

L'ALIMENTACIÓ LÀCTIA DELS NADONS DURANT EL SEGLE XIV.
LES NODRISSES O DIDES A BARCELONA, 1295-1400,
SEGONS ELS DOCUMENTS DELS PROTOCOLS NOTARIALS

○ JOSEP HERNANDO I DELGADO
UNIVERSITAT DE BARCELONA

Els protocols notarial i la professió de nodrissa o dida

L'alletament dels nadons per nodrisses o dides, és a dir, el nodriment dels nadons per una dona diferent de la mare del nen, és un fet que s'ha donat i es dona en totes les civilitzacions, tant per motius de supervivència del nen en el cas, per exemple, de mort de la mare o de manca de llet d'aquesta per malaltia o altres causes, com també per factors socioeconòmics, polítics i religiosos, els quals han jugat un paper important en l'existència d'aquesta professió.

No és molta la bibliografia existent sobre aquesta professió a l'època medieval, almenys amb contingut monogràfic.¹ Deixant de banda la publicació de reculls d'opinions mèdiques i d'algun tractat de pediatria i obstetrícia,² les referències a les dides o nodrisses formen part, gairebé sempre, del resultat d'una investigació sobre un aspecte més ampli de la història de la dona, dels infants o de l'alimentació. I aquest és el cas de Catalunya.³

Un estudi més o menys seriós de qualsevol activitat professional a l'Edat Mitjana exigeix el buidatge, quan existeixi, d'aquella documentació

1. Vegeu Valerie FILDES, *Wet Nursing. A History from Antiquity to the Present*, Basil Blackwell, 1992; Ole BENEDICTOW, «The Milky Way in History: Breast Feeding, Antagonism between the Sexes and Infant Mortality in Medieval Norway», *Scandinavian Journal of History*, 10 (1985), p. 19-53.

2. Vegeu Antonio ARJONA CASTRO, «El libro de la generación del feto, el tratamiento de las mujeres embarazadas y de los recién nacidos» de Arib Ibn Sa'id (*Tratado de Obstetricia y Pediatría hispano árabe del siglo X*), Córdoba: Publicaciones de la Excma. Diputación Provincial, 1983.

3. Vegeu Teresa-Maria VINYOLES, *Les Barcelonines a les darreries de l'Edat Mitjana (1370-1410)*, Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, 1976; *id.*, *La vida quotidiana a Barcelona vers 1400*, Barcelona: Fundació Salvador Vives Casajuana, 1985; *id.*, «Alimentació i ritme del temps a Catalunya a la Baixa Edat Mitjana», a *Actes I Col·loqui d'Història de l'Alimentació a la Corona d'Aragó. Edat Mitjana*, Lleida: Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs, 1992, p. 138-142.

susceptible de contenir no tan sols disquisicions morals o mèdiques, si s'escau, i per tant sovint teòriques, sinó també el buidatge de la documentació seriada que, per exemple, trobem als protocols notariais. Així, l'estudi del món del treball a Barcelona durant el segle XIV ens exigí el buidatge sistemàtic de tots els instruments amb contractes de treball i d'aprenentatge continguts a tots els protocols notariais del segle XIV dels diversos arxius de Barcelona. D'aquí provenen una bona part dels instruments del nostre recull documental: aquells que són pròpiament contractes de didatge, tant de dones lliures «de natura», com hom deia llavors, és a dir, de filles de pares ja lliures, com de dones abans esclaves i després lliures, és a dir, les alforres, i també els contractes de treball de dones dides de la població jueva.

Els protocols notariais, però, contenen altres instruments que cal tenir present: els rebuts. Aquests ens precisen, per exemple, la duració real dels contractes de treball. Endemés, ens ha permès completar l'estudi de les dides a la Barcelona del segle XIV el buidatge que hem fet dels instruments dels protocols notariais que es refereixen a la població esclava, tant de les vendes i les alforries com de les donacions d'esclaus. Fruit d'això són els contractes de venda de les esclaves lactants, per tant de dides, la prometença de llibertat per haver fet o per haver de fer de dides i les donacions de nadons fills d'esclaves que feien llurs propietaris perquè no fossin un obstacle a la feina de dides de llurs esclaves. Per últim, hem tingut presents també els testaments, perquè no són rars els llegats deixats a les dides i, per tant, la informació sobre la professió de didatge.⁴

4. Els instruments de l'«Apèndix documental» provenen dels protocols notariais de tres arxius de Barcelona: l'Arxiu de la Catedral de Barcelona (ACB), l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona (AHCB) i l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona (AHPB). Aquests són els notaris dels protocols dels quals hem trobat instruments: ANÒNIM: doc. 231; CONSELL DE CENT: doc. 15; Ponç AMORÓS: doc. 146 i 181; Tomàs de BELLMUNT: doc. 261, 262 i 266; Antoni BELLVER: doc. 119 i 139; Guillem BORRELL: doc. 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14; Pere BORRELL: doc. 25, 28, 30, 38, 40, 43, 44, 45, 53, 59, 61, 62, 65, 68, 69, 75, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 91, 108, 109, 116, 118, 121, 122, 124, 125, 127 i 128; Pere BRUGUERA: doc. 199; Llorenç CANALS: doc. 20 i 26; Gabriel CANYELLES: doc. 208 i 267; Bernat de CASTELLVELL: doc. 101; Ferrer de CONAMINA: doc. 37; Bartomeu EIXEMENO: doc. 114, 241, 244, 246, 250, 252 i 255; Joan EIXIMENIS: doc. 117, 133, 142, 179, 183, 213, 219, 233, 248 i 271; Berenguer ERMENEGOL: doc. 105 i 166; Berenguer ESCUDER: doc. 113, 126, 137, 205 i 206; Nicolau de FÀBREGA: doc. 163; Jaume FERRER: doc. 33, 36 i 41; Andreu FIGUERA: doc. 66 i 115; Pere FOLGUERES (major): doc. 21; Pere FOLGUERES (menor): doc. 191, 200, 206 i 214; Francesc FUSTER: doc. 236; Felip GOMBAU: doc. 90, 96, 99 i 100; Pere de GRANYANA: doc. 153, 159, 201, 209,

Tota aquesta documentació ens permet veure qui feia de dida, d'on procedia, de quina condició era, quant de temps era contractada i amb quines obligacions i reserves; qui eren els nadons o nodrissos a alletar, quin era el seu nom, a quin grup social pertanyien, quina era l'edat en el moment del contracte d'una dida i fins quan eren alletats; quin era el salari o la paga d'una dida, o el lloguer cobrat per l'amo d'una dida esclava, o el preu cobrat per la venda d'una esclava lactant, i si es donava a la dida algun complement, com pot ser certes peces de roba; com es resolva el conflicte que es podia donar a causa de la necessitat d'alletament del fill de la nodrissa i dida, tant se val que fossin lliures de natura, alforres o esclaves; què passava amb el deure de les dides maridades envers el propi marit, i, en el cas de les dides jueves, la particularitat que representa el contracte entre marit i muller, en contractar-ne una com a dida.

En el nostre estudi hem aplegat tot això i ho hem ordenat, però amb referències contínues a tots els documents, regestats per ordre cronològic en un apèndix documental on hi la veritable història del didatge a la Barcelona del segle XIV a partir de l'any 1295, perquè d'aquesta data és el primer document trobat dins els protocols notariais de Barcelona. Creiem, endemés, que pot ser d'interès per als investigadors i estudiosos de la història de les dones a l'època medieval de disposar de tota la documentació que hem trobat sobre les dides, amb les referències arxivístiques, aplegada a l'«Apèndix documental».

Per últim, hem fet una sèrie d'índexs: de les dides lliures «de natura», de les dides exesclaves i esclaves, de les esclaves lactants venudes, dels nadons o nodrissos, cristians o no, i també de les dides jueves i nadons

222, 226, 235, 240, 249 i 259; Francesc de LADERNOSA: doc. 50, 63, 67, 73, 74, 76, 88, 94, 97 i 102; Arnau LLEDÓ: doc. 123, 156, 158, 161, 207, 215 i 218; Pere MARTÍ: doc. 90, 104 i 107; Ramon MORELL: doc. 29 i 48; Bernat NADAL: doc. 154, 157, 165, 169, 172, 177, 178, 180, 182, 193, 194, 197, 202, 216, 217, 220, 227, 242, 245, 265 i 270; Joan NADAL: doc. 132, 150, 151, 152, 155, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 198, 203, 204, 243, 251, 254, 257 i 258; Pere d'OLM: doc. 34, 35, 55, 56, 57, 58, 64 i 93; Guillem d'ORTA: doc. 70, 98 i 103; Arnau PIQUER: doc. 149, 167, 174, 176, 247, 256, 263 i 264; Francesc de PUIG: doc. 31, 32, 39, 42, 46, 47 i 49; Francesc de PUJOL: doc. 131, 135, 136, 138, 175, 210, 211, 221, 223, 224, 225, 228, 229, 230, 232, 234, 238, 239 i 268; Pere de PUJOL: doc. 140, 141, 143, 144, 145, 147, 148, 160 i 162; Francesc de RELAT: doc. 26; Bonanat RIMENTOL: doc. 83 i 84; Bernat SANS: doc. 269; Guillem de SANT HILARI: doc. 51, 52, 60, 71, 72, 86, 87, 89 i 106; Joan SOLER: doc. 129 i 130; Jaume de TRILLA: doc. 134, 168, 170, 171 i 173; Jaume VIDAL: doc. 195 i 196; Bernat de VILARRÚBIA: doc. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 16, 17, 18, 19, 22, 23 i 27; Bernat Guillem de VILARRÚBIA: doc. 24, i Pere VIVES: doc. 95, 112 i 120.

jueus, perquè aquestes, per llei, no contractaven amb cristians. El fet que en cada instrument regestat de l'«Apèndix documental» consta la referència arxivística, ens permet que totes les citacions que fem dels documents a l'estudi siguin fetes amb la precisió, per exemple, de «vegeu doc. 1»; és a dir, per veure el notari, el protocol i el foli que conté l'instrument citat cal anar a l'«Apèndix documental» i cercar-ho en el regest del document el número del qual es dona, en aquest cas el núm. 1.

Les dides

Les dides o nodrisses són dites en la nostra documentació «*lactatrix*», «*lactrix*», «*lectaria*», «*nutriça*», «*nutrissa*», «*nutrix*» i, en vulgar, «*dida*» o «*didona*». Les notícies de la feina a fer per les dides no són moltes, vist el caràcter dels instruments notariais. Vull dir que queden limitades al que és l'objecte específic d'aquesta feina. Tanmateix, si s'hagués de definir quina és la tasca d'una dida, podríem fer ús del que diu el doc. 48: «*manebo vobiscum pro lactrice et nutrice Margarite, filie vestre, prebendo ei lac et eius pannos abluendo et mundando, et alias de eadem procurando, et serviendo ei et vobis in aliis negotiis suis et vestris, licitis et honestis, eiusque partes purgando*». És a dir, alletar el nadó, tenir-ne cura, netejar-lo, rentar-li la roba i també participar en les feines de la casa del nodrissó o en allò que li sigui manat.

Les nodrisses o dides, òbviament mares, estaven, en la majoria dels casos, casades o maridades. Deixant de banda el cas de les dides esclaves, que veurem més endavant, les dides lliures «de natura» o les dides abans esclaves i després alforres són, en el nostre repertori, 133.⁵ Les dides no maridades, és a dir, solteres, «filles de»,⁶ segons la terminologia habitual

5. Doc. 2, 3, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 31, 33, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 72, 73, 75, 77, 78, 79, 81, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 94, 95, 97, 99, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 113, 114, 115, 116, 119, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 135, 136, 140, 141, 143, 144, 145, 152, 154, 157, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 167, 168, 170, 174, 178, 179, 180, 183, 184, 193, 200, 202, 205, 210, 214, 221, 223, 224, 226, 233, 241, 250, 261, 263, 264, 266 i 271.

6. El 16 d'abril de 1355, Elisenda, filla del difunt Miquel Roqueta, de la parròquia de Sant Llorenç de Gaserans (la Selva), es contracta durant un any com a dida amb Pere de Casavella, moler de Barcelona (doc. 43-44). Uns mesos més tard, el dia 25 d'octubre, Eli-

dels contractes de didatge, són 29.⁷ Un tercer grup el formen les dides vídues, que són 26.⁸

L'edat de les dides, llevat del cas, com veurem, de les vendes d'esclaves lactants, no és pas una especificació habitual dels contractes de didatge. Tan sols en tres instruments se'ns diu l'edat de la dida: Sibil·la, de 14 anys, esposa de Francesc Serra, del terme del castell d'Abrera, diòcesi de Barcelona (doc. 72); Elisenda, de 20 anys, esposa d'Antoni Soler, del castell de Bordell, diòcesi de Vic (doc. 161), i Maria, de 18 anys, filla de Gonzalo de Triacastela, del lloc de Triacastela, regne de Castella (actualment de la província de Lugo; doc. 172).⁹

Els nadons a alletar per les nodrisses o dides contractades pertanyen tots a famílies de Barcelona, com veurem. Tanmateix, les dides són majoritàriament d'altres indrets. Una distribució per comarques dels llocs, pobles i viles d'on són les dides ens mostra millor la seva diversitat geogràfica i la importància a Barcelona d'una professió tan vital:

– l'Alt Empordà: Castelló d'Empúries (doc. 213), Sant Salvador de Verdera (doc. 45), Santa Maria de Lledó (doc. 36);

– l'Alt Penedès: castell de Subirats (doc. 210), Sant Cugat Sesarrigues (doc. 86), Viladellops (doc. 51), Vilafranca del Penedès (doc. 31, 64, 152 i 250);

– Anoia: Claramunt (doc. 7) Clariana (doc. 83), Faràs (doc. 113), Igualada (doc. 18), castell de Tous (doc. 123), Vilanova de la parròquia de Santa Maria d'Igualada (doc. 37);

– el Bages: Calders (doc. 68), Castellfollit del Boix (doc. 22), castell de Fals (doc. 124), Sant Feliu de Monistrol (237), Sant Joan d'Avinyó (doc. 20);

senda està casada o maridada amb Bartomeu Micer, de la parròquia de Sant Salvador de Verdera (l'Alt Empordà; doc. 45).

7. Doc. 1, 4, 5, 6, 17, 19, 27, 28, 35, 36, 37, 39, 43, 44, 53, 74, 92, 134, 137, 155, 158, 172, 181, 182, 213, 237, 244, 246 i 260.

8. Doc. 11, 30, 32, 64, 71, 76, 80, 82, 91, 93, 98, 103, 121, 147, 148, 171, 173, 197, 228, 229, 232, 234, 239 i 267.

9. Les tres dides juren ser menors d'edat, és a dir, menors de 25 anys, i renuncien, per tant, al privilegi que el Dret Romà donava als menors en el cas de contractar i ser-ne perjudicats. Si bé als contractes de treball el factor minoria d'edat consta sempre que el treballador sigui un menor, perquè en aquest cas el treballador renuncia al privilegi que li concedeix la llei, cosa que beneficia l'altra part, hem de pensar que, si no consta l'edat, és que la dida passa de 25 anys, és a dir, és major d'edat. Per tant, les dides són gairebé totes majors de 25 anys.

- el Baix Empordà: castell de Foixà (doc. 164), Santa Maria de Gualta (doc. 29), Torroella de Montgrí (doc. 184);
- el Baix Llobregat: Benviure (doc. 1), castell nou de Cervelló (doc. 52), Sant Boi de Llobregat (doc. 46), Sant Pere d’Abrera (doc. 2, 16 i 72);
- el Barcelonès: Barcelona (doc. 3, 8, 9, 10, 11, 14, 17, 19, 21, 23, 30, 38, 47, 50, 53, 61, 63, 70, 77, 78, 79, 80, 81, 87, 92, 99, 100, 101, 107, 127, 134, 157, 170, 171, 174, 180, 181, 183, 200, 202, 205, 214, 217, 223, 224, 226, 228, 229, 230, 232, 233, 234, 239, 241, 244, 253, 261, 263, 264, 266, 267 i 271), Sant Vicenç de Sarrià (doc. 71);
- la Conca de Barberà: Santa Perpètua de Gaià (doc. 114);
- el Conflent: castell de Conat (doc. 65);
- Garraf: Sant Pere de Ribes (doc. 60);
- el Gironès: Girona (doc. 158), Viladasens (doc. 35);
- el Maresme: Sant Genís de Palafolls (doc. 4);
- Osona: Golmes (doc. 95), Vic (doc. 24);
- el Ripollès: castell de Ribes (doc. 42);
- el Rosselló: Perpinyà (doc. 121);
- la Segarra: castell de Bordell (doc. 161), Cervera (doc. 94 i 97);
- el Segrià: Lleida (doc. 85);
- la Selva: castell d’Anglès (doc. 126), Fogars de Tordera (doc. 122), Hostalric (doc. 41 i 108), Riudarenes (doc. 28 i 93), Sant Esteve de Maçanes (doc. 59), Sant Llorenç de Gaserans (doc. 27, 43 i 44), Sant Pere de Martorell (doc. 105), Santa Eulàlia de Vallcarnera (doc. 55 i 56);
- l’Urgell: Guimerà (doc. 154), Montornés (doc. 62);
- el Vallès Occidental: Sabadell (doc. 13 i 32), castell de Sentmenat (doc. 102 i 221), Sant Cugat del Vallès (doc. 137), Sant Pere de Terrassa (doc. 134), Sant Maria de Barberà (doc. 88), Santa Maria de Caldes de Montbui (doc. 193), Santa Maria de Montcada (doc. 58);
- el Vallès Oriental: Sant Celoni (doc. 260), Sant Esteve de la Garriga (doc. 15), Sant Esteve de Granollers (doc. 25), Sant Esteve de Tordera (doc. 39), Sant Feliu de Vilamilanys (doc. 6), Sant Muç de Cànoves (doc. 57 i 69);
- el Vallespir: Ceret de Vallespir (doc. 168), Cortsaví (doc. 5).

Algunes de les nodrisses o dides procedien de fora de Catalunya:

- regne d’Aragó: Calataiud (doc. 49), Saragossa (doc. 98), Tauste (doc. 238);
- regne de Castella: Triacastela, de l’actual província de Lugo (doc. 17);
- comtat de Foix (doc. 89);
- regne de França: Barcurabla (doc. 104), Saint Briec de Baus, a la Provença (doc. 73);

- regne de Portugal: Mora (doc. 115);
- illa de Sardenya: Palma de Solç (doc. 155);
- illa de Sicília: Catània (doc. 74);
- regne de València: Peníscola (doc. 67).

Hom podria pensar, en veure la procedència de les nodrisses o dides, que la majoria d'elles pertanyien al món rural o pagès. Tanmateix, la professió principal del marit de moltes d'elles, quan consta explícitament, de manera especial en les de Barcelona, era una altra. La professió de les dides tan sols consta en un contracte i és la de costurera (doc. 4). Les professions explícites dels marits són aquestes:

- agricultor i hortolà: doc. 14, 24, 71, 82, 116, 121, 152, 157, 171, 205, 214, 223, 224, 241 i 150;
- aventurer: doc. 228, 229, 230, 232, 234 i 239 (referits al mateix);
- blanquer: doc. 77 i 202;
- carnisser: doc. 158;
- corredor d'orella: doc. 261;
- cuirasser: doc. 263;
- escuder: doc. 99 i 100;
- ferrer o fabre: doc. 30;
- hostaler: doc. 78;
- macip de ribera: doc. 107;
- mariner: doc. 50 i 244;
- mestre de campanes: doc. 104;
- paraire de draps de llana: doc. 85 i 170;
- pescador: doc. 63;
- porter del rei: doc. 174;
- sabater: doc. 2, 3, 61 i 81;
- sastre: doc. 31, 79, 127, 233, 264 i 271;
- teixidor de draps de lli: doc. 8, 168, 200, 226 i 266;
- trencador: doc. 17.

Per tant, d'un total de 188 dides, la professió del marit de 15 d'elles és la d'agricultor i n'hi ha 32 d'altres professions. Si tenim present això i l'origen geogràfic de les dides, podem deduir, encara que hipotèticament, que la majoria de dides procedien del món rural; atès que la seva alimentació devia ser fonamentalment cerealística, això els conferiria unes qualitats, sobretot físiques, que explicarien la preferència constant, però no exclusiva, per aquestes dides.

Els nadons

Dels nodrissons o infants se'ns diu, quan s'escau, el nom i, en alguns casos, l'edat. Els noms, els podeu consultar al llistat que donem més endavant, a continuació de l'«Apèndix documental». Pel que fa a l'edat, se'ns diu «*his diebus natus est*» (doc. 2), nascuda fa cinc dies i encara no batejada (doc. 18), de 10 dies (doc. 108), de dos mesos (doc. 157), de tres mesos (doc. 266), de 6 mesos (doc. 172), de 7 mesos (doc. 263), de 10 mesos (doc. 132 i 193), de 12 mesos (doc. 154), de 16 mesos (doc. 96) i de dos anys i mig (doc. 197).

Els contractes de didatge es feien també abans del naixement dels nens a alletar o nodrissons per tal d'assegurar-se una dida amb garanties des del primer dia de vida de l'infant. Aquest és el cas, per exemple, de Bernat Mercader, paraire de Barcelona, que contractà la dida Guillemona per al «*nasciturus*» de la seva esposa Margarida (doc. 64).¹⁰ Començarà també la tasca d'alletar l'infant quan neixi Berengarona, de Santa Maria de Barberà (doc. 88); Margarida, de Perpinyà (doc. 121); Elisenda, de 20 anys, del castell de Bordell (doc. 161); Jaumeta, de Ceret, al Vallespir (doc. 168); Caterina, de Tauste, al regne d'Aragó (doc. 238); Saurina, de Vilafranca del Penedès (doc. 250), i Joana, de Barcelona (doc. 261).¹¹

Se sol dir que els infants a alletar pertanyien a les classes socials altes amb recursos suficients per mantenir la dida i pagar-li un salari no pas baix. La bibliografia sol donar referències concretes als fills dels reis, de la noblesa i, escadusserament, als d'altres grups socials. El conjunt d'instruments notariais que presentem ens assabenten de la diversitat de professions a les quals pertanyien els caps de les famílies que contractaven dides, cosa que vol dir que, si bé no sempre aquestes famílies disposaven de gaires recursos econòmics, almenys els sacrificis en les seves despeses, potser vitals, i l'estalvi permetien el contracte d'una nodrissa o dida.

10. «... *causa lectandi infantem nasciturum a Margarita, uxore vestra, in ventre suo*».

11. Doc. 88: «*pregnatum quem in utero geritis, si ad lucem venerit*». Doc. 121: «*causa lectandi, nutriendi sive alendi pignatum quem uxor vestra...*». Doc. 161: «*manebo vobiscum causa lectandi quandam creaturam quem [sic] domina Angelina, uxor vestra...*». Doc. 168: «*a die qua uxor vestra parturiet sive infantabit de pignatu quem nunc portat ad duos annos*». Doc. 238: «*promitto stare vobiscum pro lactando futurum partum cum venerit ad lucem, quem domina Violans, uxor vestra, in utero gerit*». Doc. 250: «*pro lectaria sive causa lectandi pregenium quem adhuc domina uxor vestra in suo ventre gerit queque in brevi... sperat peperit [sic]*». Doc. 261: «*promitto stare vobiscum... causa lactandi filium vel filiam quem vel quam domina Isabel, uxor vestra que in utero gerit...*».

Ja hem dit que la totalitat dels contractants de dides són de la ciutat de Barcelona. D'aquests, alguns instruments tan sols diuen que el pare del nadó, ja contracti ell o la seva esposa, són ciutadans de Barcelona. Tanmateix, a la resta d'instruments trobem tant la noblesa com les diverses professions dels ciutadans i habitants de Barcelona:

- administrador de l'hospital de Barcelona: doc. 217;
- argenter: doc. 205;
- batxiller en medicina: doc. 238;
- blanquer: doc. 103;
- brodador: doc. 202;
- canviador: doc. 36;
- carnisser: doc. 158;
- causídic: doc. 56;
- cavaller: doc. 16;
- corredor d'orella: doc. 107, 157 i 244;
- despenser: doc. 51;
- doctor en decrets: doc. 116;
- doctor en lleis: doc. 183 i 237;
- donzell: doc. 52, 60 i 181;
- draper: doc. 5, 8, 9, 21, 47, 48, 91 i 121;
- escrivà: doc. 23, 24, 50, 88 i 126;
- expenser: doc. 73, 94 i 97;
- hostaler: doc. 221, 223, 224, 228-230, 232, 234 i 239;
- jurista: doc. 14, 17, 54, 72, 122, 124 i 168;
- llicenciat en lleis: doc. 31;
- mariner: doc. 197;
- mercader: doc. 12, 20, 27, 29, 33, 35, 57, 59, 65, 70, 74, 76, 93, 105, 123, 132, 137, 154, 155, 167, 172, 184, 193, 200, 260, 261 i 266;
- moler, doc. 43-45;
- notari: doc. 6, 83, 86, 87 i 214;
- paraire de draps de llana: doc. 64;
- paroler: doc. 253;
- peller: doc. 101, 233 i 271;
- porter de la duquessa: doc. 128;
- porter del rei: doc. 2;
- protonotari del rei: doc. 178;
- saig de la cort de l'oficialat de Barcelona: doc. 28;
- sastre: doc. 263;
- secretari del rei: doc. 168;

- servidor del bisbe: doc. 267;
- servidor del rei: doc. 37, 49, 61, 62, 75, 92, 104, 108 i 113;
- tintorer: doc. 58;
- de la tresoreria de la reina: doc. 102;
- de la tresoreria del rei: doc. 119, 134 i 210.

El lloc de l'alletament

La feina de nodrissa o dida es feia a casa del nodrissó o infant.¹² En alguns casos, però, el nen o nena era alletat, netejat i assistit per la dida a la casa d'aquesta. Així, Elisenda, esposa de Bernat de Canyes, de Barcelona, alletarà la nena Margarida, filla de Guillemoneta i de Guillem Oliver, escrivà i ciutadà de Barcelona, «*in domo mea et dicti mariti mei*» per un any, durant el qual ningú no li podrà prendre la nena (doc. 23). Constança, esposa de Ramon Serra, agricultor i ciutadà de Barcelona, promet que alletarà «*in hospitio habitationis mee et dicti viri mei*» el nen Antoni, fill de Constança, vídua d'Arnau Salabert, corredor d'orella i ciutadà de Barcelona (doc. 157). També Maria i el seu espòs Guillem Lleó, cuirasser i ciutadà de Barcelona, prometen que «*tenebimus et custodiemus*» el nen Jaume, de 7 mesos, fill de Bernat Esquert, convers, sastre i ciutadà de Barcelona, i de la seva esposa Isabel (doc. 263). Per últim, Constança, esposa de Joan Portell, teixidor de draps de lli i ciutadà de Barcelona, afirma que alletà la nena Juliana, de tres mesos, filla del mercader de Barcelona Guillem Rabassa, «*in domo dicti viri mei et expensis meis et dicti viri mei*» (doc. 266).¹³

12. Les fórmules habitualment utilitzades són «*morabor vobiscum*», «*in hospitio vestro permanebo*», «*promitto stare vobiscum*», «*promitto morari vobiscum*», «*manebo vobiscum*», és a dir, en primera persona si la iniciativa del contracte és de la dida. I en tercera persona, és a dir, «*morabitur*», «*permanebit*», «*stabit*», «*promittit*», si la iniciativa del contracte és del marit, del pare, del tutor de la dida o d'un altre. Alguna vegada, l'alletament es fa en una altra casa: segons el doc. 244, la dida Joaneta alletarà la nena Angelina, òrfena de pare, a casa de l'avi per manament d'aquest.

13. L'alletament a casa de la dida provocà alguna situació curiosa, com la que ens descriu del doc. 197: Pere Morral, mariner i ciutadà de Barcelona, nomenà procurador perquè aquest reclamés d'Antònia el seu fill Pericó, de 2 anys i mig, «*quem ego et dicta uxor mea [Marina] eidem domine Anthonie tradidimus et comendavimus causa lactandi sive nutriendi eumdem*».

La duració del contracte

El temps d'alletament dels nodrissons podia ser indeterminat o determinat. És a dir, la seva duració es feia dependre de la voluntat dels pares de l'infant («*a presenti die in antea tamdiu scilicet enim de vestra processerit voluntate*», «*quamdiu videlicet vos et domina vestra volueritis eam facere lectari*»), o bé mentre el nodrissó volgués ser alletat o ho necessités («*per tantum tempus cum ipse lac habeat neccesse de mea lacte nutriam*», «*ad tot tempus quod [sic] Bernardonus, filius vester, lac neccesse habuerit*»), i també mentre la dida podrà i el nen ho necessitarà («*quamdiu ipsa lactare poterit et dictus Michaletus lacte neccesse habeat*»). En la majoria, però, dels contractes de didatge, la seva duració és determinada, com es pot veure a l'«*Apèndix documental*»: des de 6 mesos, 12 mesos o un any, 17 mesos o un any i 5 mesos, 18 mesos o un any i 6 mesos, 24 mesos o dos anys, 30 mesos o dos anys i 6 mesos, fins 36 mesos o tres anys. A vegades, hom afegeix la possibilitat d'una pròrroga («*et deinde donec filia vestra sit habilis ad exlabrandum sive desmamandum*», «*et deinde quamdiu Galcerandus, filius vester, vixerit*», «*et deinde dum vos velletis*»).

Els rebuts de les pagues rebudes per les dides ens assabenten de la duració efectiva d'alguns contractes: 4 mesos (doc. 76), 5 mesos (doc. 223 i 224), 6 mesos (doc. 85 i 221), 7 mesos i 10 dies (doc. 99 i 100), 7 mesos i 25 dies (doc. 87 i 244), 8 mesos (doc. 5 i 93), 10 mesos (doc. 74), 12 mesos o un any (doc. 11, 43-45, 67, 76 i 93, 86, 94, 97, 155, 158, 183, 210, 214 i 250), 13 mesos i 5 dies (doc. 170), 20 mesos (doc. 27), 22 mesos (doc. 241), 29 mesos (doc. 228-230, 232, 234 i 239) i 4 anys i 10 mesos (doc. 202). Hi ha també el cas d'una nodrissa que va alletar un nen «per diversos anys» (doc. 233).

Els compromisos de la dida

El contracte de didatge és un contracte de treball. Després de la filiació de la dida i del compromís de viure, gairebé sempre, com hem dit, a casa dels pares dels nodrissons per alletar-los durant un temps fix o no, la nodrissa o dida, en tot un seguit de clàusules comunes a tots els contractes de treball, prometia ser fidel, pacient i servicial. Prometia també no marxar de casa del nodrissó durant el temps del contracte, llevat del cas de la mort del nadó.¹⁴ En cas contrari, l'amo podia cercar-la, o fer-la cercar, i obligar-

14. «*Intelligatur tamen quod si dicta creatura obierit... ego possim recedere a vestra*

la a complir la totalitat del contracte. Prometia també fer esmena dels dies no treballats per fugida, malaltia o altres causes. En el cas que hagués fet, durant el didatge, alguna mena de dany al contractant o als seus béns, prometia fer-ne esmena pagant el que calgués. La dida obligava la seva persona, encara que no pas sempre, i els seus béns en general, vist el caràcter personal d'aquests contractes. Si la dida era menor d'edat, com ja hem vist, és a dir, major de 12 anys i menor de 25, renunciava al privilegi que la llei, és a dir, el Dret Romà, concedia als menors, en protegir-los quan fossin perjudicats pel fet del contracte. Per últim, la dida jurava per la seva ànima sobre els Evangelis complir tots els aspectes del contracte. Ben cert, aquestes clàusules podien variar quelcom, si la dida estava maridada o no, si actuava en nom propi o amb el consentiment del marit, pares o tutors, si renunciava a alguna de les cauteles que la llei podia preveure per a ella, etc.¹⁵

potestate. Tamen ego tenear vobis restituere si quid michi vel dicto marito meo bistraxeritis ultra scilicet illum terminum quem ego vobiscum finiero vel serviam vobis» (doc. 161). «*Sed si mori infra... ego possim a vestro servitio recedere et vos... solidatam... pro rata temporis»* (doc. 213). Vegeu també el doc. 263.

15. Vegeu la majoria d'aquestes clàusules a la transcripció d'un dels contractes del recull documental: «*Ego Berengarona, uxor Berengarii de Miramar, de loco de Barbarano, de et cum assensu ac voluntate dicti mariti mei, ex certa scientia convenio et promitto vobis venerabili domine Sanctie, uxori venerabilis Petri de Tarrega, scriptoris domini regis, quod a die presenti ad unum annum et etiam postea quamdiu pregnatus, quem in utero geritis, si ad lucem venerit, lacte indigebit, quod morabor vobiscum pro nutriça sive dida dicti pregnatus vestri. Conveniens et promittens vobis quod per totum dictum tempus nutriam et lectabo dictum pregnatum vestrum fideliter atque bene et alias serviam vobis in omnibus utiliter atque bene, bonum vestrum seu dicti hospiti vestri querendo et dampnum pro viribus evitando. Et quod a vobis seu servitio vestro per dictum tempus non recedam absque vestris licentia et permissu. Quod si fecero, dono vobis plenum posse quod possitis me vestra propria auctoritate capere et capi facere, ac fortiare ad complendum vobis predicta. Et si quid mali seu dampnum vobis seu bonis vestris dederò aut alias evenerit mei culpa, totum id vobis emendare et restituere promitto ad vestrum beneplacitum et mandatum simul cum omnibus missionibus, dampnis et interesse per vos factis et fiendis occasione premissa. Et pro hiis complendis et firmiter attendendis, obligo vobis omnia bona mea. Ad hec ego Berengarius de Miramar, laudans predicta et eis expresse consentiens, convenio et promitto vobis dicte venerabili domine Sanctie quod dicta uxor mea attendet et complebit vobis omnia et singula per ipsam vobis supra promissa eaque vobis attendere et complere faciam iuxta posse, obligans pro hiis vobis omnia bona mea. Et ut predicta maiori robore fulciantur, iuramus nos dicti coniuges in animabus nostris per Dominum Deum et eius sancta quatuor Evangelia, manibus nostris corporaliter tacta, predicta omnia et singula rata et firma habere, attendere et complere, tenere et observare et in nullo contrafacere aliqua ratione»* (doc. 88).

Les nodrisses o dides, per la naturalesa de llur treball, podien expressar a les clàusules tres compromisos i/o reserves específics de les dides. Un d'ells fa referència a la prioritat del nodrissó a alletar, objecte del contracte, sobre el propi fill o sobre qualsevol altre.¹⁶ En aquest cas, o bé el pare de l'infant a alletar pagava l'alimentació làctia o nodriment del fill de la dida,¹⁷ o bé es bestreia del salari de la dida una part per pagar el sou d'una altra nodrissa que alletés el fill de la dida contractada,¹⁸ o bé es permetia, si la dida no podia alletar alhora el propi fill i no podia trobar una altra dida per a aquest, que rescindís el contracte.¹⁹

Un altre dels compromisos específics de les dides és el d'evitar fer tot el que pogués menyscar o deteriorar o disminuir la pròpia llet.²⁰ Relacionat amb això, hom especifica que la dida lliure de natura o, si s'escau, l'esclava dida, haurà d'abstenir-se de tenir relacions sexuals amb el marit propi o amb qualsevol altre, o bé el marit, en el seu cas, ho prometrà,²¹ per

16. «*Non desinam lactare sive nutrire dictum Laurentium, filium vestrum, causa nutriendi Margaritam, filiam meam, sive aliquem alium infantem causa habendi salarium maius illo quod vos michi dabitur vel alia causa*» (doc. 4). Vegeu també el doc. 7.

17. «*Ultra predicta providebo quandam infantem, filiam vestram, in cibo et potu*» (doc. 116).

18. «*Et quod interim solvam vobis de dictis viginti una libris quidquid et quantum costabit nutrire quidam filius quem vos habetis*» (doc. 75). «*Et etiam bistrahere de dicta solidata [30 lliures per any] ad opus nutriendi seu lectandi quendam filium meum, quem tenet seu lactat quedam domina, scilicet de mense in mensem viginti septem solidos. Si ego voluerò dictum filium meum 'desmamar', quod vos teneamini dare sibi comestionem tantum extra vestram domum etc.*» (doc. 134).

19. «*Intelligatur tamen quod si forsan filius meus, qui est in etate trium mensium, non haberet provisionem lactis nec sibi invenire possem lactricem vel infra dictum tempus contigerit me collocari in matrimonio, ego... de voluntate et consensu... possim a vobis seu a domo vestra... exire et recedere... In quibus casibus seu utroque eorum vos... habeatis solvere de solidata mea... pro rata temporis*» (doc. 172).

20. «*Et quod infra dictum tempus non faciam aliquid propter quod lac meum minus valeret*» (doc. 123). «*Non faciam aliquid propter quod lach meum deterioraretur*» (doc. 152). «*Non faciam aliquid propter quod lach meum diminuatur*» (doc. 157).

21. En alguns instruments és el marit de la dida qui promet que «*interim no agnoscam carnaliter dictam uxorem meam*» (doc. 2). En altres ho fa la dida contractada: «*non agnoscam dictum maritum meum nec aliquem alium carnaliter*» (doc. 3). Vegeu també els doc. 111 i 256. L'esclava tàrtara Caterina no aconseguirà la llibertat o alforria promesa si, fent de dida del fill del seu propietari, no compleix la condició d'abstenir-se de relacions sexuals: «*Verum si alectando dictum filium meum, ego ex certo sciere potero quod tu cum aliquo homine coeas sive facias amicteri...*» (doc. 256).

la possibilitat que quedés embarassada, perquè en aquest cas la llet amargava, baixava de quantitat i, a la fi, es tallava.²²

Les nodrisses o dides, per últim, en el cas d'estar maridades, tenien obligacions envers el propi marit derivades del contracte matrimonial. Així, si el marit emmalaltia, era permès a la dida esposa, durant el contracte, de tenir-ne cura a casa seva, tot pagant ella les despeses.²³

El salari o paga

La dida, si realitzava la seva tasca d'alletar el nodrissó, de netejar-lo i mudar-lo a casa dels pares de l'infant, tot servint-los en allò que calgués, era proveïda d'aliment i rebia una paga, com qualsevol altre treballador, i endemés unes peces de roba per a l'activitat pròpia de les dides.

Pel que fa a la paga, salari o estipendi, hem de distingir dos períodes separats pel 1348, any de terrible epidèmia. Des de la fi del segle XIII, és a dir, des del 1295, any del primer document del recull documental, fins a l'any 1348, el salari donat a les dides oscil·la entre 40 sous i 96 sous, és a dir, entre 2 lliures i 4 lliures 16 sous per any, segons la mostra que hem fet amb les dades d'alguns contractes:

1295: 50 sous	1335: 60 sous
1300: 40 sous	1337: 65 sous
1301: 46 sous	1338: 60 sous
1315: 50 sous	1339: 96 sous
1320: 45 sous	1341: 72 sous
1332: 84 sous	1347: 78 sous
1333: 60 sous	1347: 80 sous

22. «La nodriza que vaya a dar el pecho al niño convendrá que sea una mujer joven entre unos 20 y 30 años, de color limpio entre blanco y rojo (pelirrojo), que no haya recientemente parido ni esté embarazada, pues la leche se corrompe y se convierte en agua y con ella se nutre el feto en el útero y en este caso se interrumpirá por necesidad de alimento», dins «El libro de la generación del feto, el tratamineto de las mujeres embarazadas y de los recién nacidos de Arib Ibn Sa'id», cit. n. 2, p. 114. Aquesta opinió del tractat d'obstetrícia i de pediatria del segle X d'Arib Ibn Sa'id era opinió comuna durant el segle XIV a tots els tractats mèdics.

23. «Consentio quod, si dictus maritus vester, intra dictum tempus per quod vos nobiscum morabimini, esset infirmus, quod vos sine requisitione... colere vestris propriis sump-tibus» (doc. 89). Vegeu també el doc. 75.

El primer contracte després de la crisi demogràfica iniciada per la pesta de l'any 1348 ens mostra una revalorització del treball de les dides. Segons el doc. 33, la dida Margarida contracta, el dia 17 de novembre de 1349, amb el mercader de Barcelona Ponç sa Vall per una paga de 16 lliures, és a dir, 320 sous per any. A partir d'aquí fins a la fi del segle XIV, el treball de les dides mantindrà una cotització força elevada, força més que no pas la generalitat d'altres treballs, molt elevada en alguns casos en què el salari ultrapassa les 20 lliures o 400 sous, segons la mostra que hem fet amb els salaris dels contractes d'aquesta segona època. Cada crisi sembla condicionar una pujada de salaris i un cert manteniment, per bé que, en el treball de les dides, les variables que cal tenir presents per a la cotització de la dida poden no ser les mateixes en cada dida. Sigui com vulgui, després de la crisi de l'any 48, hi ha un pujada considerable, el mateix sembla que passa amb la crisi de l'any 62, i també amb la crisi de l'any 70/71, cosa que també sembla passar després de la crisi de l'any 81, tot mantenint-se els salaris molt alts a partir d'aquí fins la fi del segle:

1349: 320 sous	1364: 380 sous	1374: 400 sous	1389: 500 sous
1351: 340 sous	360 sous	360 sous	320 sous
1353: 320 sous	280 sous	1375: 240 sous	1390: 440 sous
140 sous	320 sous	320 sous	1391: 540 sous
1355: 270 sous	240 sous	1378: 400 sous	400 sous
280 sous	1365: 300 sous	420 sous	1392: 300 sous
1356: 360 sous	1367: 300 sous	1379: 400 sous	460 sous
1357: 300 sous	420 sous	300 sous	1393: 500 sous
160 sous	1368: 200 sous	1382: 440 sous	400 sous
1359: 240 sous	1369: 140 sous	500 sous	1394: 360 sous
320 sous	260 sous	400 sous	1395: 440 sous
280 sous	240 sous	1383: 360 sous	1396: 340 sous
1361: 280 sous	260 sous	1384: 400 sous	1398: 330 sous
160 sous	280 sous	480 sous	1399: 300 sous
240 sous	1370: 360 sous	1385: 360 sous	318 sous
1362: 260 sous	1371: 290 sous	600 sous	220 sous
	1372: 300 sous	400 sous	1400: 480 sous
	400 sous	1388: 440 sous	500 sous ²⁴

24. Per a poder valorar millor el salari de les dides, podem comparar-lo amb el salari o paga d'una altra professió també femenina: la de les minyones, dites en la documentació

Els vestits

A més de la provisió d'aliments, en el cas de conuiu a casa del nodrissó, i de la paga o salari, les nodrisses o dides podien rebre cada any dels seus amos, els pares, tutors o parents legalment autoritzats dels nadons dels quals tenien cura, diverses peces de roba: un vestit, «*vestis*», dit en vulgar «*muda*», que alguna vegada és anomenada «*cot*»; una o dues camises, dites també «*interulum*» o «*interula*», és a dir, roba interior, i una o dues «*sàvenes*» o «*tovalloles*», és a dir, mocadors per a cobrir-se, que a partir del doc. 18, del 1337, se'n diuen «*vels*». Hem dit que les dides podien rebre aquestes peces. Hom podrà veure, al repertori documental, que tan sols a 52 contractes de didatge consta l'entrega a les dides d'aquestes peces de roba. Això, però, es convertí en costum. Així, el primer contracte del segle XIV en què consta com un costum l'entrega d'aquestes peces de roba és del 1359 (doc. 50): «*sicut moris est in civitate Barchinone*». A partir d'aquest moment, sovint constaran les tres peces, o dues, o una, i l'afegit «*ad consuetudinem Barchinone*» (doc. 51) o una frase equivalent.²⁵

A vegades les dides podien decidir entre rebre les peces de roba dites o

notarial «*ancilla*», «*famula*», «*pedisecha*», «*serviens*», «*servitalis*». Hem buidat els contractes de treball de les minyones del segle XIV dels protocols notarials dels arxius de Barcelona i hem triat els sous més alts, és a dir, els sous més alts trobats de les minyones adultes o professionals, no pas els sous de les nenes lliurades pels pares i tutors «*ad serviendum*», sovint fins al moment de les noces. Cal tenir present, en analitzar els sous, que la preparació de les minyones no era sempre la mateixa i tampoc ho era la feina a totes les cases. El resultat del buidatge és aquest:

1294: 30 sous	1351: 60 sous	1365: 70 sous	1385: 80 sous
1295: 40 sous	1352: 45 sous	1366: 70 sous	1388: 120 sous
1299: 30 sous	1353: 70 sous	1367: 120 sous	1389: 72 sous
1308: 30 sous	1354: 80 sous	1369: 60 sous	1390: 84 sous
1314: 48 sous	1355: 70 sous	1373: 66 sous	1391: 100 sous
1333: 40 sous	1357: 80 sous	1374: 120 sous	1392: 50 sous
1344: 40 sous	1360: 40 sous	1375: 140 sous	1394: 75 sous
1345: 90 sous	1361: 40 sous	1378: 50 sous	1394: 100 sous
1347: 60 sous	1362: 60 sous	1381: 100 sous	1396: 200 sous
1348: 100 sous	1363: 80 sous	1383: 120 sous	1400: 110 sous

25. Hom pot trobar també: «*velos et mudas prout moris est*» (doc. 59), «*dabo omnia que lactricibus dari est assuetum in civitate Barchinone*» (doc. 68), «*secundum consuetudinem Barchinone*» (doc. 70), «*mudas iuxta et ut est usitatum Barchinone*» (doc. 108), «*pro solidata, muda et omnibus nutricibus dare assuetis mei temporis*» (doc. 132), «*ad usum Barchinone*» (doc. 168), «*camisias, velos, mudas assuetas in civitate Barchinone*» (doc. 261).

bé una quantitat de diners. Així, fins al 1335 el vestit o muda se sol valorar en 10 sous; d'aquí fins al 1355, en 15 sous, i d'aquí fins 1400, en 20 sous.²⁶ Alguna vegada decidia el contractant («*in electione mea*», doc. 16).

En algun cas, la dida tan sols rebia dos vels i dues camises (doc. 32, 43 i 44). O bé, tan sols una muda (doc. 42). O bé, un vestit vell (doc. 50). O bé, dos vels de fil de lli i una muda (doc. 62). O bé, a més de la muda, vels i camises, el calçat que calgui (doc. 119 i 260). En algun cas, la dida s'havia de proveir de vestit i calçat: «*providebo me in vestitu et calciatu*» (doc. 64). També trobem casos en què hom inclou en la paga o salari el valor de les peces de roba (doc. 63, 115 i 137). En algun cas hom especifica que tan sols, «*tantum*», donarà a la dida els aliments i la paga «*dempto vestitu et calciatu*» (doc. 266).

Les exesclaves i esclaves contractades o llogades com a dides

Una part del recull documental es refereix a exesclaves o esclaves i la feina de nodrisses o dides. Com les dones lliures «de natura», les dones exesclaves, maridades o no, signaven contractes de didatge amb les mateixes obligacions i limitacions que qualsevol dida lliure de natura, amb el consentiment del marit, si s'escau, o per pròpia iniciativa (doc. 40, 135, 150 i 182).²⁷

Un esclau podia comprar la seva llibertat pagant el preu fixat a terminis. És el que es coneix com a sistema de la «talla». L'esclau que seguia

26. Per exemple, «*unam mudam vel decem solidos*» (doc. 4, 6 i 20); «*vestem sive mudam vel XV solidos*» (doc. 21); «*mudam vel XX solidos*» (doc. 48, 56 i 65). Vegeu altres casos a l'«Apèndix documental».

27. Les exesclaves o esclaves d'aquest apartat són majoritàriament de nacionalitat tàr-tara: doc. 34, 109, 112, 120, 135, 146 i 166, 156, 169, 175, 182, 201, 219, 220, 248 i 254. Algunes són albaneses: doc. 133, 142 i 206. Una circassiana o xarquesa: doc. 211. Una grega: doc. 40. No hi consta: doc. 26, 150 i 179. Les dones sarraïnes, com també les jueves, no podien alletar nadons cristians per interdicció canònica (per exemple, Concili del Laterà del 1179, Concili de Montpeller del 1195, Concili de Tarragona del 1239). Doncs bé, de les dides citades al nostre recull tan sols una és sarraïna, Constança, que malgrat el nom no se'ns diu que sigui cristiana, la qual té un nen, de nom Pere o Pericó, de 16 mesos, i a la qual el seu propietari li concedeix la llibertat amb la condició que nodreixi i alimenti el dit Pericó durant 4 anys, cosa que ens fa pensar que el pare és el propietari de l'esclava (doc. 96). El doc. 216 presenta la venda d'una esclava lactant turca, però es neofita, és a dir, catòlica, per la qual cosa, bé que abans hagués estat de religió islàmica, no estaria afectada per la prohibició d'alletar nens cristians.

aquest sistema es trobava «en talla» i, des del punt de vista jurídic, «*in statu libero*», que no és de plena llibertat. Doncs bé, aquest camí, el seguien algunes esclaves que pagaven la seva llibertat a terminis, pel sistema de la «talla», fent de nodrisses o dides, també amb les mateixes obligacions i limitacions que les altres dides (doc. 26 i 179).

L'esclava també podia aconseguir l'alforria o llibertat si feia, durant un temps, de dida del fill del seu propietari. Aquest és el cas de la tàrtara Caterina, que haurà d'alletar, durant tres anys, el nen Guillem, fill de la mateixa Caterina i del seu propietari, el rector de Belsa o Bielsa, beneficiat a la Seu de Lleida («*quem ego in te procreavi*», doc. 109). I el cas de la també tàrtara Antònia, que, en haver fet una tasca com a dida a partir del 1392, el pare del nen certifica, l'any 1398, el bon compliment d'aquesta feina, condició que havia imposat el propietari de l'esclava dida perquè aquesta aconseguís la llibertat o alforria promesa.²⁸ La concessió de la llibertat o alforria per fer de nodrissa és el cas de la sarraïna Constança, a la qual, l'any 1373, li és concedida pel seu propietari, el mercader de Barcelona Ponç Ferrer, per alletar i nodrir l'infant Pericó, fill de l'esclava i, molt versemblantment, del seu propietari (doc. 96). A Gomicella, sarda, li concedeix la llibertat el seu propietari Bernat Ubach, mercader i ciutadà de Barcelona, amb la condició que durant dos anys sigui la nodrissa d'Antoni, fill de Gomicella i de Bernat Ubach («*filium ex me in te procreatum*», doc. 111). L'esclava Caterina obtindrà la llibertat quan tingui 10 anys d'edat Antígona, filla de la seva propietària Blanca, esposa del barceloní Burguet de

28. «*Noverint universi quod ego Guillelmus de Fonolletto, mercator, civis Barchinone, quia Iacobus Solani, mercator, civis Barchinone, vendidit michi te Anthoniam, tunc servam et captivam suam, que fuisti de progenie tartarorum queque tunc lactabas sive lac habebas, sive operas et servitutes tuas ad tres annos, qui currere inceperunt secunda die octobris anno a nativitate Domini M CCC^o XC^o secundo, quibus tribus annis lapsis, tu, si michi per totum ipsum tempus servires bene et legaliter et absque fuga, et non comisisses strupum, et non dixisses quod fuisses alterius generis nisi de dicta progenie tartarorum, cuius progeniei, ut predicatur, es, et infra dictum tempus vel post quandocumque absque mei et dicti Iacobi Solani licentia viro non nupsisses..., incontinenti, lapsis dictis tribus annis, tu esses libera et alforre...; et lapso ipso tempore, promiserit ipse Iacobus facere et firmare tibi instrumentum libertatis et alforrie, prout melius fieri et dictari posset...; et pro parte tui ego nunc fuerim requisitus quod facerem tibi confessionem et recognitionem subscriptas, quas tibi iam credebam fecisse, quas tibi facio, prout inferius continetur, idcirco... confiteor et in veritate recognosco tibi quod tu servivisti per dictum tempus michi, et cui sive quibus ego volui, bene et legaliter et absque fuga et taliter quod ego et illi quibus servivisti, sumus de tuo servitio contenti...» (doc. 231).*

Sarrià, de la qual Antígona ha estat nodrissa (doc. 106). També li fou concedida la llibertat, per la feina de dida ben feta, a la tàrtara Margarida, esclava del jurista Joan de Vallseca (doc. 112 i 120). O bé li serà concedida a l'albanesa Maria, 12 anys després d'haver alletat el fill del seu propietari actual (doc. 240). I també a la tàrtara Caterina, esclava de Pere Vytubri, mercader de Barcelona, en reconeixença per haver alletat alguns fills i filles d'aquest i per alletar ara Joan, el fill més petit, sempre que el segueixi servint durant 8 anys més.²⁹

Endemés, els propietaris d'esclaves lactants, fent ús d'uns contractes en tot iguals als contractes de treball de les dides lliures de natura o alforres, afirmaven o llogaven aquestes esclaves lactants perquè fessin de dides o nodrisses d'un nadó durant un temps.³⁰

Els propietaris d'esclaves lactants signaven també uns contractes equivalents als contractes de treball de didatge pròpiament dits, però amb la forma jurídica d'una venda temporal o *ad tempus*, per dos, tres, quatre i set anys, segons els documents del nostre recull, amb la finalitat que la seva esclava lactant alletés el fill d'un altre.³¹

En les vendes «*ad tempus*» de les esclaves dides, com en qualsevol altra venda, tan sols consta el venedor, el comprador, l'objecte de la venda,

29. «*Promitto tibi quod si tu serviveris me et meos [sic] hinc ad octo annos et dictum Iohannem lactabis, caste vixeris, nec feceris aliquod quod lac deterioraretur et faceret malum ipsi filio meo aliquando, faciam te liberam et nunc pro tunc facio te liberam et alforram. Verum si alectando dictum filium meum, ego ex certo scire potero quod tu cum aliquo homine coeas sive facias amicteri...*» (doc. 256).

30. La fórmula contractual utilitzada és la mateixa que la que podríem trobar en un contracte signat pel pare d'una treballadora lliure de natura, menor d'edat, no emancipada, per tant, sota la pàtria potestat del pare: «*mitto et affirmo sive loco operas*», «*affirmo vobiscum... pro lactrice*», «*affirmo vobiscum... causa lactandi seu nutriendi*», «*morabitur vobiscum causa lactandi*», «*mitto... pro lectando*», etc. Vegeu els doc. 90, 133, 139, 146, 149, 156, 169, 188, 201, 209, 219, 220, 248, 254 i 262.

31. Aquests instruments són formalment compravendes: hi consta el venedor, el comprador, l'objecte de la venda o la «*merx*», el preu o «*pretium*», la duració del contracte i la finalitat de la venda, és a dir, alletar el fill o la filla del comprador. Acabat el temps, l'esclava era tornada al venedor. Vegeu els doc. 112 i 120, 175, 206, 211, 231, 248 i 259 i 270. El doc. 34, que és una venda d'esclava lactant, presenta una particularitat: Ramon Esquert ven a Ramon d'Argeler una esclava tàrtara, però aquesta haurà d'alletar durant un any el seu propi fill; si no pogués alletar-lo, el comprador haurà de cercar-li una altra dona dida. Una altra peculiaritat és que, mentre durava el contracte de venda, el comprador temporal de l'esclava podia vendre-la a un tercer per la resta del temps que ell la tindria, però amb la condició específica de fer de dida. És el que hom pot veure al doc. 207: «*a presenti die... ad*

és a dir, l'esclava lactant, el nadó a alletar, la duració del contracte de venda i el preu. Els altres instruments citats són, com hem dit, contractes de treball, l'estructura dels quals és la d'aquests: filiació del treballador, és a dir, de la dida, temps del contracte, finalitat del contracte, és a dir, alletar un infant, clàusules on consten els compromisos que pertoqueuen a la dida i clàusules on consten els compromisos del contractant, és a dir, el pare o els pares del nodrissó a alletar. Hom pot veure allò que és singular d'aquests contractes a l'«Apèndix documental». Tan sols recordem aquí que la dida, alforra o esclava, farà tot el que calgui per no perdre o disminuir o malmetre la llet, fins i tot abstenir-se de relacions sexuals, altrament hom podrà rescindir el contracte, cobrant tan sols o pagant, si s'escau, «*pro rata*» (doc. 90, 139, 156, 182, 188, 201 i 209).

El preu de venda o el lloguer, el salari o la paga d'alforres i esclaves dides segueixen la mateixa tendència del salari de les dides lliures de natura. I també, en el cas dels contractes de treball, l'alforra o esclava dida podia rebre «*omne illud quod didis comorantibus Barchinone est dari assuetum*», és a dir, una muda o vestit, o l'equivalent en numerari, i camisa, vels, calçat (doc. 26, 40, 135, 146, 149, 156, 182, 201, 219, 220, 254 i 262).

Les vendes d'esclaves lactants

Incloem aquí els contractes de venda d'esclaves lactants, és a dir, «*lactans*», «*lactatrix*», «*lactrix*», «*cum lacte*», en els quals no consta ni explícitament ni implícita el nadó a alletar, sinó tan sols que es tracta d'una esclava apta per fer de nodrissa o dida.

La majoria d'aquestes esclaves és, com es pot veure en el llistat «*ad hoc*», de nacionalitat tàrtara (doc. 118, 151, 153, 159, 186, 187, 190, 194, 198, 199, 207, 208, 223, 235, 242, 243, 245, 251, 252, 257, 258 i 269). D'altres són búlgares (doc. 176, 203 i 227), circassianes o xarqueses (doc. 177, 185 i 247), russes (doc. 212 i 215), albanesa (doc. 218), patarina de Bòsnia (doc. 265) i turca (doc. 216). N'hi ha també sense nacionalitat explícita (doc. 138, 189, 191, 192 i 204).

unum annum et decem menses et duodecim dies nunch restantes ad serviendum ex illis duobus annis quibus michi fuit vendita serva... vendo per dictum tempus lac quod dicta serva in se habet et opera servitutis eiusdem... quod incontinenti lapsu dicto tempore dictorum unius anni decem mensium et duodecim dierum dicta serva sit et remaneat serva et captiva dicti Petri Borrelli [el primer venedor].

En aquests contractes consta quelcom d'interès sobre la personalitat d'aquestes esclaves lactants: l'edat, característica que sol manca en l'altre tipus d'instruments citats, però que és element essencial, gairebé sempre, en les vendes d'esclaus, i això per raons òbvies. Així, aquestes esclaves tenen entre 18 i 35 anys, «*terminus a quo*» i «*terminus ad quem*» de les dides en general, tret d'algun cas ben excepcional. De 18 anys, 2 (doc. 159 i 247); de 20 anys, 3 (doc. 198, 216 i 269); de 21 anys, 1 (doc. 194); de 22 anys, 4 (doc. 151, 191, 192 i 227); de 25 anys, 8 (doc. 138, 177, 185, 203, 207, 215, 237 i 242); de 26 anys, 2 (doc. 176 i 243); de 27 anys, 2 (doc. 235 i 257); de 28 anys, 2 (doc. 204 i 245); de 30 anys, 7 (doc. 153, 189, 212, 222, 251, 255 i 270); de 33 anys, 1 (doc. 118), i de 35 anys, 7 (doc. 186, 187, 190, 199, 252, 258 i 265).

Moltes d'aquestes esclaves lactants eren venudes conjuntament amb el seu fill o filla, dels quals es fa constar el nom i l'edat, que va des d'un dia (doc. 216), 11 dies (doc. 251), 15 dies (doc. 177), 20 dies (doc. 242), un mes (doc. 207 i 235), 2 mesos (doc. 176, 192, 199 i 258), 4 mesos (doc. 187 i 255), un any (doc. 265) i 7 anys (doc. 204), fins a l'expressió «nascuda fa poc» («*quam noviter peperit*», doc. 118). També podia ser venuda sense el seu fill, el pare del qual és el seu propietari que el reté («*retineo sclavonum quem habui de ea*», doc. 138).

La majoria d'aquestes vendes són per sempre o perpètuas. Tan sols cinc vendes són temporals o «*ad tempus*»: a 2 anys (doc. 243 i 247), a 2 anys i 6 mesos (doc. 151) i a 3 anys (doc. 186 i 218). Aquesta temporalitat indica de manera palesa que la finalitat d'aquestes vendes era que les esclaves fessin de dides.³²

Els preus d'aquestes vendes són, com passa en els altres contractes de didatge, molt alts, si hom els compara amb les simples vendes d'esclaves. En el cas de les vendes temporals, el preu per any pot ser de 12 lliures (doc. 151), 13 lliures 6 sous 2 diners (doc. 216), 16 lliures 10 sous (doc. 243), 18 lliures (doc. 247) i 18 lliures 6 sous 8 diners (doc. 186), preus equiparables a la paga o salari d'una dida per raó d'un contracte de treball. Els preus de les esclaves lactants, en el cas de les vendes perpètuas, poden arribar a ser un terç més alts que en el cas d'esclaves sense la condició de lactants,

32. Aquesta finalitat és corroborada per la reserva següent: «*Et si forsan dicta serva decederet aut amitteret lac infra dictum tempus, promitto restituere id quod vobis pertinerit pro rata temporis percipiendi a die que ipsa serva obierit vel lac suum amiserit usque ad finem dicti biennii*» (doc. 243).

tot i que la venda es faci, com hem dit, amb el fill de l'esclava, com es pot veure al llistat «*ad hoc*» que segueix a l'«Apèndix documental».³³

Els fills de les esclaves

Atès el cas que la dida fos una esclava amb un fill, si hom creia que es produiria un conflicte d'interessos entre l'al·letament del fill del seu propietari i el fill de l'esclava dida, és a dir, sobre qui tindria prioritat en l'al·letament, el propietari podia fer donació del fill de l'esclava, perquè aquest no minvés la quantitat d'aliment lacti del fill del propietari. Aquest és el cas de Pericó, d'un mes d'edat, fill d'una esclava lactant, que és donat pel seu propietari, Aimó Dalmau, doctor en lleis de Barcelona, a Pere Serra, de la parròquia de Sant Feliu del terme de Sant Cugat de Vallès, «*propterea quia infrascriptus sclavus meus est michi inutilis et dampnosus ex eo quia eius mater lactat sive nutrit quandam filiam meam*» (doc. 225). I també és el cas de Martí, d'un mes d'edat, fill de Maria, lactant russa, perquè aquesta ha d'al·letar la filla del propietari de la dida (doc. 267).³⁴

Els propietaris d'esclaves, però, també tenien cura dels fills d'aquests, potser no sempre per raons humanitàries, ben altrament, fins al punt de contractar dides o nodrisses lliures de natura per a aquests nodrissons esclaus. Aquest és el cas de Nicolau Jover, sabater de Barcelona, que contracta la dida Francesca, esposa de Guillem des Bruc, de Sant Pere de Terrassa, perquè al·leti el fill d'una esclava seva (doc. 125). En un altre contracte, Maria, esposa de Bernat Paçoles, promet a Guillem Tomàs, fuster, que al·letarà l'esclau Jordi que li ha comprat per tant de temps com ambdues parts convindran, per una paga de 20 sous per mes (doc. 165). O bé, hom cercava una dida per al fill d'una esclava que havia d'al·letar el fill lliure

33. Cal tenir present que el fill de l'esclava era més aviat una càrrega per al comprador per dues raons: el risc de mort i la limitació que imposava a la seva mare en la tasca d'al·letar el fill d'un altre, gairebé sempre el fill del nou propietari. En tot cas, hom pot veure que en alguns contractes d'aquesta mena el venedor de l'esclava tan sols s'obligava «*de evictione et vitiis dicte serve tantum*» (doc. 242).

34. En un altre instrument, l'esclaveta Eulàlia, de 15 dies, és donada pel seu propietari a Antònia, vídua de Nicolau Coll, ciutadà de Barcelona, i aquesta la dona a Jaumeta, conversa, esposa del també convers Joan Elies, de Barcelona, perquè sigui nodrida i alimentada i, quan pugui, serveixi el donatari, el qual podrà disposar de l'esclaveta com de qualsevol altre esclau (doc. 195 i 196).

de natura d'una altra (doc. 173). Feta aquesta tasca, l'esclavó era tornat al seu propietari, cosa que passa amb una esclava borda de 2 anys, filla d'una tàrtara, que és tornada al seu propietari després d'haver estat nodrida durant més de 20 mesos (doc. 117).

Les dides jueves

Els contractes de didatge entre jueus presenten certes peculiaritats en relació amb els contractes entre cristians. Totes les dides de nodrissons jueus, a més d'ésser jueves, són maridades. La iniciativa, però, del contracte pot ser del marit que aferma o lloga la seva esposa, la qual hi consenteix («*mitto et affirmo uxorem meam pro nutrissa sive dida*», doc. 140 i 145, 141, 143 i 144); o també de la dida, sempre maridada, la qual es contracta com a dida, tot fent constar el consentiment o el consell del marit («*affirmo me... pro nutriça ad lactandum*», doc. 130, 148, 160, 162 i 163); o d'ambdós, és a dir, del marit i la muller, la qual accepta personalment fer de dida (doc. 131 i 163). En dos instruments, la dida és la mare del nadó a alletar, la qual es contracta amb el seu marit i pare de l'infant,³⁵ o bé rep la

35. «*Ego Bonafilia, uxor vestri Mosse Maymoni Campfi, iudei Barchinone, gratis et ex certa scientia per firmam et legalem stipulationem convenio et promitto vobis dicto Mosse, marito meo, quod ego a presenti die qua hoc presens conficitur instrumentum usque ad festum beati Michaelis mensis septembris proxime instantis tenebo in posse meo Maymonum, pupillum filium comunem michi et vobis dicto marito meo, et ipsum providebo in lecte [sic] et in cibo et potu, prout ipsum decet, et alias ipsum pensabo, prout melius potero bona fide, vobis tamen dante michi infra dictum tempus seu per totum dictum tempus, videlicet qualibet septimana in die veneris, viginti dinarios minutos Barchinone. Promitto etiam vobis quod ipsum Maymonum non maletractabo nec ipsum vobis tradam seu dimittam infra dictum tempus. Et si forsan ipsum Maymonum vobis traderem seu dimitterem, convenio et promitto vobis quod pro qualibet die qua ipsum dimittam, dabo venerabili baiulo Barchinone, recipienti nomine domini regis, pro pena scilicet et nomine pene duodecim dinarios minutos eiusdem monete... Ad hec ego Mosse Maymoni Campfi, laudans predicta, ut superius continentur, convenio et promitto vobis dicte Bonafilie, uxori mee, quod si vos hinc ad dictum terminum teneritis ipsum Maymonum et ipsum provideretis in lecte, cibo et potu, prout ipsum decet, et ipsum pensaveritis, ut melius poteritis, ego dabo vobis qualibet septimana in die veneris dictos viginti dinarios minutos Barchinone. Et hec faciam et complebo vobis sine omni dilatione... et etiam sub pena sex denariorum eiusdem monete... Et iam promitto vobis quod ipsum filium meum providebo in vestitu et calciato ad cognitionem Davi Barrot et Bonjuhe Bonsenyor, argenterii, iudeorum Barchinone. Et pro hiis complendis» (doc. 84).*

paga del tutor de la seva pròpia filla per haver-la alletada durant uns mesos.³⁶

La nodrissa o dida podia fer la seva tasca de didatge durant el dia a casa seva, tot pernactant a casa dels pares del nadó (doc. 143 i 144), o bé durant el dia a casa del nodrissó i a la nit a la casa pròpia (doc. 162).

Els contractes de didatge de la població jueva solen ser rics en detalls i precisos en les obligacions d'ambdues parts. Així, hom diu que la causa del lloguer de la dida pot ser la malaltia de la mare de l'infant i la impossibilitat d'aquesta d'alletar-lo;³⁷ que la dida alletarà «*cum media lacte*», és a dir, amb la llet pròpia i amb alimentació mixta, és a dir, amb una altra mena d'aliments;³⁸ la promesa de no alletar un altre nen sense llicència del pare del nodrissó, pagant una forta pena en cas contrari (100 sous, doc. 144; 25 lliures, doc. 148); la promesa del marit de la dida de no tenir relacions sexuals amb ella durant el didatge.³⁹ En la majoria d'aquests contractes de didatge, com també passa en els contractes de treball i d'aprenentatge, ambdues parts o una d'elles solen obligar-se al compliment del contracte amb fortes penes, de les quals la part ofesa rebrà la meitat i l'altra la percebrà el batlle (doc. 84, 131, 140, 141, 143, 144 i 148).

La duració dels contractes de didatge entre els jueus sol ser menor que la de la població cristiana: 15 dies, un mes, 3 mesos, 4 mesos, 6 mesos, 7 mesos, 8 mesos, 8 mesos i 10 dies i un any. En el cas de nodrir l'infant a casa de la dida durant el dia, la dida era proveïda d'aliments pel seu marit i l'amo tan sols donava una paga en numerari. Si la dida romania a casa del nadó durant el dia, o dia i nit, el pare del nodrissó proveïa la dida d'aliments i li donava la paga que ambdues parts havien pactat, la qual era cobrada per setmanes, els divendres, o per mesos, com es pot veure a l'«Apèndix documental».

36. «*Bonadona, muller d'en Davi Certoni, quondam, iudei de Barchinona, regonech a vós Astruch Bonjuha, todor de na Gojo, fiyla comuna mia e del dit marit meu, que havets pagats XXXVII s. e VI d., que m'eren deguts per tres meses proppassats per mon salari de nodrir e aletar la dita Gojo. E axí que us en faç aquesta àpocha. Testes: Abram Gallipapa et Gabriel Resplan, scriptor*» (doc. 147).

37. «*... pro eo quia tunc vos passa fuistis infirmitatem, qua causa non potuistis eam lactare*» (doc. 136).

38. «*... lactabit cum propria lacte et nutriet Bonadonam, pupillam filiam, in domo mea cum media lacte, iacendo singulis noctibus in domo vestra*» (doc. 143).

39. «*... carnaliter non cognoscam dictam uxorem meam*» (doc. 131); «*infra dictum tempus non cognoscam eam carnaliter*» (doc. 144).

APÈNDIX DOCUMENTAL⁴⁰

1

1295, agost, 8. Barcelona

Guillema, filla de Ramon, de la parròquia de Benviure, es contracta com a dida amb Guillem de Conangle, junior, per tal d'alletar la filla d'aquest durant un any prorrogable. Guillema serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 50 sous.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capibrevium*, 26-III-1295/29-VIII-1295, f. 125r [v. 2].

2

1300, febrer, 22. Barcelona

Gueraula, esposa de Pere Sabater, sabater, que viu prop del castell de Corbera, amb el consentiment d'aquest, es contracta com a dida amb Berenguer Formós, porter del rei, per tal d'alletar el fill d'aquest durant el temps que aquest vulgui. Gueraula serà proveïda d'aliments i rebrà un vestit, dit muda, d'un valor de 10 sous, i una paga de 40 sous. N'és fiador el marit, que es compromet a no tenir relacions sexuals amb Gueraula mentre duri el contracte.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capbreu*, 19-II-1300/24-III-1300, f. 11v [v. 3].

40. Els documents pertanyen als tres arxius de Barcelona que posseeixen protocols notariais del segle XIV: ACB: Arxiu de la Catedral de Barcelona; AHCB: Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona; AHPB: Arxiu Històric de Protocols de Barcelona. Fem les citacions dels instruments segons la darrera catalogació editada, malgrat que els protocols de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona, que es troben dipositats al Col·legi de Notaris, hagin estat de bell nou catalogats per M. Lluïsa Cases i Loscos, encara que no editada aquesta nova catalogació, quan ja havíem fet el buidat que segueix.

3

1301, juliol, 25. Barcelona

Maria, esposa de Pere d'Ametller, sabater, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment d'aquest, que n'és fiador, es contracta com a dida amb Guillem Ferran, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar la seva filla Constança durant el temps que aquest vulgui. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà cada any un vestit d'un valor de 10 sous i una paga de 46 sous. Maria es compromet a no tenir relacions sexuals amb el seu marit ni amb cap altre. Hom li bestreu 20 sous.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capbreu*, 15-VI-1301/18-IX-1301, f. 74r-v [v. 4].

4

1314, abril, 13. Barcelona

Brunissén, filla de Gueraula, costurera, de la parròquia de Sant Genís de Palafolls, diòcesi de Girona, es contracta com a dida amb Bernat de Puigventós, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys prorrogables, el fill d'aquest, Llorenç, que tindrà preferència sobre Margarida, filla de Brunissén, o sobre qualsevol altre infant pel qual rebria una paga major. Brunissén serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 44 sous per any, una muda, o bé 10 sous, i una camisa i un sàvena de lli.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Fragment de capbreu*, 26-III-1314/20-IV-1314, f. 30v-31r [v. 13].

5

1315, octubre, 1. Barcelona

Elisenda de Cortsaví reconeix rebre dels marmessors de Guillem de Guixers, draper, ciutadà de Barcelona, i de la seva vídua Ramoneta, tutora de llurs fills, 33 sous i 4 diners que són la paga per haver fet de dida i haver alletat el fill d'aquests Guillemó durant 8 mesos. Reconeix també haver estat proveïda d'aliments a casa del pares de l'infant.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capbreu*, 25-VII-1315/28-X-1315, f. 143r [v. 15].

6

1320, agost, 11. Barcelona

Guillemona, filla del difunt Bernat d'Orts, de la parròquia de Sant Feliu de Vilamianys, es contracta com a dida amb Jaume de Folquers, notari de Barcelona, per tal d'alletar durant dos anys el fill d'aquest Joan. Guillemona serà proveïda d'aliments i rebrà cada any una paga de 45 sous i també una muda, o bé 20 sous, dues camises i una sàvena.

ACB, Guillem BORRELL, *Capibrevium*, 8-VIII-1320/19-XII-1320, f. 6r [v. 54].

7

1327, desembre, 3. Barcelona

Berengarona, esposa d'en Busquet, de Claramunt, amb el consentiment de la seva mare, es contracta com a dida amb Guillem Bastida, per tal d'alletar durant dos anys la filla d'aquest Caterina, que tindrà preferència sobre el seu fill.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capbreu*, 7-VII-1327/5-XII-1327, f. 197v [v. 22].

8

1332, agost, 18. Barcelona

Sibil·la, esposa de Pere Figuera, teixidor de draps de llana, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Jaume de Gualbes, draper, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, la filla d'aquest, Sereneta.

ACB, Guillem BORRELL, *Capbreu*, 5-VII-1332/15-IX-1332, s. n. [v. 70].

9

1332, setembre, 10. Barcelona

Margarida, esposa de Domènec de Rocafort, agricultor, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Jaume de Gualbes, draper, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys prorrogables, la filla d'aquest, Sereneta.

ACB, Guillem BORRELL, *Capbreu*, 5-VII-1332/15-IX-1332, s. n.

10

1332, octubre, 22. Barcelona

Elisenda, esposa de Guillem Fuster, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Suau, esposa de Guillem de Santjoan, de la parròquia de Sant Joan Despí, per tal d'alletar, durant dos anys prorrogables, la néta d'aquesta, Antígona, filla de Guillem de Santjoan i de l'esposa d'aquest, Guilleuma, difunta.

ACB, Guillem BORRELL, *Capibrevium*, 17-IX-1332/17-XI-1332, s. n. [v. 71].

11

1332, novembre, 30. Barcelona

Margarida, vídua de Pere Jorba, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Pere Miró, de la parròquia de Sant Climent d'Amalfà, 84 sous, que són la paga pel temps d'un any durant el qual alletà Elisenda, néta d'aquest i filla de Ferrer Miró, de la dita parròquia de Sant Climent, a raó de 7 sous per mes.

ACB, Guillem BORRELL, *Capibrevium*, 17-XI-1332/11-I-1333, s. n. i cèdula [v. 72].

12

1333, juny, 19. Barcelona

Elisenda, esposa de Berenguer Gualter, també dit de Plana, de la parròquia de Sant Pere d'Abdera, diòcesi de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Domènec Mateu, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, la filla d'aquest, Constança. Elisenda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 120 sous, a raó de 60 sous per any. Hom li bestreu 40 sous.

ACB, Guillem BORRELL, *Capbreu*, 16-VI-1333/11-VIII-1333, s. n. i cèdula [v. 75].

13

1333, novembre, 13. Barcelona

Romia, esposa de Francesc Rovira, de la vila de Sabadell, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pericó de Santcliment, ciutadà de Barce-

lona, per tal d'alletar, durant dos anys prorrogables, el fill d'aquest, Bernardó.

ACB, Guillem BORRELL, *Fragment de capbreu*, 29-X-1333/25-XI-1333, f. 16v-17r [v. 45].

14

1334, abril, 22. Barcelona

L'esposa de Ramon Perer, agricultor, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Guerau de Llagostera, jurista, ciutadà de Barcelona, i l'esposa d'aquest, Elisenda, per tal d'alletar, durant el temps que calgui, el fill d'aquests, Jacmó.

ACB, Guillem BORRELL, *Capibrevium*, 30-III-1334/19-V-1334, s. n.

15

1335, gener, 22. Barcelona

Sança, esposa d'Arnau de Palau, de la parròquia de Sant Esteve de la Garriga, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Isabel, vidua de Joanet de Bastida, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant tres anys, el fill d'aquesta, Guillemó. Isabel serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 60 sous per any i també una muda, camises i vels cada any.

AHCB, CONSELL DE CENT, *Manuals*, XIII.4: 1333-1335, full solt.

16

1336, abril, 3. Barcelona

Saurina, esposa de Bartomeu de Solanet, de la parròquia de Sant Pere d'Abrera, es contracta com a dida amb Sibil·la, esposa d'Humbert de Fonollar, cavaller, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquests, Guillemó. Saurina rebrà una paga de 50 sous per any i també 2 tavalloles, dues camises, una muda, que valgui 15 sous, o bé els 15 sous. També serà proveïda d'aliments, vestit i calçat.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capibrevium*, 27-III-1336/27-VI-1336, f. 11r-v [v. 32].

17

1336, abril, 21. Barcelona

Jordi Felip, grec, alforre, trencador, que havia estat esclau de Francesc Gontarda, sabater, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre 35 lliures que són el dot que aporta al matrimoni Margarida, que fa de dida a casa de Francesc de Vallseca, jurista, ciutadà de Barcelona.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capibrevium*, 27-III-1336/27-VI-1336, f. 79v [v. 32].

18

1337, gener, 10. Barcelona

Benvinguda, esposa de Ramon de Planacoval, de la vila d'Igualada, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere de Gualbes, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys i mig, la filla d'aquest, nascuda fa 5 dies i encara no batejada. Benvinguda rebrà una paga de 65 sous per any i també per a una muda rebrà 15 sous i 2 canes de drap d'estopa, 2 canes de drap de lli per a camises i 2 vels de lli que ella mateixa filerà.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capbreu*, 18-XII-1336/23-III-1337, f. 41v-42r [v. 34].

19

1337, abril, 21. Barcelona

Pere Duran, draper, i Ramon de Rovira, ciutadans de Barcelona, reconeixen rebre, fins dilluns proper, de Guillem de Ballerà, veguer de Barcelona, na Guillemona, que feia de dida a casa d'en Pere Duran, la qual es troba a la presó del veguer.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capibrevium*, 26-III-1337/10-V-1337, s. n. [v. 35].

20

1337, novembre, 5. Barcelona

Elisenda de Garriga, esposa de Bernat Garriga, de la parròquia de Sant Joan d'Avinyó, diòcesi de Vic, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bartomeu Terrós, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, Constança, néta d'aquest. Elisenda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 40 sous per any i també 10 sous per a una muda, dues camises i dos vels.

AHPB, Llorenç de CANALS, *Capibrevium sive protocolum notularum*, 10-VII-1337/18-XII-1337, f. 108v-109r.

21

1338, juny, 19. Barcelona

Esclaramonda, esposa de Galcerà de Mates, que viu a Barcelona, al carrer d'Arnau Messeguer, prop de l'hospital d'en Colom, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere Guerau, draper, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, el temps que calgui, la filla d'aquest, Caterina. Esclaramonda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 60 sous per any i també una muda, o bé 15 sous, dues camises i dos vels.

AHPB, Pere FOLGUERES (major), *Capibrevium notularum*, 1388, f. 63r-v.

22

1339, maig, 11. Barcelona

Gueraula, esposa de Berenguer de Soler, de la parròquia de Castellfollit del Boix, diòcesi de Vic, filla de Jaume de Comes, del mateix indret, reconeix rebre de Joaneta, vídua de Pere d'Hort, ciutadà de Barcelona, 192 sous i 19 diners, que són part de la paga de 22 lliures, 3 sous i un diner, per la qual va fer de dida i va alletar Sibil·la, filla de la dita Joaneta, i també per fer de minyona d'aquesta, segons contracte signat prop del notari Pere de Cavarroques el dia 6 d'agost de 1333.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capibrevium rogacionum*, 27-IV-1339/8-VII-1339, f. 35r.

23

1339, juny, 10. Barcelona

Elisenda, esposa de Bernat de Canyes, que viu a Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Guillemoneta, esposa de Guillem Oliver, ciutadà de Barcelona, per tal alletar, durant un any, la filla d'aquest, Margarida. El didatge es farà a casa d'Elisenda i rebrà una paga de 8 sous per mes. En el cas que els pares li prenguin la nena abans de l'any, hom haurà de donar-li tota la paga de l'any.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Capibrevium rogacionum*, 27-IV-1339/8-VII-1339, f. 127v-128v [v. 38].

24

1340, novembre, 30. Barcelona

Brunissén, esposa de Pere sa Roca, agricultor, veí de Vic, es contracta com a dida amb Guillem de Bellveí, escrivà del rei, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, el temps que calgui, el fill d'aquest. N'és fiador Guillem Parerada, ciutadà de Barcelona. Brunissén serà proveïda d'aliments.

ACB, Bernat Guillem de VILARRÚBIA, *Fragment de capbreu*, 16-IX-1340/7-XII-1340, s. n. [v. 100].

25

1340, desembre, 29. Barcelona

Elisenda, esposa de Guillem Vaquer, de la parròquia de Sant Esteve de Granollers, diòcesi de Vic, es contracta com a dida amb Margarida, esposa de Guillem de Vilaseca, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquests, Arnaldó.

ACB, Pere BORRELL, *Capibrevium*, 24-XI-1340/7-IV-1341, f. 40r [v. 117].

26

1341, abril, 3. Barcelona

Francesca, «in statu libero», que havia estat esclava de Pere Gener, mercader, ciutadà de Barcelona, amb el qual es troba en tractes per aconseguir la lli-

bertat pel sistema de la talla, amb consentiment d'aquest, es contracta com a dida amb Pere de Grau, notari, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant tres anys, els fills d'aquest. Francesca serà proveïda d'aliments i rebrà cada any una muda, vels i camises. La paga serà de 80 sous per any, que rebrà Pere Gener per la talla de la llibertat de Francesca.

AHPB, Llorenç de CANALS, *Capibrevium sive protocolum notularum sive rogacionum*, 11-XII-1340/17-IV-1342, f. 103r.

27

1341, agost, 17. Barcelona

Brunissén, filla de Simó d'Església, de la parròquia de Sant Llorenç de Gaserans, reconeix rebre dels tutors de Joanet, fill i hereu universal de Pere Ros, mercader, ciutadà de Barcelona, 6 lliures que són part de la paga per haver fet de dida i haver alletat el dit Joanet durant 20 mesos.

ACB, Bernat de VILARRÚBIA, *Liber super factis manumissorie Berengarii Ros quondam*, 28-VIII-1330/16-III-1342, f. 68v [v. 43].

28

1341, novembre, 24. Barcelona

Alamanda, filla de Ramon de Sitges, de la parròquia de Riudarenes, diòcesi de Girona, es contracta com a dida amb Andreu de Corbera, saig de la Cort de l'Oficialat de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, el fill d'aquest.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 2-XI-1341/9-II-1342, s. n. [v. 119].

29

1344, febrer, 4. Barcelona

Gueraula, esposa de Benet Comte, de la parròquia de Santa Maria de Gualta, diòcesi de Girona, es contracta com a dida amb Sibil·la, esposa d'Arnau de Bastida, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys prorrogables, la filla d'aquests, Constança.

AHPB, Ramon MORELL, *Llibre comú*, 21-I-1344/23-III-1344, f. 13r.

30

1347, maig, 12. Barcelona

Elisenda, vídua de Jaume Ferrer, ferrer, ciutadà de Barcelona, es contracta com a dida amb Ramon Feliu, seller, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any i mig, la filla d'aquest, Margarida, que serà calçada i vestida pel seu pare. Elisenda rebrà una paga de 6 sous i mig cada mes.

ACB, Pere BORRELL, *Manual*, 10-XI-1346/24-IV-1348, f. 71r [v. 213].

31

1347, setembre, 11. Barcelona

Bernarda, esposa de Pere Sabater, sastre, de Vilafranca del Penedès, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Blanca, esposa de Pere sa Plana, llicenciat en lleis, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest, Bartomeu. Bernarda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 8 lliures, a raó de 80 sous per any, i també dos vels i dues camises.

ACB, Francesc de PUIG, *Capibrevium*, 28-VII-1347/9-I-1347, s. n. [v. 236].

ACB, Francesc de PUIG, *Primum manuale*, 2-VIII-1344/8-X-1347, f. 16v [v. 232].

32

1348, setembre, 10. Barcelona

Margarida, vídua de Ramon de Casesblanques, de la vila de Sabadell, reconeix rebre de Joan Castelló 40 sous que són part de la paga per haver fet de dida i haver alletat el fill d'aquest, Bernardó, ja difunt.

ACB, Francesc de PUIG, *Manual*, 21-VIII-1348/14-II-1349, s. n. [v. 233].

33

1349, novembre, 17. Barcelona

Guillemona, esposa de Berenguer Alegret, de la parròquia de Sant Sadurní [del terme del castell de Subirats], amb el consentiment del marit, es contracta

com a dida amb Ponç de Vall, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'al·letar, el temps que calgui, el fill d'aquest, Bertran. Guillemona serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 16 lliures per any.

AHPB, Jaume FERRER, *Manual 3-IV-1349/21-V-1351*, f. 44r.

34

1351, juliol, 5. Barcelona

L'esclava Cristina, tàrtara, és venuda pel seu propietari Pere Esquerd, mercader, ciutadà de Barcelona, a Ramon d'Argeler, paraire, ciutadà de Barcelona. Aquest promet a Pere Esquerd que l'esclava Cristina al·letarà el fill d'aquesta, Romeu [que roman propietat de Pere Esquerd] fins a l'últim dia de juliol del proper any 1352. En el cas que Cristina no el pogués al·letar, Ramon d'Argeler haurà de cercar una altra dida. I si el dit Romeu morís dins aquest temps, Ramon d'Argeler haurà de donar a Pere Esquerd 16 sous i 8 diners per cada mes des de la seva mort fins a la fi de juliol de 1352.

AHPB, Pere d'OLM, *Manual, 23-II-1351/4-I-1352*, f. 68r.

35

1351, novembre, 12. Barcelona

Brunissén dez Pou, de Viladasens, es contracta com a dida amb Guillem, vídua de Guillem de Mitjavila, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'al·letar, durant un any, el fill d'aquesta. Brunissén rebrà una paga de 17 lliures i també una muda, una camisa i dos vels.

AHPB, Pere d'OLM, *Manual, 23-II-1351/4-I-1352*, f. 103v.

36

1352, març, 4. Barcelona

Francesca, filla del difunt Guillem Coscó, de la parròquia de Santa Maria de Lledó, es contracta com a dida amb Francesc Castelló, canviador, ciutadà de Barcelona, per tal d'al·letar, durant dos anys prorrogables, la filla d'aquest, Elionor [cancel·lat].

AHPB, Jaume FERRER, *Manual, 14-I-1352/10-VIII-1353*, cèdula.

37

1352, desembre, 2. Barcelona

Sibil·la, filla dels difunts Francesc Llussà i de l'esposa d'aquest, Sibil·la, de Vilanova, de la parròquia de Santa Maria d'Igualada, es contracta com a dida, durant dos anys, amb Bernat Conill, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona.

ACB, Ferrer de CONAMINA, *Capibrevium*, 31-XII-1352/19-XII-1353, s. n. [v. 248].

38

1353, febrer, 24. Barcelona

Maria, esposa de Jaume Coc, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta amb Romeu de B[...], ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, la filla d'aquest, Agnesona. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 16 lliures per any.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 13-V-1352/I-V-1353, s. n. [v. 101].

39

1353, maig, 17. Barcelona

Alamanda, filla de Pere Cama, de la parròquia de Sant Esteve de Tordera, es contracta com a dida amb Joan de Montjuïc, per tal d'alletar, durant dos anys, la filla d'aquest. Alamanda rebrà una paga de 14 lliures, 7 lliures per any.

ACB, Francesc de PUIG, *Manual*, 18-VII-1352/9-II-1354, s. n. [v. 235].

40

1355, gener, 18. Barcelona

Tirana, esposa d'en Costa, grec, la qual havia estat esclava de Bernat Bertran, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del seu marit, es contracta com a dida amb Guerau Julià, peller, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, la filla d'aquest. Tirana serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 14 lliures per any, és a dir, 23 sous cada mes, i també una muda o bé 20 sous.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 25-V-1354/25-IV-1355, s. n. [v. 102].

41

1355, febrer, 15. Barcelona

Caterina, esposa de Romeu Llull, ciutadà de Barcelona, reconeix deure a Guillem de Vilar, flassader, ciutadà de Barcelona, que contreurà matrimoni amb Sibil·la, filla del difunt Ponç Torner, d'Hostalric, i de na Agnès, esposa d'aquest, 10 lliures que són la paga perquè Sibil·la va fer de dida i va alletar el seu fill Joanet. Les deu lliures són el que resta del dot de 45 lliures que Sibil·la aporta al matrimoni.

AHPB, Jaume FERRER, *Manual*, 8-VI-1355/12-XII-1360, f. 23r-v.

42

1355, febrer, 28. Barcelona

Agnès, esposa de Guillem Aranyó, del terme del castell de Ribes, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Francesc de Gualbes, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, el fill d'aquest, Galcerà. Agnès serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 13 lliures i mitja i també una muda.

ACB, Francesc de PUIG, *Capbreu*, 29-XII-1355/1-VI-1356, s. n. [v. 241].

43

1355, abril, 16. Barcelona

Elisenda, filla del difunt Miquel Roqueta, de la parròquia de Sant Llorenç de Gassers, diòcesi de Girona, es contracta com a dida amb Pere de Casavella, moler, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar la filla d'aquest, Subirana. Elisenda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 14 lliures, i també dues camises i dos vels [vid. doc. 44 i 45].

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 25-V-1354/25-IV-1355, s. n. [v. 102].

44

1355, maig, 21. Barcelona

Elisenda Roqueta, filla del difunt Miquel Roqueta, de la parròquia de Sant Llorenç

de Gaserans, diòcesi de Girona, reconeix rebre de Pere de Casavella, moler, ciutadà de Barcelona, 100 sous que són part de la paga de 14 lliures per fer de dida i alletar la filla d'aquest, Subirana [vid. doc. 43 i 45].

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 11-V-1355/25-VI-1356, s. n. [v. 103].

45

1355, octubre, 25. Barcelona

Elisenda, esposa de Bartomeu Micer, de la parròquia de Sant Salvador de Verderra, diòcesi de Girona, reconeix rebre de Pere de Casavella, moler, ciutadà de Barcelona, 100 sous que són part de la paga de 9 lliures per haver fet de dida i haver alletat durant un any la filla d'aquest, Subirana [vid. doc. 43 i 44].

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 8-X-1355/11-III-1356, s. n. [v. 151].

46

1356, maig, 23. Barcelona

Maria, esposa de Bonanat Mascord, de la parròquia de Sant Boi de Llobregat, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Ramon de Santcliment, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, Joana, la filla d'aquest i de la seva esposa Andreueta. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 18 lliures per any.

ACB, Francesc de PUIG, *Capbreu*, 29-XII-1355/1-VI-1356, s. n. [v. 241].

47

1357, març, 16. Barcelona

Romia, esposa de Jaume Ninot, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere Juliol, draper, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant el temps que Pere Juliol vulgui i calgui, la filla d'aquest, Sereneta. Romia serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 15 lliures per any.

ACB, Francesc de PUIG, *Capbreu*, 10-XI-1356/6-V-1357, s. n. [v. 243].

48

1357, maig, 4. Barcelona

Berenguera, esposa de Bernat d'en Assèn, que viu al lloc de Gro[ssa], diòcesi de Lleida, es contracta com a dida amb Ferrer de Prats, peller, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar i tenir cura durant un any de la filla d'aquest, Margarida. Berenguera serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 8 lliures i també dues camises, dos vels i una muda, o bé 20 sous per la muda. Berenguera es compromet a no rebre res de la paga en el cas que no servís durant tot l'any.

AHPB, Ramon MORELL, *Llibre comú*, 29-IV-1357/25-V-1357, f. 7r-v.

AHPB, Ramon MORELL, *Manual*, 3-IV-1357/24-XII-1357, f. 5v.

49

1359, gener, 8. Barcelona

Urraca, esposa de Pedro Ferrándiz, del lloc de Calat[aiud], amb el consentiment del marit, reconeix rebre de Pere de Vall, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona, la paga per haver fet de dida i haver alletat la filla de Pere de Vall i de la seva esposa Francesca.

ACB, Francesc de PUIG, *Capbreu*, 6-XI-1359/4-V-1360, s. n. [v. 246].

50

1359, febrer, 23. Barcelona

Margarida, esposa de Pere de Camp, mariner, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Constança, esposa de Pere de Bosc, escrivà de la porció del rei, per tal d'alletar, durant un any i 5 mesos, la filla d'aquest, Margarida. La dida serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 12 lliures per any i també dues camises, dos vels i una muda, que valgui 20 sous almenys.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Llibre comú*, 18-II-1359/8-VIII-1359, f. 9v.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Quintum manuale*, 9-X-1358/28-III-1359, f. 35r.

51

1359, juny, 28. Barcelona

Francesca, esposa de Pere sa Roca, de la parròquia de Viladellops, diòcesi de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Clara, esposa de Bernat de Sòria, despenser d'Alfons, comte de Dénia, per tal d'alletar i tenir cura, durant un any, de la filla d'aquest, Claretà. Francesca serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 16 lliures per any i també una muda, dues camises i dos vels.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Tricesimum sextum capibrevium*, 21-II-1359/I-VIII-1359, f. 115v-116r.

52

1359, agost, 31. Barcelona

Potentia, esposa de Bernat des Colom, de la parròquia de Santa Eulàlia del terme del castell nou de Cervelló, diòcesi de Barcelona, es contracta com a dida amb Blanca, esposa de Guillem de Lacera, donzell, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquesta, Pericó. Potentia serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 14 lliures per any i també dues camises, dos vels i una muda.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Bossa-Manual de negocis del patrimoni del ciutadà de Barcelona Guillem de Lacera*, 2-I-1357/13-III-1363, f. 5v.

53

1359, desembre, 28. Barcelona

L'hospital d'en Colom, hereu universal dels béns d'Elisenda, habitant de Barcelona, que hi va morir, rep de Francesc Dirgua, ciutadà de Barcelona, 81 sous i 5 diners que són la resta de la paga d'Elisenda per haver fet de dida d'un fill d'aquest.

ACB, Pere BORRELL, *Capibrevium notularum*, 25-IX-1359/22-I-1360, s. n. [v. 162].

55

1361, març, 26. Barcelona

Sibil·la, esposa de Miquel Dalmau, de la parròquia de Santa Eulàlia de Vallcanera,

diòcesi de Girona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Constança, esposa de Pere Fivaller, per tal d'alletar, durant dos anys, llur filla, Eulaliona. Sibil-la rebrà una paga de 14 lliures per any, a raó de 47 sous i 8 diners cada dos mesos, i també cada any una muda, dues camises i dos vels. Hom ha de lliurar el salari a un matrasser [vid. doc. 56].

AHPB, Pere d'OLM, *Manual*, 2-I-1361/2-XI-1361, f. 28r.

56

1361, abril, 26. Barcelona

Sibil-la, esposa de Miquel Dalmau, de la parròquia de Santa Eulàlia de Vallcanera, diòcesi de Girona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Agnès, esposa de Gelabert de Santcliment, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, llur filla, Clara. Sibil-la rebrà una paga de 14 lliures per any, a raó de 46 sous i 8 diner cada dos mesos, i també cada any una muda, o bé 20 sous, dues camises i dos vels [vid. doc. 55].

AHPB, Pere d'OLM, *Manual*, 2-I-1361/2-XI-1361, f. 37v.

57

1361, maig, 17. Barcelona

Maria, esposa de Berenguer Serra, de la parròquia de Sant Muç de Cànoves, diòcesi de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Jaume Genovès, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, llur filla, Joana. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 8 lliures per any. Hom li bestreu 4 lliures.

AHPB, Pere d'OLM, *Manual*, 2-I-1361/2-XI-1361, f. 45v.

58

1361, agost, 19. Barcelona

Simona, esposa de Guillem Socarrana, de la parròquia de Santa Maria de Montcada, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere de Torremalús, tintorer, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, el fill d'aquest, Joan. Simona serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 12 lliures per any i també una muda, dues camises i dos vels.

AHPB, Pere d'OLM, *Manual*, 2-I-1361/2-XI-1361, f. 71v.

59

1362, gener, 26. Barcelona

Margarida, esposa de Pere Ombert, de la parròquia de Sant Esteve de Maçanes, diòcesi de Girona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Jaume de Gualbes, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, la filla d'aquest, Caterina. Margarida serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 13 lliures i també els vels i les mudes acostumades.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 7-XI-1360/27-IV-1362, f. 167v [v. 104].

60

1362, novembre, 14. Barcelona

Novella, esposa de Romeu Palou, de la parròquia de Sant Pere de Ribes, reconeix rebre de Sança, vídua de Ramon de Ribes, donzell, 100 sous que són la paga per haver fet de dida i haver alletat llur fill, Ramon.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Manual*, 25-X-1362/24-XI-1362, f. 41v.

61

1364, maig, 1. Barcelona

Saurina, esposa de Pere Vives, sabater, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Valensona, esposa de Joan d'Agres, de la casa del rei, per tal d'alletar, durant dos anys, llur fill, Joanet. Saurina rebrà una paga de 9 lliures per any. Saurina no serà foragitada de la casa mentre pugui alletar el nen.

AHPB, Pere BORRELL, *Manual*, 19-II-1364/16-V-1364, f. 38v-39v.

62

1364, juny, 16. Barcelona

Barcelona, esposa de Guillem Gassull, del lloc de Montornès, diòcesi d'Urgell, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Valensona, esposa de Joan d'Agres, de la casa del rei, per tal d'alletar, durant un any, llur fill, Joanet. Barcelona rebrà una paga de 19 lliures per any i també dos vels de lli i una muda.

AHPB, Pere BORRELL, *Manual*, 13-VI-1363/17-VIII-1364, f. 118v.

63

1364, juliol, 4. Barcelona

Antònia, esposa de Jaume Ferrer, pescador, ciutadà de Barcelona, es contracta com a dida amb Francesca, esposa de Simó de Puig, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys i dos mesos, llur filla, Constança. Antònia serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 18 lliures per any per tots els conceptes. També promet que tan aviat com torni el seu marit Jaume Ferrer, aquest signarà el contracte [vid. doc. 69].

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Tricesimum secundum capibrevium*, 4-V-1364/4-XII-1364, f. 48v-49r.

64

1364, juliol, 15. Barcelona

Guillemona, vídua de Pere de Torre, de Vilafranca del Penedès, es contracta amb Bernat Mercader, paraire de draps de llana, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, l'infant que naixerà de Margarida, esposa de Bernat Mercader. Guillemona serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 14 lliures per any, però haurà de proveir-se de vestit i calçat.

AHPB, Pere d'OLM, *Manual*, 7-V-1364/24-XII-1364, f. 17v.

65

1364, setembre, 3. Barcelona

Elisenda, esposa de Pere d'Alvessí, del castell de Conat, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere Serra, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, la filla d'aquest. Elisenda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 14 lliures i mitja i també una muda, o bé 20 sous, dos vels i dues camises.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 26-VIII-1364/27-X-1365, f. 3v [v. 105].

66

1364, octubre, 28. Barcelona

Sibil·la, esposa de Guillem Cudina, de la parròquia de Sant Vicenç dels Horts, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere Vicenç, per

tal d'alletar, durant un any prorrogable, la filla d'aquest i de la seva esposa Blanca. Sibil-la rebrà una paga de 16 lliures per any.

AHPB, Andreu FIGUERA, *Manual comú*, 2-X-1364/12-XI-1364, f. 19v.

67

1364, novembre, 13. Barcelona

Dolça, esposa de Domingo de Xulbe, del lloc de Peníscola, regne de València, amb el consentiment del marit, reconeix rebre d'Elvira, esposa del noble Nicolau de Pròixida, 15 lliures: 12 lliures per la paga d'un any per haver fet de dida i haver alletat llur filla Esteva i 3 lliures per la paga dels tres mesos propvenients.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Tricesimum secundum capibrevium*, 4-V-1364/4-XII-1364, f. 121v.

68

1364, novembre, 14. Barcelona

Romia, esposa de Ramon des Casaldeu, del terme del castell de Calders, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Climentia, esposa de Pere de Vallseca, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, llur filla, Climentona. Romia serà proveïda d'aliments i de tot el que hom sol donar a les dides i rebrà una paga de 12 lliures.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 26-VIII-1364/27-X-1365, f. 74r [v. 105].

69

1365, maig, 20. Barcelona

Francesca, esposa de Pere Ferrer, de la parròquia de Sant Muç de Cànoves, amb el consentiment del marit, reconeix rebre de Simó de Puig, ciutadà de Barcelona, 72 sous que són part de la paga de 15 lliures per haver fet de dida i haver alletat la filla d'aquest, Constança [vid. doc. 63].

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 26-VIII-1364/27-X-1365, f. 170v [v. 105].

70

1366, febrer, 11. Barcelona

Francesca, esposa de [..], ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bernat Oliver, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, Constança, filla d'aquest i de la seva esposa Margarida. Francesca serà proveïda en aliments i rebrà una paga de 15 lliures i també camises, vels i una muda.

AHPB, Guillem d'ORTA, *Manual comú*, 12-I-1366/22-IX-1366, f. 25r.

71

1366, desembre, 7. Barcelona

Maria, vídua de Jaume Flaquer, agricultor, de la parròquia de Sarrià, reconeix rebre de Francesc de Ladernosa, notari, ciutadà de Barcelona, hereu de Joan de Puig, fill aquest dels difunts Ramon de Puig i de l'esposa d'aquest Joanela, dos florins, que Maria assegurava li devia Joan de Puig per haver estat la dida d'aquest.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Quinquagesimum septimum capibrevium notularum*, 5-XII-1366/8-III-1367, f. 3v.

72

1367, gener, 11. Barcelona

Sibil-la, de 14 anys, esposa de Francesc Serra, del terme del castell d'Abrera, de la diòcesi de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Blanca, esposa de Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, el temps que calgui, llur fill, Bernardó. Sibil-la serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 15 lliures per any i també una muda, o bé 20 sous, dos vels i dues camises, o bé 20 sous.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Quinquagesimum septimum capibrevium notularum*, 5-XII-1366/8-III-1367, f. 38r.

AHCB, *Arxiu Notarial*, X.1, s. n.

73

1367, abril, 5. Barcelona

Elisenda, esposa de Miquel Lahones, de Sant Briec de Baus, regne de França, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida, durant dos anys, amb Bartomeu Bonany, expenser, ciutadà de Barcelona. Elisenda rebrà una paga de 15 lliures per any i tot el que hom sol donar a les dides [vid. doc. 94 i 97].

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Manual comú*, 29-X-1366/16-IX-1368, f. 37v.

74

1367, juliol, 21. Barcelona

Rosa, del lloc de Catània, illa de Sicília, reconeix rebre dels tutors dels fills i hereus de Guillem Almugàver, mercader, ciutadà de Barcelona, 15 lliures, 9 sous i 6 diners que són la paga per haver fet de dida i haver alletat, des del dia 14 de setembre fins a la fi del juny proppassat, Genís, fill de Guillem Almugàver. Hom inclou en la paga la muda i els vels acostumats.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Manual comú*, 29-X-1366/11-IX-1368, f. 54v.

75

1367, novembre, 4. Barcelona

Maria, esposa de Joan de Gessa, que viu a Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Joan d'Agrers, de la casa del rei, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest, Gabriel. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 21 lliures per any, que cobrarà cada mig any, i també una muda, dues camises i dos vels. Si el marit de Maria emmalaltís, aquesta en podrà tenir cura a la casa on farà de dida i en pagarà les despeses. Hom inclou en la paga les despeses per alimentació del propi fill.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 19-III-1367/I-VII-1368, s. n. [v. 107].

76

1368, març, 13. Barcelona

Guillemona, vídua de Pere Rovira, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Alamanda, vídua de Francesc de Boscarons, mercader, ciutadà de Barcelona, 7

florins d'or d'Aragó que són la paga de 4 mesos, l'últim dels quals és el gener, per haver estat la dida de llur filla, Bartomeua. El salari era a raó d'11 lliures o 20 florins d'or d'Aragó per any [vid. doc. 93].

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Tricesimum octavum capibrevium*, 15-I-1368/20-VI-1368, f. 72r.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Manual comú*, 29-X-1366/11-IX-1368, f. 99v.

77

1368, abril, 21. Barcelona

Saurina, esposa de Joan Soler, blanquer, ciutadà de Barcelona, rep 20 sous llegats per Serena, esposa de Pere de Conomines, ciutadà de Barcelona, per haver estat la dida de la filla d'aquesta, Serena.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 4-IV-1368/1-VI-1368, s. n. [v. 182].

78

1368, abril, 21. Barcelona

Sibil·la, esposa de Pere Poal, hostaler, ciutadà de Barcelona, rep 20 sous llegats per Serena, esposa de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, per haver estat la dida de la filla d'aquesta, Isabel.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 4-IV-1368/1-VI-1368, s. n. [v. 182].

79

1368, abril, 21. Barcelona

Guillemona, esposa de Pere Lleó, sastre, ciutadà de Barcelona, rep 20 sous llegats per Serena, esposa de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, per haver estat la dida de la filla d'aquesta, Joaneta.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 4-IV-1368/1-VI-1368, s. n. [v. 182].

80

1368, abril, 21. Barcelona

Maria, vídua de Jaume de Pedrolo, que viu a Barcelona, rep 20 sous llegats per

Serena, esposa de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, per haver estat la dida de la filla d'aquesta, Constança.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 4-IV-1368/1-VI-1368, s. n. [v. 182].

81

1368, abril, 21. Barcelona

Maria, esposa de Pere sa Costa, sabater, ciutadà de Barcelona, rep 20 sous llegats per Serena, esposa de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, per haver estat la dida del fill d'aquesta, Joan.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 4-IV-1368/1-VI-1368, s. n. [v. 182].

82

1368, abril, 21. Barcelona

Antònia, vídua de Duran Solà, agricultor, del lloc de Sant Vicenç de Calders, rep 20 sous llegats per Serena, esposa de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, per haver estat la dida de la filla d'aquesta, Isabel, ja difunta.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 4-IV-1368/1-VI-1368, s. n. [v. 182].

83

1369, gener, 16. Barcelona

Guillema, esposa de Guillem Peller, del terme del castell de Clariana, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Joan de Soler, notari, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, fins la festa de Sant Joan del mes de juny, la seva filla, Joaneta. Guillema rebrà una paga de 70 sous: ara, dos florins comuns d'Aragó; per Pasqua, 2 florins d'or d'Aragó; i la resta, abans de la fi del contracte. Tambè serà proveïda d'aliments.

AHPB, Bonanat RIMENTOL, *Llibre comú*, 22-XII-1368/5-VI-1369, f. 17r-v.

84

1369, gener, 19. Barcelona

Bonafilla, esposa de Mossé Maimó Campfí, jueu de Barcelona, es contracta com a dida amb el seu marit i es compromet, des d'ara fins a la festa de Sant Miquel

[29 de setembre] *a alletar i tenir cura del fill d'ambdós, Maimó. Bonafilla rebrà una paga de 25 diners menuts de Barcelona cada setmana. Es compromet a no maltractar ni abandonar Maimó. Si tornés el fill Maimó al seu marit, pagarà una pena al batlle de Barcelona de 12 diners menuts per dia. En el cas d'incompliment per part del marit, aquest pagarà al batlle de Barcelona una pena de 6 diners per setmana. El pare proveirà el nen de vestit i calçat.*

AHPB, Bonanat RIMENTOL, *Llibre comú*, 22-XII-1368/5-VI-1369, f. 17v-18r.

85

1369, abril, 12. Barcelona

Barcelona, vídua de Guerau Lequer, paraire de draps de llana, ciutadà de Lleida, reconeix rebre de Guillem Pere Dusay, ciutadà de Barcelona, 6 lliures i 10 sous que són la paga per haver fet de dida i haver alletat la seva filla, Marióna, durant mig any, a raó de 13 lliures per any.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Manual*, 7-IV-1369/8-VI-1369, f. 4r.

86

1369, abril, 25. Barcelona

Jaumeta i el seu espòs, Jaume Batlle, de la parròquia de Sant Cugat Ssegarrigues, reconeixen rebre de Francesc de Ladernosa, notari, ciutadà de Barcelona, 12 lliures que són la paga perquè Jaumeta va fer de dida i va alletar la filla de Francesc de Ladernosa durant un any.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Manual*, 7-IV-1369/8-VI-1369, f. 7r-v.

87

1369, abril, 28. Barcelona

Margarida, esposa de Pere Godes, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Jaume Gil, notari, ciutadà de Barcelona, 8 lliures, 9 sous i 7 diners que són la paga per 7 mesos i 25 dies durant els quals va ser la dida de Clareta, filla de Jaume Gil, a raó de 13 lliures per any.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Manual*, 7-IV-1369/8-VI-1369, f. 9r.

88

1369, abril, 30. Barcelona

Berengarona, esposa de Bernat de Miramar, del lloc de Barberà, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Sança, esposa de Pere de Tàrraga, escrivà del rei, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, l'infant qua ha de néixer de Sança. Berengarona serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 13 lliures per any i també una muda, un vel i una camisa, de la roba usada per Sança, o bé 15 lliures per tot.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Llibre comú*, 29-IV-1369/13-V-1369, f. 10v.

89

1369, maig, 12. Barcelona

Maria, esposa d'Espanoll Spamfuiç, del comtat de Foix, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Guerau de Catllarí, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, Pericó, fill d'aquest i de la seva esposa, Elionor. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 14 lliures per any i també una muda, dues camises i dos vels. En el cas que el marit de Maria emmalaltís, aquesta podrà tenir-ne cura i fer honor a les despeses.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Manual*, 7-IV-1369/8-VI-1369, f. 22v-23r.

90

1370, gener, 18. Barcelona

L'esclava Margarida, batejada, és llogada com a dida pel seu propietari, Berenguer Ferrer, mercader, ciutadà de Barcelona, a Ramon de Llagostera, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona, fins a la fi del mes de març propvenent, per tal d'alletar el fill d'aquest, Galcerà. Margarida serà proveïda d'aliments. Hom pagarà pel seu lloguer 30 sous. En el cas que perdés la llet, serà recuperada pel seu propietari, que cobrarà prorrata.

AHPB, Felip GOMBAU, *Manual de vendes*, 10-I-1370/30-III-1370, f. 7v-8r.

91

1370, maig, 11. Barcelona

La vídua de Guillem Ferrer, ferrer, ciutadà de Vic, es contracta com a dida amb

Bernat de Coll, draper, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar el fill d'aquest, Bartomeu. La dida rebrà una paga de 18 lliures per any i també una muda, que valgui 20 sous, dos vels de llana i dos vels de lli.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 16-XII-1369/27-III-1371, s. n. [v. 108].

92

1371, juny, 1. Barcelona

Sibil-la, habitant de Barcelona, filla del difunt Jaume sa Garriga, reconeix rebre del marmessor de Pere de Màrgens, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona, 12 lliures que són la paga per haver fet de dida i haver alletat la filla d'aquest, Elionor.

AHPB, Pere MARTÍ, *Manual*, 14-V-1371/20-IX-1371, f. 35v-36r.

93

1371, octubre, 21. Barcelona

Guillemoneta, vídua de Pere sa Rovira, de la parròquia de Riudarenes, diòcesi de Girona, reconeix rebre d'Alamanda, esposa de Francesc de Boscarons, mercader, ciutadà de Barcelona, 10 lliures que són la paga per haver fet de dida i haver alletat, durant 8 mesos, la filla d'aquesta, Bartomeua, ja difunta.

AHPB, Pere d'OLM, *Manual*, 27-VIII-1371/26-XI-1371, s. n.

94

1372, febrer, 21. Barcelona

Sibil-leta, esposa de Bernat Domènec, de la vila de Cervera, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bartomeu Bonany, expenser, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, el seu fill, Lleonart. Sibil-leta rebrà una paga de 15 lliures per any [vid. doc. 97].

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Tercium decimum manuale*, 16-XI-1370/29-V-1373, f. 56v.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Plec d'escriptures soltes i fragments de manuals*, f. 5r.

95

1372, agost, 14. Barcelona

Sibil·la, esposa de Guillem de Puig, del lloc de Golmes, diòcesi de Vic, amb el consentiment del marit, contracta com a dida amb Bernat Guillem sa Bastida, ciutadà de Barcelona, per tal d'al·letar, el temps que calgui, la filla d'aquest, Constancieta. Bernat Guillem sa Bastida i la seva sogra, Sança, vídua de Nicolau de Montjuïc, ciutadà de Barcelona, es comprometen a pagar-li un salari de 20 lliures per any i a donar-li dues camises, dos vels i una muda i a proveir-la d'aliments.

AHCB, Arxiu Notarial, X.6: Pere VIVES, 1372-1373, s. n.

96

1373, maig, 17. Barcelona

Ponç Ferrer, mercader, ciutadà de Barcelona, concedeix a la seva esclava Constança, sarraïna, i al fill d'aquesta, Pere o Pericó, de 16 mesos, la llibertat i alforria amb la condició que durant els quatre anys propvenients alimenti i nodreixi el dit Pericó.

AHPB, Felip GOMBAU, Manual, 9-XII-1372/8-VII-1373, f. 118r-v.

97

1373, març, 18. Barcelona

Sibil·la, o Sibil·leta, i el seu espòs, Bernat Domènec, de la vila de Cervera, reconeixen haver rebut, en diversos pagaments, de Saurina, esposa de Bartomeu Bonany, ciutadà de Barcelona, 15 lliures que són la paga per haver fet de dida i haver al·letat llur fill, Leonart, segons contracte finalitzat el proppassat 21 de febrer. Amdues parts volen que el dit contracte sigui cancel·lat [vid. doc. 94].

AHPB, Francesc de LADERNOSA, Plec d'escriptures soltes i fragments de manuals, f. 5r.

98

1374, gener, 30. Barcelona

Berengarona, vídua de Pedro Martín Deyà, de la ciutat de Saragossa, reconeix

haver rebut de Pere Corretger, ciutadà de Barcelona, el salari que li pertoca per haver fet de dida i haver alletat la filla d'aquest.

AHPB, Guillem d'ORTA, *Manual comú*, 29-XII-1373/2-V-1375, f. 16v i 80r.

99

1374, març, 1. Barcelona

Benvinguda, esposa de Guillem Torra, escuder, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Ramon de Màrgens, ciutadà de Barcelona, administrador dels béns de la seva esposa, Claret, difunta, 9 lliures que són la paga que aquesta li havia promès per fer de dida durant un any a partir de mitjan juliol proppassat [cancel·lat; vid. doc. 100].

AHPB, Felip GOMBAU, *Manual*, 17-X-1373/2-V-1374, f. 27r.

100

1374, març, 14. Barcelona

Benvinguda, esposa de Guillem Torra, escuder, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, reconeix rebre de Ramon de Màrgens, ciutadà de Barcelona, 12 lliures, 14 sous i 6 diners que són la paga de 7 mesos i 10 dies per haver fet de dida, a raó de 20 lliures per any [vid. doc. 99].

AHPB, Felip GOMBAU, *Manual*, 17-X-1373/2-V-1374, f. 30r.

101

1374, abril, 10. Barcelona

Joana, esposa de Ramon del Joncar, habitant de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Guerau Julià, peller, ciutadà de Barcelona, per tal d'al·letar, durant un any prorrogable, el fill d'aquest, Joanet.

AHPBA, Bernat de CASTELLVELL, *Manual*, 3-XII-1373/5-V-1374, f. 38v.

102

1374, abril, 15. Barcelona

Francesca, esposa de Pere Garriga, de Sentmenat, es contracta com a dida amb

Arnau Vallès, de la tresoreria de la reina, per tal d'alletar, durant dos anys, el seu fill, Joanet.

AHPB, Francesc de LADERNOSA, *Tercium decimum manuale*, 16-XI-1370/29-V-1373, f. 12v.

103

1374, maig, 26. Barcelona

Elisenda, vídua de Bernat Serra, de la parròquia de Sant Vicenç de Cervelló, reconeix rebre de [...] de Muntells, blanquer, ciutadà de Barcelona, 8 sous que restaven del salari per haver fet de dida i haver alletat la seva filla.

AHPB, Guillem d'ORTA, *Manual*, 3-V-1374/31-V-1374, f. 43r.

104

1374, octubre, 20. Barcelona

Joana, esposa de Joan Ferran, mestre de campanes, del lloc de Barcurabla, regne de França, ara habitant de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Eulàlia, esposa de Guillem Oliver, de la casa del rei, per tal d'alletar, durant dos anys prorrogables, llur fill, Joanot Oliver. Joana serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 18 lliures per any i també una muda, camises i vels. Passats els dos anys, la paga serà a voluntat d'Eulàlia.

AHPB, Pere MARTÍ, *Manual*, 7-IX-1374/1-I-1375, f. 61r-v.

105

1375, maig, 11. Barcelona

Elisenda, esposa de Pere Antoni, de la parròquia de Sant Pere de Martorell, diòcesi de Girona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Romeu sa Clascània, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar el fill d'aquest.

AHPB, Berenguer ERMENGOL, *Manual*, 11-IV-1375/10-IX-1375, f. 29v-30v.

106

1375, juliol, 2. Barcelona

Blanca, esposa de Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona, atorga testament i disposa que, quan la seva filla, Antígona, compleixi 10 anys, la seva esclava Caterina, que fa de dida i alleta la dita Antígona, sigui lliure i alforra. Tanmateix, l'esclava haura de servir els seus hereus durant 10 anys, a partir del dia de la mort de Blanca. En el cas que Antígona morís abans dels 10 anys, l'esclava Caterina serà lliure. Blanca va morir el dia 6 de juliol de 1375.

AHPB, Guillem de SANT HILARI, *Secundus liber testamentorum*, 1364-1387, f. 61v.

107

1375, juliol, 21. Barcelona

Joana, esposa de Domingo Garcia, macip de ribera, habitant de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Ramon de Llagostera, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, el fill d'aquest, Bernardó. Joana rebrà una paga de 12 lliures. Hom li bestreu 2 florins.

AHPB, Pere MARTÍ, *Manual*, 20-VI-1375/23-X-1375, f. 31v-32v.

108

1375, setembre, 3. Barcelona

Magdalena, esposa de Berenguer Martina, de la vila d'Hostalric, diòcesi de Girona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Joan Dagrés, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest nascut fa 10 dies. Magdalena serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 16 lliures per any i mudes segons és costum a Barcelona.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 7-V-1375/5-V-1376, s. n. [v. 110].

109

1375, desembre, 8. Barcelona

Joan de Turra [...], beneficiat a la Seu de Lleida i rector de l'església de Belsa (Bielsa), diòcesi de Lleida, concedeix la llibertat i alforria a la seva esclava

Caterina, tàrtara, amb la condició que durant tres anys faci de dida i allesti el fill d'ambdós, Guillem. Durant aquest temps no rebrà altra llet.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 7-V-1375/5-V-1376, s. n. [v. 110].

110

1376, maig, 4. Barcelona

Contracte de didatge referent a Agnès, esposa de Gueraudó de Palol.

AHPB, Pere VIVES, *Secundum manuale*, 25-II-1374/I-IX-1376, f. 120v i 122v.

111

1377, setembre, 9. Barcelona

Bernat Ubac, mercader, ciutadà de Barcelona, concedeix la llibertat i alforria a la seva esclava Gomicel-la, sarda, del lloc de Settimo, illa de Sardenya, amb la condició que haurà de fer de dida i alletar, durant dos anys, el fill d'ambdós, Antoni. Durant aquest temps s'haurà d'abstenir de relacions sexuals.

AHPB, Pere MARTÍ, *Manual*, 31-VII-1377/2-III-1378, f. 38v-40r.

112

1378, juny, 9, 26. Barcelona

L'esclava Margarida, batejada, tàrtara, és venuda pel seu propietari, Miquel de Font, mercader, ciutadà de Barcelona, a Joan de Vallseca, llicenciat en lleis, ciutadà de Barcelona, durant 7 anys tan sols, per tal que allesti i nodreixi el fill d'aquest, pel preu de 50 lliures [vid. doc. 120].

AHPB, Pere VIVES, *Quartus liber vendicionum*, 15-IX-1377/15-VI-1379, f. 73r-v i 79v-80r.

113

1378, novembre, 18. Barcelona

Maria, esposa de Bernat Carabaça, de la vila de Faràs, terme de Calaf, comtat de Cardona, és contractada com a dida pel seu marit amb Pericó de Pla, ciu-

tadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, el fill d'aquest. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 20 lliures.

AHPB, Berenguer ESCUDER, *Primum manuale*, 30-XII-1377/22-XII-1378, f. 27r-v.

114

1378, novembre, 24. Barcelona

Elisenda, esposa de Bernat de Torre, de la parròquia de Santa Perpètua, diòcesi de Tarragona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere Bos, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar i tenir cura, durant una any prorrogable, de la filla d'aquest, Isabel. Elisenda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 21 lliures per any. Hom li bestreu 38 sous i 6 diners.

AHPB, Bartomeu EIXEMENO, *Manual*, 31-XII-1377/24-XII-1378, f. 78r.

115

1379, abril, 2. Barcelona

Isabel Alfonso, esposa d'Alfonso Duran, de la vila de Mora, regne de Portugal, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bernat Carbó, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, la filla d'aquest, Caterina. Isabel serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 20 lliures per any per tots els conceptes.

AHPB, Andreu FIGUERA, *Manual*, 1-XII-1378/25-IV-1379, f. 43v i cèdula.

116

1379, octubre, 1. Barcelona

Guillemoneta, esposa de Pere Oller, agricultor, del vescomtat de Cardona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Eulàlia, esposa de Guillem de Vilatorra, doctor en decrets, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, llur filla, Isabel. Guillemoneta serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 15 lliures per any. A la fi de l'any, rebrà dues tovalloles, dues camises i una muda que valgui 20 sous. Endemés, també serà proveïda d'aliments la filla de la dida, Guillemoneta. Aquesta rep en bestreta 2 florins d'or d'Aragó.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 19-VII-1379/15-XI-1379, s. n. [v. 203].

117

1380, novembre, 5. Barcelona

Francesc de Lena, jurista, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Bernat Roure, de la parròquia de Sant Cristòfol de Folgars [Fogars de Montclús], diòcesi de Barcelona, una esclava borda de la seva propietat, de dos anys, filla de Margarida, també esclava seva, tàrtara. Bernat Roure l'havia nodrida per més de 20 mesos. Li són pagades totes les despeses.

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Manual*, 20-VIII-1380/30-V-1381, f. 54v.

118

1381, setembre, 24. Barcelona

L'esclava Magdalena, lactant, tàrtara, de 33 anys, i la seva filla, Joaneta, que ha nascut fa poc, són venudes per la seva propietària, Joaneta, vídua d'Arnau Oliver, ciutadà de Barcelona, a Isabel, esposa de Pere Ermengol, sotsexpenser del duc, pel preu de 55 lliures.

ACB, Pere BORRELL, *Capibrevium*, 22-V-1381/8-X-1381, s. b. [v. 206].

119

1382, març, 4. Barcelona

Constança, esposa de Pere Antoni, de la parròquia de Sant Muç de Cànoves, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Angelina, esposa de Miquel Roure, de la tresoreria del rei, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant el temps que calgui, llur fill, Miquelet. Constança rebrà una paga de 22 lliures per any i també les sabates que necessiti, dues camises, dos vels i una muda cada any.

AHPB, Antoni BELLVER, *Manuale quintum*, 20-V-1381/20-V-1384, f. 42v.

120

1382, agost, 7. Barcelona

Joan de Vallseca, llicenciat en lleis, ciutadà de Barcelona, concedeix la llibertat i alforria a la seva esclava Margarida, tàrtara, que havia estat comprada el dia 3 de juny de 1378 a Miquel de Font, mercader, ciutadà de Barcelona, per

7 anys tan sols, passats els quals obtindria la llibertat. Li és concedida ara com a guardó perquè va fer de dida i va alletar el fill de Joan de Vallseca [vid. doc. 112].

AHPB, Pere VIVES, *Manual*, 21-VII-1382/24-XI-1382, f. 3r-v.

121

1382, agost, 14. Barcelona

Margarida, vídua de Pere de Muntessqui, hortolà, de la vila de Perpinyà, es contracta com a dida amb Pere des Munt, draper, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill que ha de néixer de la seva esposa. Margarida serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 25 lliures per any.

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 7-IV-1381/28-IV-1383, s. n. [f. 111].

122

1382, setembre, 14. Sant Andreu de Palomar

Margarida, esposa de Bernat Roure, de la parròquia de Sant Cebrià de Fogars [Fogars de Tordera], diòcesi de Girona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, la filla d'aquest, Margarida. La dida Margarida rebrà una paga de 20 lliures i també una muda, camises i vels.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 17-IV-1382/23-IX-1382, s. n. [v. 208].

ACB, Pere BORRELL, *Manuale*, 6-IV-1381/28-IV-1386, s. n. [v. 111].

123

1383, octubre, 7. Barcelona

Sibil·la, esposa de Guillem Dorpi, del castell de Tous, diòcesi de Vic, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Jaume Terrassa, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys prorrogables, el fill d'aquest, Miquel. Sibil·la serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 36 lliures pels dos anys: cada mig any, 9 lliures.

AHPB, Arnau LLEDÓ, *Manual comú*, 19-XII-1382/18-I-1384, f. 56v-57r.

124

1383, novembre, 7. Barcelona

Cília, esposa de Bartomeu d'Olivella, del castell de Fals-roig, es contracta com a dida amb Clara, esposa de Francesc de Lena, jurista, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant el temps que vulgui Clara, llur fill, Antoni Joan. Cília serà proveïda d'aliments, vestit i calçat i rebrà una paga de 18 lliures per any [cancel·lació: 26-VIII-1385].

ACB, Pere BORRELL, *Fragment de manual*, 28-X-1383/24-XII-1383, s. n. [v. 99].

125

1383, desembre, 9. Barcelona

Nicolau Jover, sabater, ciutadà de Barcelona, reconeix deure 28 sous a Francesca, esposa de Guillem des Bruc, de la parròquia de Sant Pere de Terrassa, per haver alletat el fill d'una seva esclava.

ACB, Pere BORRELL, *Capibrevium*, 19-X-1383/9-III-1384, s. n. [v. 209].

126

1384, gener, 2. Barcelona

Francesca, esposa de Pere Esquarget, del castell d'Anglès, comtat de Cabrera, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Margarida, esposa de Mateu Ferrandell, escrivà de la cort del rei, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest, Mateuó Ferrandell. Francesca serà proveïda d'aliments i rebrà una paga a la fi de 20 lliures i també 20 sous per a una muda, una camisa i un vel.

AHPB, Berenguer ESCUDER, *Septimum manuale*, 28-XII-1383/24-XII-1384, f. 5r-v.

127

1384, maig, 23. Barcelona

Margarida, esposa de Guerau Benet, sastre, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Miquel d'Arters, per tal d'a-

lletar, durant un any, el fill d'aquest, Miquel d'Arters. Margarida serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 24 lliures.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 30-IV-1384/3-VIII-1384, s. n. [v. 210].

128

1384, juny, 25. Barcelona

Nicolaua, esposa de Pere Viader, porter de l'Infant, reconeix rebre 13 lliures de Guillem Serra, porter de la duquessa, per haver fet de dida i haver alletat el fill d'aquest.

ACB, Pere BORRELL, *Capbreu*, 30-IV-1384/3-VIII-1384, s. n. [v. 210].

129

1384, setembre, 13. Barcelona

L'esposa d'Issach Blixech, sastre, jueu de Barcelona, reconeix rebre d'Issach Vidal, jueu de Barcelona, el salari que li devia per haver fet de dida i haver alletat el fill d'aquest, Salamó.

AHPB, Joan de SOLER, *Manual*, 15-VII-1384/23-VIII-1385, f. 5v.

130

1384, octubre, 14. Barcelona

Sisant, esposa de Merdufay Sucran, jueu de Barcelona, es contracta com a dida amb Bonafilla, vídua de Bertalay Caracosa, jueu de Barcelona, per tal d'alletar llur filla, Bonadona.

AHPB, Joan de SOLER, *Manual*, 15-VII-1384/23-VIII-1385, f. 8r.

131

1385, abril, 12. Barcelona

Cici, esposa de Jucef Brunell, jueu de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Abomarí Issach Rossell, jueu de Barcelona, per tal d'alletar, durant 8 mesos, el fill d'aquest, Maimó. Cici rebrà una paga de

20 sous per mes, és a dir, un total de 8 lliures. Cici complirà el pacte sota pena de 10 lliures. El marit es compromet també a no tenir relacions sexuals amb Cici i a proveir-la d'aliments. En el cas de malaltia o mancança de llet de la dida, hom rescindirà el contracte.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual*, 8-II-1385/30-XII-1385, f. 31v.

132

1385, juny, 8. Barcelona

Guillemona, esposa de Pere sa Riba, amb el consentiment d'Arnau Vidal, procurador de l'espòs, es contracta com a dida amb Antoni Ponç, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, la filla d'aquest, Maria, de 10 mesos. Guillemona serà proveïda d'aliments i rebrà 18 lliures en concepte de salari, muda i tot el que hom acostuma a donar a les dides.

AHPB, Joan NADAL, *Manual*, 5-VII-1384/20-VII-1385, f. 20r.

133

1385, juliol, 19. Barcelona

L'esclava Caterina, albanesa, és llogada com a dida pel seu propietari, Luppo Sánchez Dahuero, cambrer del duc, a Jaume de Vic, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest. El preu del lloguer de l'esclava és de 28 lliures [vid. doc. 142].

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Liber vicesimus secundus vendicionum*, 19-VII-1385/24-VII-1386, f. 3v.

134

1385, juliol, 25. Barcelona

Francesca, habitant de Barcelona, filla del difunt Pere Rodó, de la parròquia de Sant Pere de Terrassa, amb el consentiment de Berenguer de Cies, ciutadà de Barcelona, es contracta com a dida amb Constança, esposa de Bernat de Pratarbonès, de la tresoreria del rei, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest, Bernardó. Francesca serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 60 lliures, és a dir, 30 lliures per any. Hom li bes-

treurà, el mes de desembre, 15 lliures. Quan li calgui, hom li bestreurà 3 o 4 florins. També s'haurà de bestreure de la seva paga 27 sous cada mes per pagar a la dida que alletí el fill de Francesca. Quan el fill de Francesca sigui desmamat, Constança haurà de proveir-lo d'aliments tan sols fora de casa seva.

AHPB, Jaume de TRILLA, *Manual*, 30-I-1385/12-IX-1385, f. 75v.

135

1385, setembre, 15. Barcelona

Francesca, tàrtara, esposa d'Antoni Grec, aventurer de Girona, reconeix haver rebut de Pere d'Agre, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, tant pel seu salari de 2 anys i 10 mesos menys 5 dies durant els quals va fer de dida i va alletar el fill d'aquest, com també per les mudes que li havia promès, 11 florins.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual*, 8-II-1385/30-XII-1385, f. 112r.

136

1385, octubre, 25. Barcelona

Abraham Salamó, jueu de Barcelona, reconeix haver rebut de Bonafre, vídua de Bertzelay Caracasa, jueu de Barcelona, 16 sous que són el salari per 15 dies durant els quals la seva esposa, Astruga, va fer de dida en alletar Bonadona, filla de Bonafre, que no pogué alletar-la perquè estava malalta. I això va durar fins que Bonafre va contractar la dida actual de Bonadona.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual*, 8-II/30-XII-1385, f. 128v.

137

1385, novembre, 3. Barcelona

Francesca, filla de Pere de Fàbregues, de la parròquia de Sant Cugat del Vallès, es contracta com a dida, durant dos anys, amb Jaume Fous, mercader, ciutadà de Barcelona, i la seva esposa, Serena. Francesca serà proveïda tan sols d'aliments i rep ara una paga de 20 lliures. En un altre instrument, els esposos Jaume Fous i Serena prometen a Guillem Ubac, ciutadà de Barcelona,

que, durant els dos anys propvinents, Serena alletarà la nena Agnesona, parenta del dit Guillem. Els esposos Fous proveiran d'aliments, durant aquest temps, la dida Francesca. I reconeixen haver rebut de Guillem Ubac 20 lliures.

AHPB, Berenguer ESCUDER, *Manual*, 29-XII-1383/22-XII-1385, f. 94v.

138

1385, novembre, 29. Barcelona

L'esclava Tudora, lactant, de 25 anys, és venuda per la seva propietària, Guillema, vídua de Ramon Rossell, ciutadà de Barcelona, a Jaume de Soldevila, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 50 lliures. Guillema es queda el fill de l'esclava Tudora.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual*, 8-II-1385/30-XII-1385, f. 136r.

139

1386, agost, 20. Barcelona

L'esclava Caterina és llogada com a dida pel seu propietari, Pere Banuç, rajoler, ciutadà de Barcelona, a Violant, esposa d'Antoni de Puig, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, llur fill, Nicolau. L'esclava serà proveïda d'aliments i el seu propietari rebrà un lloguer de 22 liures per any.

AHPB, Antoni BELLVER, *Manual*, VII-1386/14-I-1387, f. 10r i cèdula 9bis.

140

1386, setembre, 28. Barcelona

Maria, esposa d'Issach Andali, jueu de Barcelona, es contracta com a dida amb Bonjuha Samuel Bolaix, jueu de Barcelona, per tal d'alletar, durant mig any, la filla d'aquest, Regina. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 30 sous per mes. En cas d'incompliment del contracte, Maria pagarà una pena de 100 sous.

AHCB, *Arxiu Notarial*, X.4: Pere de PUJOL, *Fragment de manual*, 28-IX-1386/4-I-1387, f. 1r.

141

1387, gener, 24. Barcelona

Boneta, esposa de Mardofay Calvó, jueu bastard de Barcelona, és contractada com a dida per aquest amb Bonjuha Samuel Bolaix, per tal que alletí, durant un any, la seva filla, Regina, que té 5 mesos, a casa de Mardofay i de Boneta, que rebran una paga de 30 sous per mes. Hom els presta un parell de llençols. En cas d'incompliment de contracte per part d'ambdues parts, pagaran 10 lliures [cancel·lació: 3-VIII-1387].

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 20-I-1387/17-XII-1388, f. 1v.

142

1387, febrer, 6. Barcelona

Luppo Sánchez Dahuero, cambrer del rei, reconeix rebre de Jaume de Vic, mercader, ciutadà de Barcelona, 28 lliures que són el preu per haver-li llogat com a dida, el dia 19 de gener de 1385, la seva esclava Caterina, albanesa, per tal d'alletar un fill seu durant dos anys [vid. doc. 133].

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Manual*, VII-1386/5-VII-1387, f. 92v.

143

1387, febrer, 14. Barcelona

Joia, esposa de Sentou Guebbay, dauer, jueu de Barcelona, és contractada com a dida pel seu marit amb Asquia de Millan, jueu de Barcelona, per tal que alletí, amb mitja llet, durant 4 mesos, la seva filla, Bonadona. L'alletarà a casa de Sentou, però dormirà cada nit a casa d'Asquia de Millan. Joia serà proveïda d'aliments pel seu espòs, Sentou. La paga pel didatge serà de 20 sous per mes. En cas d'incompliment del contracte per ambdues parts, hom pagarà una pena de 100 sous [cancel·lació: 1-III-1387].

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 20-I-1387/17-XII-1388, f. 12r.

144

1387, març, 11. Barcelona

Ester, esposa de Salamó Issach, sabater, jueu de Barcelona, és contractada com a dida pel seu marit amb Asquia de Millan, jueu de Barcelona, per tal que alle-

ti, durant 6 mesos, la seva filla, Bonadona. Ester dormirà cada nit a casa de Asquia de Millan i serà proveïda d'aliments pel seu espòs, Salamó, a casa seva, el qual s'abstindrà de tenir relacions sexuals amb ella. La paga pel didatge serà de 26 sous per mes. En cas d'incompliment del contracte per ambdues parts, hom pagarà 100 sous.

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 20-I-1387/17-XII-1388, f. 25r.

145

1387, març, 15. Barcelona

Mardofay Calvó, jueu de Barcelona, reconeix rebre de Bonjuha Bolaix, jueu de Barcelona, 54 sous que són el salari de la seva esposa, Boneta, per haver fet de dida en alletar Regina, la filla de Bonjuha.

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 23-I-1387/17-XII-1388, f. 29r.

146

1387, maig, 8. Barcelona

L'esclava Margarida, tàrtara, propietat d'Antònia, esposa de Bernat Corró, àlies Ninou, de la parròquia de Sant Julià de Palou, diòcesi de Barcelona, és llogada com a dida per Bernat Corró a Ramon Fivaller, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest, Huguet. L'esclava serà proveïda d'aliments i rebrà cada any una muda, dues camises i dos vels. El lloguer serà de 20 lliures per any [vid. doc. 166].

AHPB, Ponç AMORÓS, *Primum manuale*, 3-V-1386/20-XII-1388, f. 72r-v.

147

1387, maig, 8. Barcelona

Bonadona, vídua de David Certon, jueu de Barcelona, reconeix rebre d'Astruch Bonjuha, tutor de na Gojo, filla de Bonadona i de David Certon, difunt, jueu de Barcelona, 37 sous i 6 diners que són el seu salari per haver fet de dida i haver alletat durant 3 mesos la dita Gojo.

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 23-I-1387/17-XII-1388, f. 49r.

148

1387, agost, 12. Barcelona

Bonadona, esposa d'Abraham Figueroll, sabater, jueu de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bionus de Piera, jueu de Barcelona, per tal d'alletar, durant 8 mesos, el nét d'aquest, Jucef, fill d'Abraham Corayef, que hi consenteix, i de la seva esposa, Astruga, filla de Bionus de Piera. Bonadona rebrà una paga de 24 sous per mes per tots els conceptes. Ambdues parts pagaran una pena de 25 lliures en cas d'incompliment de contracte.

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 23-I-1387/17-XII-1388, f. 45v.

149

1387, octubre, 8. Barcelona

L'esclava Maria, propietat de Pere sa Calm, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, és contractada com a dida per l'esposa d'aquest, Sereneta, a Constança, esposa de Joan Forest, jurista, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, llur filla, Violant. L'esclava serà proveïda d'aliments i també de tot allò que s'acostuma a donar a les dides. El lloguer pel didatge és de 22 lliures, que seran pagades a terminis de 5 lliures i mitja cada tres mesos.

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 19-XII-1387/14-IV-1388, f. 87r-v.

150

1388, febrer, 28. Barcelona

Els marmessors de Joan de Puig, mercader, ciutadà de Barcelona, reconeixen rebre de Tomàs Sala, mercader, ciutadà de Barcelona, el salari pel lloguer de l'esclava Llúcia, neòfita, ara lliure i alforra, per haver fet de dida i haver allestat, durant un any, finalitzat el dia 14 de febrer, Tomàs, fill de Tomàs de Sala.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium octavum*, 4-I-1388/8-VI-1388, f. 22r.

151

1388, maig, 11. Barcelona

L'esclava Nicolaua, lactant, neòfita, tàrtara, de 22 anys, és venuda pel seu pro-

pietari, Pere Serra, pintor, ciutadà de Barcelona, a Ponç Bonell, mercader, ciutadà de Barcelona, i a la seva esposa, Antígona, durant dos anys i 6 mesos, pel preu de 30 lliures [cancel·lació: 5-IV-1390].

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium octavum*, 4-I-1388/8-VI-1388, f. 75r.

152

1388, maig, 22. Barcelona

Sibil·la, també dita Caterina, esposa de Pere Cortal, agricultor, de Vilafranca del Penedès, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Antoni Bussot, ciutadà de Barcelona, per tal que allesti, durant un any, Antoni, fill d'aquest i de la seva esposa, Isabel. Sibil·la serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 22 lliures per any i les mudes acostumades.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium octavum*, 4-I-1388/8-VI-1388, f. 81r.

153

1388, novembre, 23. Barcelona

L'esclava Magdalena, lactant («cum lacte»), neòfita, tàrtara, de 30 anys, és venuda pel seu propietari, Bernat de Perarnau, mercader, ciutadà de Barcelona, a Francesc Tortós, candeler de cera, ciutadà de Barcelona, pel preu de 52 lliures.

AHPB, Pere de GRANYANA, *Primus liber vendicionum, stabilimentorum et aliarum alienacionum*, 29-I-1388/I-X-1389, f. 94v.

154

1389, abril, 12. Barcelona

Gueraulona, esposa d'Antoni de Granyena, del lloc de Guimerà, de l'arquebisbat de Tarragona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Margarida, esposa d'Arnau de Prats, mercader, ciutadà de Barcelona, representat per procurador, per tal d'al·letar, durant un any, llur filla, Angelina, de 12 mesos. Gueraulona serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 25 lliures, de les quals rep ara 8 lliures i 5 sous [cancel·lació: 2-V-1390].

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 25-VIII-1388/15-IV-1389, f. 96r-v.

155

1389, maig, 25. Barcelona

Francesca, filla de Tomàs d'Olla i de la seva esposa, Anna, de la vila de Palma de Solç, illa de Sardenya, reconeix rebre de Jaume de Vic, mercader, ciutadà de Barcelona, 12 lliures que són el salari per haver fet de dida durant un any.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium undecimum*, 31-III-1389/17-VII-1389, f. 37r.

156

1389, juny, 4. Barcelona

L'esclava Astàsia, neòfita, tàrtara, és llogada com a dida pel seu propietari, Ramon Oliver, mercader, ciutadà de Barcelona, a Antoni Raboster, canviador, ciutadà de Barcelona, per tal que alletí, durant dos anys, el fill d'aquest, Franciscó. L'esclava serà proveïda d'aliments i rebrà una muda, com és costum a Barcelona. El salari pel didatge de l'esclava és de 46 lliures, a raó de 23 lliures per any.

AHPB, Arnau LLEDÓ, *Manuale sextum*, 8-XII-1388/20-IX-1389, f. 58r-v.

157

1389, juliol, 2. Barcelona

Constança, esposa de Ramon Serra, agricultor, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Constança, vídua d'Arnau de Salavert, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar a casa seva, durant un any, Antoni, fill dels dits Constança i Arnau, de dos mesos. La dida rebrà una paga de 16 lliures per any.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 17-IV-1389/29-X-1389, f. 37v-28r.

158

1389, juliol, 28. Barcelona

Jaumeta, filla del difunt Francesc Mateu, carnisser, ciutadà de Girona, reconeix rebre de Guillem Santpol, carnisser, ciutadà de Barcelona, 26 lliures que són

el salari d'un any per haver fet de dida i haver alletat Margarida, filla del dit Guillem Santpol. El salari és donat a Francesc Sorbera, espòs de Jacmeta.

AHPB, Arnau LLEDÓ, *Manuale sextum*, 8-XII-1388/20-IX-1389, f. 74r.

159

1389, agost, 12. Barcelona

L'esclava Coloma, lactant («cum lacte»), tàrtara, de 18 anys, és venuda per la seva propietària, Francesca, esposa de Pere de Terrassa, apotecari, ciutadà de Barcelona, a Jaume Marquet, ciutadà de Barcelona, pel preu de 60 lliures.

AHPB, Pere de GRANYANA, *Primus liber vendicionum, stabilimentorum et aliarum alienacionum*, 24-I-1388/1-X-1389, f. 186v-187r.

AHPB, Pere de GRANYANA, *Manuale tercium*, 11-XII-1388/24-XII-1389, f. 65v.

160

1389, agost, 20. Barcelona

Astruga, esposa de David Faym, jueu, es contracta com a dida amb Bonjuha Bolaix, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un mes, el fill d'aquest, Samuel Bonjuha Bolaix. Astruga rebrà una paga de 33 sous, de les quals rep ara 22 sous.

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 11-V-1389/20-I-1390, f. 48v.

161

1389, agost, 31. Barcelona

Elisenda, de 20 anys, esposa d'Antoni Soler, del castell de Bordell, diòcesi de Vic, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Pere Ferrer, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, l'infant que ha de néixer de la seva esposa, Angelina, filla del difunt Jaume Cever. Elisenda serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 50 lliures, a raó de 25 lliures per any. Si l'infant morís, Elisenda podrà rescindir el contracte i no haurà de tornar res del que hom li haurà bestret.

AHPB, Arnau LLEDÓ, *Manuale sextum*, 8-XII-1388/20-IX-1389, f. 84r-v.

162

1389, setembre, 15. Barcelona

L'esposa de Mossé Debitòria, jueu de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bonjuha Bolaix, jueu de Barcelona, i la seva esposa, Bonadona, per tal d'alletar, durant dos mesos i mig, llur fill, Samuel Bonjuha, durant la nit a casa seva i durant el dia a casa dels pares de l'infant. El salari pel didatge és de 9 florins.

AHPB, Pere de PUJOL, *Manual*, 11-V-1389/20-I-1390, f. 57r.

163

1389, novembre, 10. Barcelona

Bonadona i el seu espòs, Ahim Catzet, jueus, oriünds de Balaguer, habitants ara de Barcelona, contracten amb Vidal Ferrer, jueu de Barcelona, per tal que Bonadona faci de dida i allesti Bonosam, filla del dit Vidal Ferrer. Bonadona serà proveïda d'aliments. El salari pel didatge serà de 15 sous per mes.

ACB, Nicolau de FÀBREGA, *Manual*, 3-VIII-1389/17-XI-1390, f. 28v [v. 156].

164

1389, desembre, 29. Barcelona

Margarida, esposa de Berenguer Ferrer, del castell de Foixà, diòcesi de Girona, reconeix rebre de Bernat de Jonqueró, secretari del rei, 13 lliures que són part del salari per haver fet de dida i haver alletat la filla d'aquest, Joaneta, fins al proppassat dia 15 de setembre.

AHPB, Antoni COSCÓ, *Capibrevium*, 15-XI-1385/15-IV-1395, f. 110v.

165

1390, març, 19. Barcelona

Bernat Paçoles promet a Guillem Tomàs, fuster, que la seva esposa, Maria, farà de dida i alletarà, durant tot el mes d'abril, prorrogable, l'esclau Jordi, fill del dit Guillem Tomàs, el qual havia venut el dit esclau Jordi al dit Bernat Paçoles per 11 lliures. Guillem Tomàs pagarà 20 sous per mes.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 30-X-1389/3-VI-1390, f. 65v.

166

1390, maig, 22. Sant Julià de Palou

Bernat Corró, àlies Ninou, i la seva esposa, Antònia, de la parròquia de Sant Julià de Palou, reconeixen rebre del seu procurador 27 lliures i 10 sous que són el preu de la venda temporal per 6 anys de la seva esclava Margarida, tàrtara, venda feta a Guillem Ermengol, cotoner, ciutadà de Barcelona. Reben també les quantitats pagades per raó del didatge de la dita esclava per dos anys a la ciutat de Barcelona. Bernat Corró i la seva esposa, Antònia, signen instrument d'alforria a la dita esclava, que tindrà efecte en finalitzar la venda temporal [vid. doc. 146].

AHPB, Berenguer ERMENGOL, *Manual*, 19-I-1390/23-IX-1390, f. 92r-3r.

167

1390, setembre, 9. Barcelona

Eulàlia, esposa d'Arnau Soler, de la parròquia de Sant Sadurní de sa Roca [La Roca del Vallès], diòcesi de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Berenguer Sesdeus, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar durant dos anys la filla d'aquest, Jaumeta.

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 13-VIII-1390/12-X-1391, f. 13v-14r.

168

1390, octubre, 20. Barcelona

Jaumeta, esposa de Guillem Gombau, teixidor de draps de lli, del castell de Ceret de Vallespir, comtat del Rosselló, ara habitant de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona, des del dia en què Anna, esposa de Burguet de Sarrià, parirà fins a dos anys. Jaumeta serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 22 lliures per any: cada tres mesos, 10 florins d'or d'Aragó. Rebrà també 10 mudes.

AHPB, Jaume de TRILLA, *Undecimum manuale*, 12-X-1390/26-I-1392, f. 3r-v.

169

1391, abril, 1. Barcelona

L'esclava Esteva, lactant, neòfita, tàrtara, és llogada com a dida pel seu propie-

tari, Pere Ferrer, ciutadà de Barcelona, a Bernat de Montjuïc, ciutadà de Barcelona, per tal que alletí, durant mig any prorrogable, la filla d'aquest, Joaneta. L'esclava serà proveïda d'aliments. El sou o salari serà de 8 lliures: 7 lliures i 3 sous, ara, i a la fi del mig any, 17 sous.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 14-XII-1390/5-VI-1391, f. 59r.

170

1391, maig, 24. Barcelona

Sança, esposa de Pere Tor, paraire de draps de llana, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, reconeix rebre del tutor de Romió Llull, fill i hereu universal de Joan Llull, ciutadà de Barcelona, 29 lliures, 12 sous i 6 diners que són la paga per haver fet de dida i haver alletat, durant un any i un mes i 5 dies, Pericó Llull, fill del dit Joan Llull, a raó de 27 lliures per any. El didatge va finalitzar el dia 21 de maig.

AHPB, Jaume de TRILLA, *Undecimum manuale*, 12-X-1390/26-I-1392, f. 87v.

AHPB, Jaume de TRILLA, *Liber negociorum Raymundi de Valle, tutoris testamentarii filiorum Iohannis Lulli, civis Barchinone*, 22-XII-1390/22-VI-1394, f. 14r-v.

171

1391, juny, 2. Barcelona

Alamanda, vídua de Pere Viader, agricultor, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre del tutor de Romió Llull, fill i hereu universal de Joan Llull, ciutadà de Barcelona, 69 sous que són la paga per haver alletat Bernardó Llull, difunt, fill de Romeu Llull, aquest germà del difunt Joan Llull.

AHPB, Jaume de TRILLA, *Liber negociorum Raymundi de Valle, tutoris testamentarii filiorum Iohannis Lulli, civis Barchinone*, 22-XII-1390/22-VI-1394, f. 14v.

172

1391, juliol, 7. Barcelona

Maria, de 18 anys, filla de Gonzalvo de Triacastela, del lloc de Triacastela [província de Lugo], regne de Castella, es contracta com a dida amb Guillem de Fonollet, mercader, ciutadà de Barcelona, i amb Isabel, vídua d'Hug de Montagut, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, Joa-

net, fill d'Isabel, que té 6 mesos. Maria es compromet a viure amb Isabel a la ciutat de Barcelona, al regne de València i als dominis del rei d'Aragó. Maria rebrà una paga de 40 lliures: 20 lliures per any, i també una muda, una camisa i un vel. En el cas que el fill de la dida Maria, que té tres mesos d'edat, manqués de llet i no pogués trobar una dida, o bé pogués contreure matrimoni, Maria podrà rescindir el contracte amb el consentiment de Duran de Cruells, llicenciat en medicina, i de Pere Guillem Jofre, canonge de la Seu de Barcelona. En tot cas, la paga sencera o prorrata s'haurà de donar al dit Duran de Cruells.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 7-VI-1391/2-I-1392, f. 18v-19r.

173

1391, setembre, 15. Barcelona

Agnès, vídua de Joan Llull, ciutadà de Barcelona, paga 20 sous a la dida que va alletar durant un mes Joan, fill d'Eulàlia, esclava de Romió Llull, fill i hereu universal de Joan Llull, dida aquesta de Pericó Llull, germà del dit Romió. Paga també 61 sous i 5 diners a una altra dida que va alletar, durant 2 mesos i mig, el dit Pericó.

AHPB, Jaume de TRILLA, *Liber negociorum Raymundi de Valle, tutoris testamentarii filiorum Iohannis Lulli, civis Barchinone*, 22-XII-1390/22-VI-1394, f. 22r.

174

1392, febrer, 22. Barcelona

Ramon sa Vall, ciutadà de Barcelona, que ha contractat com a dida Clara, esposa de Miquel Esteve, porter del rei, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment d'aquest, promet a Francesc de Serraclara, mercader, ciutadà de Barcelona, que tan aviat com finalitzi el contracte de didatge de Clara, li donarà el salari que pertoca a aquesta des d'avui fins a la fi del contracte.

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 16-X-1391/24-XII-1392, f. 48r.

175

1392, maig, 21. Barcelona

Instrument referent al contracte de didatge de l'esclava Caterina, tàrtara, pel seu

propietari, Ramon d'Horta, mercader, ciutadà de Barcelona, a Guillem de Quer, mercader, ciutadà de Barcelona.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manuale quintum*, 14-XII-1391/19-VII-1392, f. 72r.

176

1392, juliol, 10. Barcelona

L'esclava Tudora, lactant, búlgara, de 26 anys, i la seva filla, Margarida, de 2 mesos, són venudes per llur propietari, Guillem Bofill, mercader, ciutadà de Barcelona, a Pere de Vytubri, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 55 lliures, mitjançant Francesc Oliver, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 16-X-1391/24-XII-1392, f. 108v.

177

1392, juliol, 16. Barcelona

L'esclava Antònia, lactant, neòfita, circassiana, de 25 anys, i el seu fill, Joan, de 15 dies, són venuts per llur propietària, Jaumeta, esposa de Miquel Rohís, mariner, ciutadà de Barcelona, a Joan Clapers, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 51 lliures, mitjançant Bernat Vendrell, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Bernat NADAL, *Llibre*, 25-III-1392/16-VII-1392, f. 211r-v.

178

1292, agost, 26. Barcelona

Ramon Moyó, del lloc de Rofi, diòcesi de Girona, i la seva esposa, Margarida, reconeixen rebre de Bartomeu Sirvent, protonotari del rei, ciutadà de Barcelona, 27 lliures i 10 sous que són el salari de dida de Margarida per haver alletat, durant 2 anys i mig, Bartomeu, fill de Bartomeu Sirvent, a raó de 15 lliures per any. També reconeixen haver rebut les mudes, vels i altres robes promeses.

AHPB, Bernat NADAL, *Decimum manuale*, 11-VII-1392/23-I-1393, f. 27r.

179

1392, setembre, 14. Barcelona

Erina, que es troba «in statu libero», que fou esclava del difunt Jaume d'en Aulà, peller, ciutadà de Barcelona, amb el qual es troba en talla, esposa de Miquel Coc, esclau del monestir de Santa Caterina, reconeix rebre dels marmessors de Saurina, vídua de Pere Juliol, 29 sous per haver fet de dida i haver alletat, durant un mes i mig, un fill espuri de Maria, esclava de la dita Saurina.

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Manual*, 27-VII-1391/24-IX-1393, f. 70v.

180

1392, desembre, 2. Barcelona

Caterina, esposa de Ramon sa Vall, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Antoni Serra, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill d'aquest. Caterina serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 46 lliures, a raó de 23 lliures per any. En cas d'incompliment del contracte, pagarà una pena de 100 lliures.

AHPB, Bernat NADAL, *Decimum manuale*, 11-VII-1392/23-I-1393, f. 79r.

181

1392, desembre, 3. Barcelona

Magdalena, dida de Berengaró Bertran, donzell, fill del difunt Berenguer Bertran, cavaller, reconeix rebre de Pere Bertran, ciutadà de Barcelona, tutor del dit Berengaró, 55 lliures per haver alletat el dit Berengaró.

AHPB, Ponç AMORÓS, *Quartus liber comunis*, 18-XII-1391/13-VII-1392, f. 150r.

182

1393, maig, 10. Barcelona

Margarida, lliure i alforra, neòfita, tàrtara, qua havia estat esclava del difunt Francesc Agustí, mercader, ciutadà de Barcelona, es contracta com a dida amb Ramon Rodó, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, Gaspar, fill d'aquest i de la seva esposa, Miqueleta. Margarida serà

proveïda d'aliments, vestit i calçat i rebrà una paga de 110 sous per tot el temps.

AHPB, Bernat NADAL, *Secundus liber anni a nativitate Domini MCCCXC ter-cii*, 10-V-1393/15-VII-1393, f. 11v-12r.

AHPB, Bernat NADAL, *Undecimum manuale*, 23-I-1393/4-VII-1393, f. 73r.

183

1393, juny, 2. Barcelona

Antònia, esposa de Pere Nicolau, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Joan de Vallseca, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, 24 lliures i 4 sous que són part de la paga de 25 lliures per haver fet de dida i haver alletat, durant un any, Agnesona, filla de Joan de Vallseca.

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Manual*, 27-VII-1391/24-IX-1393, f. 126v.

184

1393, juny, 10. Barcelona

Francesca, esposa de Pere Ballas, de la vila de Torroella de Montgrí, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Francesc de Trilla, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, Umbert de Trilla, fill d'aquest i de la seva esposa, Claretà. Francesca serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 20 lliures i també 4 canes de drap de lli, dos vels, que valguin un florí d'or, i una muda que valgui 20 sous.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vice-simum tercium*, 2-VI-1393/4-X-1393, f. 8v.

185

1393, juliol, 11. Barcelona

L'esclava Joana, lactant, circassiana, de 25 anys, és venuda pel seu propietari, Jaume Hospital, argenter, ciutadà de Barcelona, a Antoni Buçot, ciutadà de Barcelona, pel preu de 54 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vice-simum tercium*, 2-VI-1393/4-X-1393, f. 30 v.

186

1393, juliol, 26. Barcelona

L'esclava Margarida, lactant, tàrtara, de 35 anys, és venuda pel seu propietari, Guillem Folch, de la vila de Martorell, a Francesc Oliver, ciutadà de Barcelona, durant tres anys, pel preu de 55 lliures: el primer any, 25 lliures, i els altres dos, 15 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vice-simum tercium*, 2-VI-1393/4-X-1393, f. 41r-v.

187

1393, juliol, 27. Barcelona

L'esclava Maria, lactant, neòfita, tàrtara, de 35 anys, i el seu fill Pericó, neòfit, de 4 mesos, són venuts per llur propietari, Guillem Calvet, mercader, ciutadà de Manresa, a Pere Gibert, corredor de felpa, ciutadà de Barcelona, pel preu de 40 lliures, mitjançant Pere Romeu, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vice-simum tercium*, 2-VI-1393/4-X-1393, f. 43r.

188

1393, agost, 16. Barcelona

L'esclava Llorença, neòfita, russa, és llogada com a dida pel seu propietari, Pere Llobet, ciutadà de Barcelona, a Joan Climent, de la tresoreria del rei, ciutadà de Barcelona, per tal que alletí, durant un any prorrogable, el fill d'aquest, Joanet, tant a la ciutat de Barcelona com a València o en un altre indret. Llorença serà proveïda d'aliments i hom pagarà un salari de 19 lliures per any per tots els conceptes.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vice-simum tercium*, 2-VI-1393/4-X-1393, f. 58v-59r.

189

1393, setembre, 12. Barcelona

L'esclava Margarida, lactant, de 30 anys, és venuda pel seu propietari, Andreu

Figuera, notari, ciutadà de Barcelona, a Pere Vicenç, ciutadà de Barcelona, pel preu de 68 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vice-simum tertium*, 2-VI-1393/4-X-1393, f. 78r.

190

1393. Barcelona

L'esclava Margarida, lactant, neòfita, tàrtara, de 35 anys, és venuda pel seu propietari, Parrot Plahença, sabater reial, ciutadà de Barcelona, a Joan Jalbert, beiner, ciutadà de Barcelona, pel preu de 44 liures i 10 sous, mitjançant Bernat Vendrell, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vice-simum tertium*, 2-VI-1393/4-X-1393, f. 89v.

191

1393, novembre, 18. Barcelona

Una esclava lactant, de 22 anys, és venuda pel seu propietari, Bernat Cabirol, mercader, ciutadà de Barcelona, a Francesc Planes, candeler de cera, ciutadà de Barcelona, pel preu de 46 lliures.

AHPB, Pere FOLGUERES (menor), *Manual*, 13-XI-1393/17-IX-1394, f. 3v.

192

1393, desembre, 2. Barcelona

L'esclava Margarida, lactant («cum lacte»), batejada, de 22 anys, i el seu fill Joanet, de 2 mesos, són venuts per la seva propietària, Francesca, esposa de Simó de Puig, ciutadà de Barcelona, a Constança, vídua de Francesc de Casals, barber de Barcelona, pel preu de 65 lliures.

AHPBA, Pere VIVES, *Manual*, 3-XII-1392/14-I-1395, f. 69v.

193

1394, febrer, 18. Barcelona

Maria, esposa de Berenguer d'Aguilar, de la parròquia de Santa Maria de Caldes

de Montbui, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Francesca, esposa de Berenguer des Lor, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any prorrogable, la filla d'aquesta, Margarida, de 10 mesos. Maria serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 20 lliures per any.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 20-XI-1393/3-VI-1394, f. 42v-43r.

194

1394, març, 10. Barcelona

L'esclava Maria, lactant, neòfita, tàrtara, de 21 anys, és venuda pel seu propietari, Berenguer de Sorrech, mercader, habitant de la vila de Ripoll, a Pascasi Sabater, corredor de peia, ciutadà de Barcelona, pel preu de 40 lliures, mitjançant Guillem Carner, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 20-XI-1393/3-VI-1394, f. 52r-53v.

195

1394, març, 12. Barcelona

L'esclaveta Eulàlia, de 15 dies d'edat, filla de l'esclava Caterina, ambdues propietat d'Elisenda, vídua de Bernat Codina, de la vila de Sant Cugat del Vallès, és donada per aquesta a Antònia, vídua de Nicolau Coli, caularer, ciutadà de Barcelona, per tal que la nodreixi o alimenti i l'esclaveta la serveixi mentre visqui [vid. doc. 196].

AHPB, Jaume VIDAL, *Manual*, 4-I-1394/X-1397, f. 3r-v.

196

1394, març, 12. Barcelona

L'esclaveta Eulàlia, de 15 dies d'edat, filla de l'esclava Caterina, esclava d'Elisenda, vídua de Bernat Codina, de la vila de Sant Cugat del Vallès, és donada per la seva propietària, Antònia, vídua de Nicolau Coli, caularer, ciutadà de Barcelona, a Jacmeta, conversa, esposa de Joan Elies, convers de Barcelona, perquè la nodreixi o alimenti i l'esclaveta la serveixi mentre visqui [vid. doc. 195].

AHPB, Jaume VIDAL, *Manual*, 4-I-1394/X-1397, f. 3v.

197

1394, abril, 28. Barcelona

Pere Morral, mariner, ciutadà de Barcelona, nomena procurador seu Berenguer Gavet, causídic, ciutadà de Barcelona, perquè reclami d'Antònia, vídua d'en Roure, dita també na Janovesa, un fill del dit Pere Morral i de la seva esposa, Marina, de nom Pericó, de 2 anys i mig, que havia estat encomanat a la dita Antònia perquè fos alletat per aquesta.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 20-XI-1393/3-VI-1394, f. 75v.

198

1394, juny, 10. Barcelona

L'esclava Maria, lactant, neòfita, tàrtara, de 20 anys, és venuda pel seu propietari, Girardo de Doni, patró de nau, ciutadà de Barcelona, a Parrot de Plahença, sabater reial, ciutadà de Barcelona, pel preu de 53 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Liber notularum instrumentorum quadragesimus sextus*, 26-V-1394/13-VII-1394, f. 37v.

199

1394, juny, 12. Barcelona

L'esclava Caterina, lactant («cum lacte»), cristiana, tàrtara, de 35 anys, i el seu fill, Jordi, de 2 mesos, són venuts per llur propietari, Jaume des Vall, mercader, ciutadà de Barcelona, a Ramon des Pla, ciutadà de Barcelona, fill del difunt Francesc des Pla, ciutadà de Barcelona, pel preu de 35 lliures, mitjançant Bernat Vendrell, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Pere BRUGUERA, *Capibrevium*, 16-V-1394/9-XII-1394, f. 29r.

200

1394, juliol, 15. Barcelona

Constança, esposa de Joan Portell, teixidor de draps de lli, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Angelina, esposa de Joan Terró, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, el fill d'aquest, Melcior. Constança rebrà una paga de 18 lliures, a raó de

30 sous per mes, del pare d'Angelina, Andreu Figuera, notari, ciutadà de Barcelona [vid. doc. 266].

AHPB, Pere de FOLGUERES (menor), *Manual, 13-XI-1393/15-IX-1394*, f. 59v-60r.

201

1394, agost, 28. Barcelona

L'esclava Anna, lactant, tàrtara, de 20 anys, és contractada com a dida per la seva propietària, Gràcia, esposa de Pere Moliner, escrivà de la porció de la reina, a Ramonet de Màrgens, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, la filla d'aquest, Constança. L'esclava serà proveïda d'aliments i rebrà un cot de llana nou. Hom pagarà un salari de 17 lliures.

AHPB, Pere GRANYANA, *Manual, 12-VIII-1394/24-XII-1395*, f. 12r.

202

1394, novembre, 14. Barcelona

Eulàlia, esposa de Guillem Cristià, blanquer, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre 57 lliures, 4 sous i 6 diners per haver fet de dida i haver alletat, durant 4 anys i més de 10 mesos, la nena Maria, filla del difunt Antoni Truy, brodadador, ciutadà de Barcelona, i de Joaneta, ara esposa de Pascasi de Peralta, fuster, ciutadà de Barcelona, i filla de Pere Valls, carnisser, ciutadà de Barcelona.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual, 14-XI-1394/9-V-1395*, f. 2r.

203

1394, novembre, 27. Barcelona

L'esclava Maria, lactant, neòfita, búlgara, de 25 anys, és venuda pel seu propietari, Llorenç Luquès, mercader, ciutadà de Barcelona, a Joan Clapers, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 56 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vicissimum septimum, 5-XI-1394/20-III-1395*, f. 19r.

204

1395, gener, 18. Barcelona

Venda d'una esclava lactant, de 28 anys, i del seu fill, Melxiach, de 7 anys, per llur propietari Guillem Bosch, torner, ciutadà de Barcelona, a Joan Roca, apotecari, ciutadà de Barcelona, pel preu de 65 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium vicissimum septimum*, 5-XI-1394/20-III-1395, f. 52r.

205

1395, juny, 21. Barcelona

Llúcia, esposa d'Antoni Costa, agricultor, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni Borraç, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona, tutor d'Antoniet, Franciscó i Tomaset, fills del difunt Guillem Raedor, argenter, ciutadà de Barcelona, 46 sous que són la paga per dos mesos en què ha d'alletar el nen Tomàs o Tomaset.

ACB, Berenguer ESCUDER, *Manual*, 7-I-1395/24-XII-1395, s. n. [v. 262].

206

1395, juny, 28. Barcelona

L'esclava Maria, lactant, albanesa, que havia estat venuda, el dia 19 de juny prop passat per 7 anys, per Joan sa Badia, ciutadà de Barcelona, a Elionor, vídua de Francesc de Casesnoves, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar el nét d'aquesta i fill de Pere de Costabella, fill aquest d'Elionor, és tornada, perquè el preu no va ser pagat.

AHPB, Pere FOLGUERES (menor), *Manual*, 27-IV-1395/9-XII-1395, f. 14v.

207

1395, juliol, 1. Barcelona

L'esclava Margarida, lactant, neòfita, tàrtara, de 25 anys, i la seva filla, Constança, d'un mes, són venudes pel seu propietari, Perpinyà Esteve, mercader, ciutadà de Barcelona, a Gaubert de la Geltrú, ciutadà de Barcelona, pel preu

de 70 lliures, mitjançant Bernat Rovellats, corredor públic de Barcelona [vid. doc. 218].

AHPB, Arnau LLEDÓ, *Manual*, 6-V-1394/13-X-1400, f. 49v-50v.

208

1395, juliol, 5. Barcelona

L'esclava Caterina, lactant («cum lacte»), tàrtara, és venuda pel seu propietari, Guillem Martí, moler, ciutadà de Barcelona, a Guillem de Busquets, de l'ofici del mestre racional del rei, pel preu de 73 lliures.

ACB, Gabriel CANYELLES, *Plec de documentació diversa, 1394-1399*, s. n. [v. 369].

209

1395, juliol, 17. Barcelona

L'esclava Maria, lactant («cum lacte»), és llogada com a dida pel seu propietari, Pere de Torremalús, mercader, ciutadà de Barcelona, a Gabriel Ferrer, bataner de fulles d'or, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any i més si el nen ho vol, el fill d'aquest, Jaumet. Maria serà proveïda d'aliments. Hom pagarà un lloguer de 16 lliures per any.

AHPB, Pere GRANYANA, *Manual*, 12-VIII-1394/24-XII-1395, f. 70r.

210

1395, agost, 23. Barcelona

Elisenda, esposa de Pere Asbert, del territori del castell de Subirats, reconeix rebre d'Eulàlia, vídua de Berenguer Maresa, de la tresoreria del rei, ciutadà de Barcelona, 22 lliures per haver fet de dida i haver alletat el fill d'aquesta, Franciscó.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Liber comunis*, 4-IV-1394/31-VIII-1395, f. 181v.

211

1395, novembre, 13. Barcelona

L'esclava Caterina, circassiana, de 22 anys, és venuda per 4 anys pel seu propie-

tari, Ramon Aragonès, mercader, veí de Tortosa, a Francesc Planes, candeler de cera, ciutadà de Barcelona, per tal que alleti un fill d'aquest, pel preu de 30 lliures, mitjançant Guillem Carner, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Pere FOLGUERES (menor), *Manual*, 27-IV-1395/9-XII-1395, f. 44v-45r

212

1396, gener, 19. Barcelona

L'esclava Margarida, lactant, batejada, russa, de 30 anys, és venuda per la seva propietària, Caterina, esposa de Pere Torre, ciutadà de Barcelona, a Pere de Bretons, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona, pel preu de 60 lliures.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manuale septimum*, 23-V-1394/13-V-1396, f. 101r-102r.

213

1396, febrer, 6. Barcelona

Bartomeua, oriünda de Castelló d'Empúries, es contracta com a dida amb Francesc de Busquets, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, una filla d'aquest. Bartomeua serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 17 lliures i també una muda, dues camises i dos vels.

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Manual*, 13-X-1395/22-III-1398, f. 28v.

214

1396, febrer, 17. Barcelona

Francesca, esposa de Jaume Tomàs, agricultor, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Berenguer Ermengol, notari, ciutadà de Barcelona, 8 lliures i 16 sous, en dos pagaments, que són part del sou de 16 lliures i 10 sous per fer de dida i alletar, durant un any, que acaba el proper dia 26, el fill d'aquest, Pere Guillem. També reconeix rebre, en diversos pagaments, 9 florins.

AHPB, Pere de FOLGUERES (menor), *Manual*, 14-XII-1395/27-IV-1396, f. 22r.

215

1396, febrer, 23. Barcelona

L'esclava Caterina, lactant, neòfita, russa, de 25 anys, és venuda pel seu propietari, Bartomeu Mir, mercader, ciutadà de Barcelona, a Berenguer Pasqual, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 44 lliures.

AHPB, Arnau LLEDÓ, *Manuale undecimum comune, 19-VII-1395/2-VIII-1396*, f. 90r.

216

1396, març, 15. Barcelona

L'esclava Llúcia, lactant, neòfita, turca, de 20 anys, i el seu fill d'un dia, no batejat i sense nom, són venuts pel seu propietari, Vicenç Pasqual, mercader, ciutadà de Barcelona, a Berenguer Solsona, jurista de Tarragona, pel preu de 80 lliures.

AHPB, Bernat NADAL, *Decimum septimum manuale, 13-XI-1395/12-IV-1396*, f. 79v.

217

1396, juliol, 8. Barcelona

Gabriela, esposa de Bartomeu Pera, ciutadà de Barcelona, rector o administrador de l'hospital de la ciutat de Barcelona, atorga testament i llega 20 sous a Maria, esposa de Pere Lloret, pescador, que actualment fa de dida i alleta el seu fill, Jaumet.

AHPB, Bernat NADAL, *Llibre de testaments, 1393-1410*, f. 29v.

218

1396, juliol, 13. Barcelona

L'esclava Cali, lactant, neòfita, albanesa, és venuda, per tres anys, per la seva propietària, Cília, vídua de Bernat de Puig-genesós, jurista, ciutadà de Barcelona, a Gaubert de la Geltrú, ciutadà de Barcelona, pel preu de 40 lliures [vid. doc. 207].

AHPB, Arnau LLEDÓ, *Manual, 6-V-1394/13-X-1400*, f. 56v-57v.

219

1396, setembre, 15. Barcelona

L'esclava Caterina, tàrtara, de 26 anys, és llogada com a dida pel seu propietari, Guillem Oliver, mercader, ciutadà de Barcelona, a Joan Perallada, notari, ciutadà de Barcelona, per tal que alletí, durant dos anys, el fill d'aquest. Caterina serà proveïda d'aliments i vestit. Hom pagarà un lloguer de 31 lliures i 10 sous: 16 lliures i 10 sous, ara, i a la fi, 15 lliures
[cancel·lació: 15-IV-1399; vid. doc. 248].

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Manuale*, 13-X-1395/22-III-1398, f. 88r.

220

1396, setembre, 25. Barcelona

L'esclava Llúcia, neòfita, tàrtara, és llogada com a dida pel seu propietari, Gabriel Amigó, mercader, ciutadà de Barcelona, a Sança, esposa de Jaume de Vic, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal que alletí, durant un any, la filla d'aquest, Bartomeua. Llúcia serà proveïda d'aliments i rebrà una camisa i un vel. Hom pagarà un lloguer de 18 lliures.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 23-IV-1396/29-IX-1396, f. 86r.

221

1396, desembre, 2. Barcelona

Eulàlia, mitjançant el seu espòs, Francesc Tries, del terme del castell de Sentmenat, rep d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor dels fills del difunt Guillem Company, hostaler del castell de Montcada, 6 lliures i 10 sous que són el sou de mig any per haver fet de dida i haver alletat Picoy (Pericó), fill del dit Guillem Company. El contracte s'havia signat per un any a raó de 13 lliures. El pagament es fa per manament judicial.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada*, 15-X-1396/29-X-1398, f. 1v.

222

1397, febrer, 7. Barcelona

L'esclava Magdalena, lactant, tàrtara, de 30 anys, és venuda pel seu propietari, Guillem Pere sa Rovira, mercader, ciutadà de Barcelona, a Ramon Canet, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 59 lliures, mitjançant Bernat Vendrell, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Pere de GRANYANA, *Octavus liber vendicionum, stabilimentorum et aliarum alienacionum*, 1-II-1397/31-VII-1398, f. s. n.

223

1397, febrer, 14. Barcelona

Francesca, mitjançant el seu espòs, Andreu Tenes, agricultor, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 44 sous per haver fet de dida i haver alletat, durant els dos mesos propassats de desembre i gener, el dit Pericó, a raó de 22 sous per mes. Rep també un sou i 8 diners per dos quartons d'oli cremat per a ús del dit nen. El pagament es fa per manament judicial.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada*, 15-X-1396/29-X-1398, f. 2v.

224

1397, abril, 9. Barcelona

Francesca, mitjançant el seu espòs, Andreu Tenes, agricultor, ciutadà de Barcelona, abans de la parròquia de Sant Sadurní de la Roca, rep d'Antoni des Noguers, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 51 sous, per haver alletat el dit Pericó durant els mesos de febrer, març i 9 dies del present mes d'abril. Rep també un sou i 8 diners per l'oli cremat per al dit nen.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada*, 15-X-1396/29-X-1398, f. 3r.

225

1397, abril, 25. Barcelona

L'esclau Pericó, d'un mes, fill d'una esclava lactant, és donat pel seu propietari, Aimó Dalmau, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, a Pere Serra, de la parròquia de Sant Feliu del terme de Sant Cugat del Vallès. La donació es fa perquè no danyi la feina de dida de la mare, que allesta una filla d'Aimó Dalmau.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual*, 20-XII-1396/11-IV-1398, f. 97r-v.

226

1397, maig, 16. Barcelona

Caterina, esposa de Joan Clota, teixidor de draps de lli, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Ramon sa Rovira, ciutadà de Barcelona, 20 florins d'or d'Aragó en nom i per part de Joana, que viu amb el dit Ramon sa Rovira com a dida. Aquesta quantitat la devia Joana a Caterina per haver fet aquesta de dida i haver alletat un fill de Joana.

AHPB, Pere de GRANYANA, *Nonum capibrevium comune*, 16-IX-1396/11-II-1398, f. 93v.

227

1397, setembre, 15. Barcelona

L'esclava Llúcia, lactant, neòfita, búlgara, de 22 anys, és venuda pel seu propietari, Bernat Sabater, mercader, ciutadà de Barcelona, a Ramon Degà, cirurgià, ciutadà de Barcelona, pel preu de 60 lliures.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual comú XXI*, 1-VIII-1397/4-I-1398, f. 28v.

228

1397, octubre, 17. Barcelona

Maria, vídua de Jaume Flaquer, aventurer, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 44 sous per haver nodrit el dit Pericó durant dos mesos, a raó de dos sous per mes.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de*

Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada, 15-X-1396/29-X-1398, f. 3v.

229

1397, novembre, 20. Barcelona

Maria, vídua de Jaume Flaquer, aventurer, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre, per manament judicial, d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 14 florins que són el salari per haver nodrit el dit Pericó durant 7 mesos, des del passat mes d'abril, a raó de 2 forins per mes. El pagament es fa per manament judicial.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manuale nonum*, 24-V-1397/21-XI-1398, f. 70v.

230

1398, febrer, 18. Barcelona

Maria, vídua de Jaume Flaquer, aventurer, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 6 florins d'or d'Aragó, per haver nodrit el dit Pericó durant tres mesos, des del dia 9 de novembre proppassat fins al 10 de febrer, a raó de dos florins per mes. El pagament es fa per manament judicial

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada, 15-X-1396/29-X-1398, f. 4r.*

231

1398, març, 29. Barcelona

L'esclava Antònia, lactant («lactabas sive lac habebas»), tàrtara, va ser venuda, el dia 2 d'octubre de 1392, pel seu propietari, Jaume Solà, mercader, ciutadà de Barcelona, a Guillem de Fonollet, mercader, ciutadà de Barcelona, per tres anys. Passats aquests tres anys, si acomplia totes les condicions de comportament del contracte i Guillem de Fonollet, el seu nou propietari temporal, informava de manera favorable, l'esclava Antònia obtindria la llibertat i alforria de Jaume Solà. A instàncies de l'esclava, Guillem de Fonollet confessa i

reconeix ara que Antònia el va servir com a lactant durant els tres anys bé i legalment i que en va quedar molt content del seu servei.

AHPB, ANÒNIM, *Manual*, 29-III-1398/10-IV-1398, f. 6r.

232

1398, abril, 22. Barcelona

Maria, vídua de Jaume Flaquer, aventurer, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 4 florins d'or d'Aragó per haver nodrit el dit Pericó durant dos mesos, des del passat 9 de febrer fins al 9 d'abril, a raó de 2 florins per mes. El pagament es fa per manament judicial.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada*, 15-X-1396/21-XI-1398, f. 4v.

233

1398, juny, 19. Barcelona

Joan de Casademunt, peller, ciutadà de Barcelona, oriünd de la vila de Besalú, reconeix deure a Guillem Bonet, hostaler, ciutadà de Barcelona, 26 florins d'or d'Aragó que són el sou de l'esposa d'aquest, Caterina, que alletà Joan, fill de Joan de Casademunt, durant diversos anys: fins a Sant Miquel, pagarà cinc florins, i cada any, 5 florins.

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Quartum decimum manuale*, 23-III-1398/28-XII-1400, f. 19r.

234

1398, agost, 17. Barcelona

Maria, vídua de Jaume Flaquer, aventurer, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 8 florins per haver fet de dida i haver alletat el dit Pericó durant quatre mesos, a partir del 9 d'abril proppassat, a raó de 2 florins per mes. El pagament es fa per manament judicial.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de*

Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada, 15-X-1396/29-X-1398, f. 4v.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manuale nonum*, 24-V-1397/21-XI-1398, f. 118v.

235

1398, agost, 28. Barcelona

L'esclava Elena, lactant («cum lacte»), tàrtara, de 27 anys, i la seva filla, Margarida, espúria, d'un mes, són venudes pel seu propietari, Guillem Martina, draper, ciutadà de Barcelona, a Ramon Canet, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 55 lliures.

AHPB, Pere de GRANYANA, *Manual de vendes*, 8-VI-1398/16-XII-1398, f. 19v.

236

1398, octubre, 17. Barcelona

L'esclava Caterina, lactant, tàrtara, de 25 anys, i el seu fill, Jaume, de 4 mesos d'edat, són venuts per llur propietari, Pere Salelles, mercader, ciutadà de Barcelona, a Francesc de Vilanova, cavaller, pel preu de 52 lliures i 10 sous.

AHPB, Francesc FUSTER, *Manuale decimum*, 7-XI-1397/10-II-1399, s. n.

237

1398, novembre, 11. Barcelona

Felipa, de la parròquia de Sant Feliu de Monistrol, diòcesi de Vic, es contracta com a dida amb Bernat de Vilagaià, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, per dos anys.

AHPB, Antoni Coscó, *Secundus liber notularum*, 7-V-1395/10-I-1403, f. 78r.

238

1398, novembre, 14. Barcelona

Caterina, esposa d'Alfonso Doblites, de la vila de Tauste, regne d'Aragó, amb el consentiment del marit, contracta com a dida amb Berenguer Bayeres, batxi-

ller en medicina, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant dos anys, el fill que ha de néixer de l'esposa d'aquest, Violant. Caterina serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 16 lliures per any: en començar, 6 lliures i 10 sous, i a la fi de l'any, 10 lliures.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manuale nonum*, 24-V-1397/21-XI-1398, f. 145r-v.

239

1398, novembre, 20. Barcelona

Maria, vídua de Jaume Flaquer, aventurer, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni des Noguers, mercader, ciutadà de Barcelona, tutor de Pere o Pericó i Eulàlia, fills del difunt Guillem Company, hostaler de Montcada, 14 florins per haver fet de dida i haver alletat el dit Pericó durant 7 mesos, des del dia 10 d'abril proppassat, a raó de 2 florins per mes.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual de cartes de pagament de la tutoria de Pericó i Eulàlia, fills de Guillem Company, hostaler de Montcada*, 15-X-1396/29-X-1398, f. 5v.

240

1398, desembre, 3. Barcelona

L'esclava Maria, albanesa, de 35 anys, és venuda pel seu propietari, Joan Oliver, mestre d'aixa, ciutadà de Barcelona, a Domènec Sanxo, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 35 lliures. La venda es fa per 12 anys, passats els quals l'esclava serà lliure. L'esclava està en poder de Domènec Sanxo i ha alletat un fill d'aquest.

AHPB, Pere de GRANYANA, *Manual de vendes*, 8-VI-1398/16-XII-1398, f. 43r.

241

1399, gener, 16. Barcelona

Sibil·la, esposa d'Antoni Martí, agricultor, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, reconeix rebre de Pere sa Coma, ciutadà de Tarragona, tutor de la seva neboda, Felipa, filla del difunt Berenguer sa Coma, habitant del Barcelona, 27 lliures i 9 sous que són la paga per haver fet de dida i haver alletat la dita Felipa, durant un any i 10 mesos, a raó de 15 lliures per any.

AHPB, Bartomeu EIXEMENO, *Vicesimum secundum manuale*, 27-XII-1398/22-X-1399, f. 12v.

242

1399, gener, 18. Barcelona

L'esclava Antònia, lactant, neòfita, tàrtara, de 25 anys, i el seu fill, Joan, de 20 dies, són venuts per llur propietari, Julià Goday, mercader, ciutadà de Mallorca, a Angelina, esposa de Miquel Roure, ciutadà de Barcelona, pel preu de 60 lliures, mitjançant Bernat Vendrell, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Bernat NADAL, *Llibre, 14-I-1399/12-IV-1399*, f. 17r-v.

243

1399, febrer, 4. Barcelona

L'esclava Caterina, lactant, tàrtara, de 26 anys, és venuda, per dos anys, pel seu propietari, Galcerà de Rosanes, donzell, domiciliat al Vallès, a Jaume Biure, draper, ciutadà de Barcelona, pel preu de 33 lliures. Caterina haurà de ser vestida i calçada per Galcerà de Rosanes a voluntat del comprador. Si l'esclava morís o perdés la llet durant els dos anys, el propietari i venedor tornarà del preu cobrat prorata.

AHPB, Joan NADAL, *Manual, 18-I-1399/13-VI-1399*, f. 10v.

244

1399, març, 4. Barcelona

Joaneta, habitant de Barcelona, filla del difunt Joan Gerona, mariner, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Jaume Tonyà, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona, 9 lliures, 6 sous i 8 diners per haver fet de dida i haver alletat la néta d'aquest, Angelina, filla del difunt Pere Mestre, barber de Barcelona. Va ser alletada a casa de Jaume Tonyà, per manament d'aquest, durant 7 mesos a raó de 26 sous i 8 diners per mes.

AHPB, Bartomeu EIXEMENO, *Vicesimum secundum manuale, 27-XII-1398/22-X-1399*, f. 34v.

245

1399, març, 7. Barcelona

L'esclava Margarida, lactant, neòfita, tàrtara, de 28 anys, és venuda pel seu propietari, Bernat de Boixadors, mercader, fill de Pere de Boixadors, mercader,

de la vila de Benavarri, regne d'Aragó, a Joan de Junyent, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 55 lliures, mitjançant Bernat de Ballester, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Bernat NADAL, *Llibre*, 14-I-1399/12-IV-1399, f. 125v-126r.

246

1399, març, 13. Barcelona

Lluca, habitant de Barcelona, lliure i alforra, que havia estat esclava de Berengarona de Ripoll, vídua de Ponç de Pont, ciutadà de València, fins al dia 5 de febrer de 1396, reconeix deure a Francesc de Fonolleda, escriptura del rei, 34 lliures que aquest havia esmerçat en la dida que alletà Elionor, la filla de Lluca, que ara té 5 anys. Es compromet a pagar-ho a la ciutat de Barcelona tan aviat com pugui. Fins aleshores no es contractarà a sou sense llicència de Francesc de Fonolleda. Si ho fes, haurà de donar dues terceres parts del salari. Lluca disposarà de la resta per vestir-se, calçar-se i altres necessitats.

AHPB, Bartomeu EIXEMENO, *Vicesimum secundum manuale*, 27-XII-1398/22-X-1399, f. 43r-v.

247

1399, abril, 12. Barcelona

L'esclava Llúcia, lactant («cum lacte»), circassiana, de 18 anys, és venuda per Sibila, vídua de Francesc sa Sala, també dit Lleonich, mercader, ciutadà de Barcelona, tutora de llurs fills, Nicolau i Genís sa Sala, propietaris de l'esclava, és venuda a Jaume Rossell, ciutadà de Barcelona, durant dos anys, pel preu de 36 lliures. L'esclava rebrà una muda.

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 2-I-1399/24-XII-1399, f. 39v.

248

1399, abril, 15. Barcelona

Guillem Oliver, mercader, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Joan Perallada, notari, ciutadà de Barcelona, 11 lliures que són la resta del salari de 31 lliures i 11 sous per haver-li llogat la seva esclava Caterina, tàrtara, de 26

anys, durant dos anys, perquè fes de dida i alletés un fill del dit Joan Perallada [vid. doc. 219].

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Quartum decimum manuale*, 23-III-1398/28-XII-1400, f. 70v-71r.

249

1399, abril, 16 i 17. Barcelona

Arnau Burgès, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Guillemoneta, vídua de Galcerà Sitges, ciutadà de Barcelona, tutora dels fills del difunt Bernat de Pratnarbonès, ciutadà de Barcelona, 12 lliures que són el salari de mig any, des del gener passat fins al juliol propinent, per haver-li llogat com a dida la seva esclava Llúcia perquè alletés Galcerà, un dels fills del dit Bernat de Pratnarbonès. L'endemà, Arnau Burgès va cobrar 12 lliures pel període del 15 de juliol de 1398 al 15 de gener de 1399 [vid. doc. 259].

AHPB, Pere de GRANYANA, *Llibre comú*, 2-I-1399/14-IV-1400, f. 28r i 29r.

250

1399, maig, 5. Barcelona

Saurina, esposa de Joan Cortès, agricultor, de Vilafranca del Penedès, reconeix rebre de Llorenç Terrats, ciutadà de Barcelona, 10 florins d'or d'Aragó que són el salari per haver de fer de dida i alletar, durant un any, el fill que ha de néixer de l'esposa de Llorenç Terrats.

AHPB, Bartomeu EIXEMENO, *Vicesimum secundum manuale*, 27-XII-1398/22-X-1399, f. 64v.

251

1399, maig, 27. Barcelona

L'esclava Joana, lactant, neòfita, tàrtara, de 30 anys, i el seu fill, Lluís, neòfit, d'11 dies, són venuts per llur propietari, Guillem Alamany, draper, ciutadà de Barcelona, a Margarida, esposa de Manuel de Rajadell, cavaller, pel preu de 70 lliures, mitjançant Ramon de Feu.

AHPB, Joan NADAL, *Manual*, 18-I-1399/13-VI-1399, f. 84v.

252

1399, juny, 10. Barcelona

L'esclava Maria, lactant, tàrtara, de 35 anys, és venuda pel seu propietari, Galceran Llobet, de l'ofici del mestre racional del rei, ciutadà de Barcelona, a Jaume de Puig-genestós, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona, pel preu de 60 lliures.

AHPB, Bartomeu EIXEMENO, *Vicesimum secundum manuale*, 27-XII-1398/22-X-1399, f. 82r-v.

253

1399, juliol, 11. Barcelona

Saurina, habitant de Barcelona, nomena procurador seu Francesc Mora, habitant del castell de Sitges, perquè demani a Martí Cech, paroler, ciutadà de Vic, 7 florins d'or d'Aragó i 3 sous que són part del salari per haver fet de dida i haver alletat la fillastra d'aquest, Joaneta.

AHPB, Antoni COSCÓ, *Secundus liber notularum*, 7-V-1395/10-I-1403, f. 100r-v.

254

1399, agost, 2. Barcelona

L'esclava Cristiana, neòfita, tàrtara, és llogada com a dida per la seva propietària, Francesca, vídua de Bernat Mata, barquer, ciutadà de Barcelona, hereva de la seva germana Subirana, vídua de Pere de Font, mestre de draps de senyals, ciutadà de Barcelona, és llogada com a dida amb Miquel Marquet, ciutadà de Barcelona, fill del difunt Galcerà Marquet, per tal d'alletar, durant dos anys, prorrogables per un altre any tan sols, el fill d'aquest Galcerà, que té 4 mesos d'edat. L'esclava serà proveïda d'aliments i rebrà les mudes que hom acostuma a donar a les dides. El salari serà de 20 lliures per cada un dels dos primers anys i 12 lliures pel tercer any. Els dos primers anys, es pagaran 100 sous cada tres mesos. El tercer any, hom pagarà les 12 lliures en dos terminis de 6 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale tricesimum nonum*, 14-VI-1399/4-XII-1399, f. 49v.

255

1399, agost, 2. Barcelona

L'esclava Caterina, lactant, tàrtara, de 30 anys, i la seva filla, Eulàlia, borda, de 4 mesos d'edat, són venuts per llur propietari, Bernat Valor, mestre de coure o de campanes, ciutadà de Barcelona, a Antoni Lunes, carnisser, ciutadà de Barcelona, pel preu de 50 lliures, mitjançant Pere Romeu, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Bartomeu EIXEMENO, *Vicesimum secundum manuale*, 27-XII-1398/22-X-1399, f. 112v.

256

1399, setembre, 1. Barcelona

Pere Vytubri, mercader, ciutadà de Barcelona, concedeix la llibertat i l'alforria a la seva esclava Caterina, tàrtara, en reconeixença perquè aquesta havia alletat alguns fills i filles seus i encara alleta el seu fill Joan. Posa com a condició de l'alforria que l'esclava el serveixi durant 8 anys i segueixi alletant el seu fill Joan. Durant el didatge del nen Joan, li és prohibit expressament tenir relacions sexuals amb cap home.

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 2-I-1399/24-XII-1399, f. 99r-v.

257

1399, octubre, 3. Barcelona

L'esclava Elena, lactant, neòfita, tàrtara, de 27 anys, és venuda pel seu propietari, Ramon Canet, mercader, ciutadà de Barcelona, a Pere sa Closa, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 56 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium tricesimum nonum*, 14-VI-1399/4-XII-1399, f. 68r.

258

1399, octubre, 9. Barcelona

L'esclava Marta, lactant, neòfita, tàrtara, de 35 anys, i la seva filla, Francesca, de

2 mesos d'edat, són venudes per llur propietari, Berenguer Martí, mercader, ciutadà de Barcelona, a Guillem Guich, draper, ciutadà de Barcelona, pel preu de 43 lliures.

AHPB, Joan NADAL, *Manuale instrumentorum contractuum comunium tricesimum nonum*, 14-VI-1399/4-XII-1399, f. 71r.

259

1400, gener, 20. Barcelona

Arnau Burgès, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Guillemona, vídua de Galcerà Sitges, ciutadà de Barcelona, 12 lliures que són el salari de mig any, des del 15 de juliol de 1399 al 15 de gener de 1400, per haver-li llogat la seva esclava Llúcia, que va fer de dida i va alletar Galcerà, un dels fills del difunt Bernat de Pratnarbonès, mercader, ciutadà de Barcelona. Guillemona és tutora dels fills d'aquest [vid. doc. 249].

AHPB, Pere de GRANYANA, *Manuale duodecimum*, 14-VII-1399/12-XII-1400, f. 38r.

260

1400, gener, 26. Barcelona

Clara, filla de Ramon Viader, de Sant Celoni, que es troba sota la pàtria potestat d'aquest, és contractada com a dida amb Guillem Sagrera, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, el fill d'aquest. Clara serà proveïda d'aliments i calçat i rebrà una paga d'11 lliures a la fi de l'any.

AHPB, Francesc de RELAT, *Manual*, 3-I-1400/2-IX-1401, f. 3v.

261

1400, febrer, 17. Barcelona

Joana, esposa de Galcerà Lena, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bernat sa Pila, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, el temps que calgui, el fill que ha de néixer de la seva esposa, Isabel, i mentrestant alletar la filla d'ambdós, Angelina. Joana serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 24 lliures per any i també les camises, vels, mudes i allò que hom acostuma en el treball de les dides.

AHPB, Tomàs de BELLMUNT *Manuale comune tercium*, 29-XI-1399/17-V-1400, f. 50v.

262

1400, febrer, 27. Barcelona

L'esclava Maria, de 20 anys, és llogada com a dida per la seva propietària, Llorença, esposa d'Arnau Guerau, patró de nau, ciutadà de Barcelona, a Guillem Mulet, ciutadà de Barcelona, per tal de fer de dida i alletar, durant dos anys prorrogables, Joanet, el fill del dit Guillem Mulet i de la seva esposa Maria. L'esclava serà proveïda d'aliments i rebrà les mudes acostumades. El seu propietari rebrà un salari de 25 lliures per any, al principi de cada un. En el cas que la dida perdés la llet, haurà de ser retornada al seu amo.

AHPB, Tomàs de BELLMUNT, *Manuale comune tercium*, 29-XI-1399/17-V-1400, f. 61r-v.

263

1400, març, 4. Barcelona

Maria, esposa de Guillem Lleó, cuirasser, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Bernat Esquert, convers, sastre, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant 6 mesos, Jaume, de 7 mesos d'edat, fill del dit Bernat Esquert i de la seva esposa, Isabel. Maria rebrà una paga de 8 lliures, a raó de 16 lliures per any [cancel·lació: 17-VII-1400; vid. doc. 264].

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 27-XII-1399/7-V-1400, f. 30v-31r.

264

1400, març, 4. Barcelona

Isabel, esposa de Bernat Esquert, convers, sastre, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Joan de Mitjavila, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar i tenir cura, durant dos anys, de Clara, filla del dit Joan Mitjavila i de la seva esposa, Elionor. Isabel serà proveïda d'aliments i rebrà una paga de 50 lliures, a raó de 25 lliures per any: ara, 15 florins, i cada sis mesos, 12 lliures i 10 sous. Bernat Esquert signa àpoca dels 15 florins i es compromet a tornar-los en el cas que la seva esposa no volgués fer de dida i la nena Clara morís en el temps pel qual es paguen els 15 florins [vid. doc. 263].

AHPB, Arnau PIQUER, *Manual*, 27-XII-1399/7-V-1400, f. 31r-v.

265

1400, març, 17. Barcelona

L'esclava Voyna, lactant, no batejada, paterina de Bòsnia, de 35 anys, i el seu fill, Arradiça, no batejat, d'un any, són venuts pel seu propietari, Berenguer Sunyer, mercader, ciutadà de Barcelona, a Francesc Sala, mercader, ciutadà de Barcelona, pel preu de 44 lliures i 2 sous, mitjançant Pere Gibert, corredor públic de Barcelona.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 3-III-1400/2-VIII-1400, f. 7r-v.

266

1400, març, 18. Barcelona

Constança, esposa de Joan Portell, teixidor de draps de llana, ciutadà de Barcelona, amb el consentiment del marit, es contracta com a dida amb Guillem Rabassa, mercader, ciutadà de Barcelona, per tal d'alletar, durant un any, la nena Juliana, de 3 mesos, filla de Caterina, esclava de Guillem Rabassa. El didatge es farà a casa del marit de la dida i a càrrec d'aquest i de la dida. Pel salari de la dida i per l'alimentació, vestit i calçat de la nena Juliana, es pagaran 11 lliures: 66 sous, ara, i la resta a voluntat del contractant. S'estableix una pena de 10 lliures [vid. doc. 200].

AHPB, Tomàs de BELLMUNT, *Manuale comune tercium*, 29-XI-1399/17-V-1400, f. 64r-v.

267

1400, abril, 6. Barcelona

Francesca, vídua de Francesc de Sala, dit també Lleonich, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre d'Antoni Dalmau, abans de la casa del difunt bisbe de Barcelona Ramon, 13 florins d'or d'Aragó per les despeses del salari d'alletar, dels aliments i vestits de l'infant Mateu, fill d'Antoni Dalmau, engendrat per aquest en una esclava de Francesc Sala. Aquestes despeses abasten des del dia del seu naixament fins avui. L'infant Mateu ha estat lliurat a Ramona, mare d'Antoni Dalmau, la qual paga els 13 florins.

ACB, Gabriel CANYELLES, *Primum capibrevium comune*, 13-IV-1399/2-VIII-1400, f. 138r-v [v. 294].

ACB, Gabriel CANYELLES, *Primum manuale comune*, 13-IV-1399/24-XII-1400, f. 77v-78r [v. 270].

268

1400, abril, 10. Barcelona

L'esclavet Martí, d'un mes, fill de Maria, lactant, russa, és donat pel propietari d'ambdós, Dalmau de Castellbisbal, donzell, a Ponç Llobet. L'esclava havia estat comprada prenyada al prevere Simeó Onzes el dia 19 de febrer. La causa de la donació és que l'esclava Maria ha d'alletar una filla de Dalmau de Castellbisbal i el fill d'aquesta és considerat un obstacle.

AHPB, Francesc de PUJOL, *Manual*, [...] 1399/15-X-1400, s. n.

269

1400, juliol, 20. Barcelona

L'esclava Llúcia, lactant, tàrtara, de 20 anys, és venuda pel seu propietari, Pere Aspert, ferrer, ciutadà de Barcelona, a Pere Miró, ciutadà de Barcelona, pel preu de 79 lliures.

AHPB, Bernat SANS, *Manual*, 2-IV-1400/24-IX-1400, f. 61r.

270

1400, agost, 16. Barcelona

L'esclava Agnès, lactant, tàrtara, de 30 anys, és venuda pel seu propietari, Jaume Carbó, patró de nau, ciutadà de Barcelona, a Guillem Massanet, mercader, ciutadà de Barcelona, per un període d'un any, 10 mesos i 12 dies, pel preu de 31 lliures, 14 sous i 4 diners, a raó de 16 lliures i 10 sous per any. L'esclava havia estat comprada per 2 anys a Pere Borrell, paraire de draps de llana, ciutadà de Barcelona, el dia 28 de juny de 1399. Per tant, finalitzat el temps de la venda temporal actual, haurà de ser tornada a Pere Borrell.

AHPB, Bernat NADAL, *Manual*, 12-VIII-1400/4-II-1401, f. 5v-6r.

271

1400, octubre, 10. Barcelona

Guillem Bonet, sastre, ciutadà de Barcelona, reconeix rebre de Joan de Casademunt, sastre, ciutadà de Barcelona, 26 florins d'or d'Aragó, perquè la seva esposa va fer de dida i va alletar Joan de Casademunt, fill del dit Joan de Casademunt.

AHPB, Joan EIXIMENIS, *Quartum decimum manuale*, 23-III-1398/28-XII-1400, f. 173v.

ÍNDEXS

Índex de les dides lliures «de natura»

- AGNÈS, esposa de Gueraudó de Palol: doc. 110.
- AGNÈS, esposa de Guillem Aranyó, del castell de Ribes (el Ripollès): doc. 42.
- ALAMANDA, filla de Pere Coma, de Sant Esteve de Tordera, o de Palautordera (el Vallès Oriental): doc. 39.
- ALAMANDA, filla de Ramon de Sitges, de Riudarenes, diòcesi de Girona (la Selva): doc. 28.
- ALAMANDA, vídua de Pere Viader, agricultor, ciutadà de Barcelona: doc. 171.
- ANTÒNIA, esposa de Jaume Ferrer, pescador, ciutadà de Barcelona: doc. 63.
- ANTÒNIA, esposa de Pere Nicolau, ciutadà de Barcelona: doc. 183.
- ANTÒNIA, esposa de Duran Solà, agricultor, de Sant Vicenç de Calders (el Baix Llobregat): doc. 82.
- ANTÒNIA, àlias na Janovesa, vídua d'en Roure: doc. 197.
- BARCELONA, esposa de Guillem Gassull, de Montornès, diòcesi d'Urgell (l'Urgell): doc. 62.
- BARCELONA, vídua de Guerau Lequer, paraire de draps de llana, ciutadà de Lleida: doc. 85.
- BARTOMEUA, de Castelló d'Empúries (l'Alt Empordà): doc. 213.
- BENVINGUDA, esposa de Guillem Torra, escuder, ciutadà de Barcelona: doc. 99 i 100.
- BENVINGUDA, esposa de Ramon de Planacoval, d'Igualada (Anoia): doc. 18.
- BERENGUERA, esposa de Bernat d'en Assèn, de Grossa, diòcesi de Lleida: doc. 48.
- BERENGARONA, esposa d'en Busquet, de Claramunt (Anoia): doc. 7.
- BERENGARONA, esposa de Bernat de Miramar, de Santa Maria de Barberà (el Vallès Occidental): doc. 88.
- BERENGARONA, vídua de Pedro Martín Deyà, de la ciutat de Saragossa, regne d'Aragó: doc. 98.
- BERNARDA, esposa de Pere Sabater, sastre, de Vilafranca del Penedès (l'Alt Penedès): doc. 31.
- BRUNISSÉN des Pou, de Dessens (el Rosselló?): doc. 35.

- BRUNISSÉN, filla de Gueraula, costurera, de Sant Genís de Palafolls, diòcesi de Girona (el Maresme): doc. 4.
- BRUNISSÉN, filla de Simó d'Església, de Sant Llorenç de Gaserans (la Selva): doc. 27.
- BRUNISSÉN, esposa de Pere sa Roca, agricultor, de Vic (Osona): doc. 24.
- CATERINA, esposa d'Alfonso Doblites, de Tauste, regne d'Aragó: doc. 238.
- CATERINA, esposa de Guillem Bonet, sastre, ciutadà de Barcelona: doc. 233 i 271.
- CATERINA, esposa de Joan Clota, teixidor de draps de lli, ciutadà de Barcelona: doc. 226.
- CATERINA, esposa de Ramon sa Vall, ciutadà de Barcelona: doc. 180.
- CÍLIA, esposa de Bartomeu d'Olivella, del castell de Fals (el Bages): doc. 124.
- CLARA, filla de Ramon Viader, de Sant Celoni (el Vallès Oriental): doc. 260.
- CLARA, esposa de Miquel Esteve, porter del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 174.
- CONSTANÇA, esposa de Joan Portell, teixidor de draps de lli, ciutadà de Barcelona: doc. 200 i 266.
- CONSTANÇA, esposa de Pere Antoni, de Sant Muç de Cànoves (el Vallès Occidental): doc. 119.
- CONSTANÇA, esposa de Ramon Serra, agricultor, ciutadà de Barcelona: doc. 157.
- DOLÇA, esposa de Domingo Xulbe, de Peníscola, regne de València: doc. 67.
- ELISENDA, habitant de Barcelona: doc. 53.
- ELISENDA, de Corsaví (el Vallespir): doc. 5.
- ELISENDA, filla de Miquel Roqueta, difunt, de Sant Llorenç de Gaserans, diòcesi de Girona (la Selva): doc. 43 i 44; esposa de Bartomeu Micer, de Sant Salvador de Verdura, diòcesi de Girona (l'Alt Empordà): doc. 45.
- ELISENDA, 20 anys, esposa d'Antoni Soler, del castell de Bordell, diòcesi de Vic (la Segarra): doc. 161.
- ELISENDA, esposa de Berenguer Gualter, de Sant Pere d'Abrera, diòcesi de Barcelona (el Baix Llobregat): 12.
- ELISENDA, esposa de Bernat de Garriga, de Sant Joan d'Avinyó, diòcesi de Vic (el Bages): doc. 20.
- ELISENDA, esposa de Bernat de Canyes, habitant de Barcelona: doc. 23.
- ELISENDA, esposa de Bernat de Torre, de Santa Perpètua, diòcesi de Tarragona, o Santa Perpètua de Gaià (la Conca de Barberà): doc. 114.
- ELISENDA, esposa de Guillem Fuster, ciutadà de Barcelona: doc. 10.
- ELISENDA, esposa de Guillem Vaquer, de Sant Esteve de Granollers, diòcesi de Vic (el Vallès Oriental): doc. 25.
- ELISENDA, esposa de Miquel Lahones, de Sant Briez de Baus, regne de França (Provença): doc. 73.
- ELISENDA, esposa de Pere d'Alvessí, del castell de Conat (el Conflent): doc. 65.
- ELISENDA, esposa de Pere Antoni, de Sant Pere de Martorell (la Selva): doc. 105.

- ELISENDA, esposa de Pere Asbert, del castell de Subirats (l'Alt Penedès): doc. 210.
- ELISENDA, vídua de Bernat Serra, de Sant Vicenç de Cervelló (el Baix Llobregat): doc. 103.
- ELISENDA, vídua de Jaume Ferrer, ferrer o fabre, ciutadà de Barcelona: doc. 30.
- ESCLARAMONDA, esposa de Galcerà de Mates, habitant de Barcelona: doc. 21.
- EULALIA, esposa d'Arnau Soler, de Sant Sadurní de sa Roca (el Vallès Oriental): doc. 167.
- EULÀLIA, esposa de Francesc Tries, del castell de Sentmenat (el Vallès Occidental): doc. 221.
- EULÀLIA, esposa de Guillem Cristià, blanquer, ciutadà de Barcelona: doc. 202.
- FELIPA, de Sant Feliu de Monistrol, o Monistrol de Calders, diòcesi de Vic (el Bages): doc. 237.
- FRANCESCA, filla de Guillem Coscó, difunt, de Santa Maria de Lledó (l'Alt Empordà): doc. 36.
- FRANCESCA, filla de Pere de Fàbregues, de Sant Cugat del Vallès (el Vallès Occidental): doc. 137.
- FRANCESCA, filla de Pere Rodó, difunt, de Sant Pere de Terrassa (el Vallès Occidental), ara habitant de Barcelona: doc. 134.
- FRANCESCA, filla de Tomàs d'Olla i d'Anna, de la vila de Palma de Solç, illa de Sardenya: doc. 155.
- FRANCESCA, esposa d'Andreu Tenes, agricultor, ciutadà de Barcelona: doc. 223 i 224.
- FRANCESCA, esposa de Jaume Tomàs, agricultor, ciutadà de Barcelona: doc. 214.
- FRANCESCA, esposa de Pere Ballas, de Torroella de Montgrí (el Baix Empordà): doc. 184.
- FRANCESCA, esposa de Pere Esquarget, del castell d'Anglès, comtat de Cabrera (la Selva): doc. 126.
- FRANCESCA, esposa de Pere Ferrer, de Sant Muç de Cànoves (el Vallès Oriental): doc. 69.
- FRANCESCA, esposa de Pere Garriga, de Sentmenat (el Vallès Occidental): doc. 102.
- FRANCESCA, esposa de Pere sa Roca, de Viladellops, diòcesi de Barcelona (l'Alt Penedès): doc. 51.
- FRANCESCA, esposa de [...], ciutadà de Barcelona: doc. 70.
- FRANCESCA, vídua de Francesc Sala, àlias Lleonich, ciutadà de Barcelona: doc. 267.
- GUERAULA, esposa de Benet Comte, de Santa Maria de Gualta, diòcesi de Girona (el Baix Empordà): doc. 29.
- GUERAULA, esposa de Berenguer Soler, filla de Jaume Comes, de Castellfollit del Boix, diòcesi de Vic (el Bages): doc. 22.

- GUERAULA, esposa de Pere Sabater, sabater, de prop de Corbera (el Baix Llobregat): doc. 2.
- GUERAULONA, esposa d'Antoni Granyena, de Guimerà, arquebisbat de Tarragona (entre la Segarra i l'Urgell, prop de la Conca de Barberà): doc. 154.
- GUILLEMA, esposa de Guillem Peller, del castell de Clariana (Anoia): doc. 83.
- GUILLEMA, filla de Ramon, de Benviure (el Baix Llobregat): doc. 1.
- GUILLEMA, esposa de Pere Lleó, sastre, ciutadà de Barcelona: doc. 79.
- GUILLEMONA, habitant de Barcelona: 19.
- GUILLEMONA, filla de Bernat d'Orts, de Sant Feliu de Vilamilanys (el Vallès Oriental): doc. 6.
- GUILLEMONA, esposa de Berenguer Alegret, de Sant Sadurní (l'Alt Penedès): doc. 33.
- GUILLEMONA, esposa de Pere sa Riba: doc. 132.
- GUILLEMONA, vídua de Pere Rovira, ciutadà de Barcelona: doc. 76.
- GUILLEMONA, vídua de Pere de Torre, de Vilafranca del Penedès (l'Alt Penedès): doc. 64.
- GUILLEMONETA, esposa de Pere Oller, agricultor, del vescomtat de Cardona: doc. 116.
- GUILLEMONETA, vídua de Pere sa Rovira, de Riudarenes, diòcesi de Girona (la Selva): doc. 93.
- ISABEL, esposa d'Alfonso Duran, de Mora, regne de Portugal: doc. 115.
- ISABEL, esposa de Bernat Esquert, convers, sastre, ciutadà de Barcelona: doc. 264.
- JAUMETA, filla de Francesc Mateu, carnisser, ciutadà de Girona (el Gironès): doc. 158.
- JAUMETA, esposa de Guillem Gombau, teixidor de draps de lli, de Ceret de Vallespir, comtat de Rosselló (el Vallespir), ara habitant de Barcelona: doc. 168.
- JAUMETA, esposa de Jaume Batlle, de Sant Cugat de Sès Garrigues (l'Alt Penedès): doc. 86.
- JOANA, esposa de Domingo Garcia, macip de ribera, habitant de Barcelona: doc. 107.
- JOANA, esposa de Galcerà Lena, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona: doc. 261.
- JOANA, esposa de Joan Ferran, mestre de campanes, de Barçurabla, regne de França, ara habitant de Barcelona: doc. 104.
- JOANA, esposa de Ramon del Joncar, habitant de Barcelona: doc. 101.
- JOANETA, filla de Joan Gerona, mariner, ciutadà de Barcelona, difunt: doc. 244.
- LLÚCIA, esposa d'Antoni Costa, agricultor, ciutadà de Barcelona: doc. 205.
- MAGDALENA, habitant de Barcelona: doc. 181.
- MAGDALENA, esposa de Berenguer Martina, d'Hostalric, diòcesi de Girona (la Selva): doc. 108.

- MARGARIDA, esposa de Berenguer Ferrer, del castell de Foixà (el Baix Empordà): doc. 164.
- MARGARIDA, esposa de Bernat Roure, de Sant Cebrià de Fogars, diòcesi de Girona, o Fogars de Tordera (la Selva): doc. 122.
- MARGARIDA, esposa de Domènec de Rocafort, agricultor, ciutadà de Barcelona: doc. 9.
- MARGARIDA, esposa de Jordi Felip, grec, alforra, trencador, que fou esclau de Francesc Gontarda, sabater, ciutadà de Barcelona: doc. 17.
- MARGARIDA, esposa de Guerau Benet, sastre, ciutadà de Barcelona: doc. 127.
- MARGARIDA, esposa de Pere de Camp, mariner, ciutadà de Barcelona: doc. 50.
- MARGARIDA, esposa de Pere Godes, ciutadà de Barcelona: doc. 87.
- MARGARIDA, esposa de Pere Ombert, de Sant Esteve de Maçanes, diòcesi de Girona (la Selva): doc. 59.
- MARGARIDA, esposa de Ramon Moyó, de Rofí, diòcesi de Girona: doc. 178.
- MARGARIDA, vídua de Pere Jorba, ciutadà de Barcelona: doc. 11.
- MARGARIDA, vídua de Pere de Montesquiu, ortalà, de Perpinyà: doc. 121.
- MARGARIDA, vídua de Ramon de Casesblanques, de Sabadell (el Vallès Occidental): doc. 32.
- MARIA, de 18 anys, filla de Gonzalvo de Triacastela, de Triacastela, regne de Castella (província i diòcesi de Lugo): doc. 172.
- MARIA, esposa de Berenguer d'Aguilar, de Santa Maria de Caldes de Montbui (el Vallès Occidental): doc. 193.
- MARIA, esposa de Berenguer Serra, de Sant Muç de Cànoves, diòcesi de Barcelona (el Vallès Oriental): doc. 57.
- MARIA, esposa de Bernat de Carabaça, de Faràs, comtat de Cardona (Anoia): doc. 113.
- MARIA, esposa de Bonanat de Masquord, de Sant Boi de Llobregat (el Baix Llobregat): doc. 46.
- MARIA, esposa de Espanoll Spamfuig, del comtat de Foix: doc. 89.
- MARIA, esposa de Guillem Lleó, cuirasser, ciutadà de Barcelona: doc. 263.
- MARIA, esposa de Jaume Coc, ciutadà de Barcelona: doc. 38.
- MARIA, esposa de Joan de Gessa, habitant de Barcelona: doc. 75.
- MARIA, esposa de Pere Ametller, sabater, ciutadà de Barcelona: doc. 3.
- MARIA, esposa de Pere sa Costa, sabater, ciutadà de Barcelona: doc. 81.
- MARIA, esposa de Pere Lloret, pescador, ciutadà de Barcelona: doc. 217.
- MARIA, vídua de Jaume Flaquer, agricultor, de Sant Vicenç de Sarrià (el Pla de Barcelona): doc. 71.
- MARIA, vídua de Jaume Flaquer, aventurer, ciutadà de Barcelona: doc. 228, 229, 230, 232, 234 i 239.
- MARIA, vídua de Jaume de Pedrolo, habitant de Barcelona: doc. 80.
- NOVELLA, esposa de Romeu Palou, de Sant Pere de Ribes (Garraf): doc. 60.

- POTENTA, esposa de Bernat des Colom, de Sant Eulàlia, del terme del castell nou de Cervelló, diòcesi de Barcelona (el Baix Llobregat): doc. 52.
- ROMIA, esposa de Francesc Rovira, de Sabadell (el Vallès Occidental): doc. 13.
- ROMIA, esposa de Jaume Ninot, ciutadà de Barcelona: doc. 47.
- ROMIA, esposa de Ramon des Casaldu, de Calders (el Bages): doc. 68.
- ROSA, de Catània, illa de Sicília: doc. 74.
- SANÇA, esposa d'Arnau de Palau, de Sant Esteve de la Garriga (el Vallès Oriental): doc. 15.
- SANÇA, esposa de Pere Tor, pare de draps de llana, ciutadà de Barcelona: doc. 170.
- SAURINA, esposa de Bartomeu de Solanet, de Sant Pere d'Abrera (el Baix Llobregat): doc. 16.
- SAURINA, esposa de Joan Cortès, agricultor, de Vilafranca del Penedès (l'Alt Penedès): doc. 250.
- SAURINA, esposa de Joan Soler, blanquer, ciutadà de Barcelona: doc. 77.
- SAURINA, esposa de Pere Vives, sabater, ciutadà de Barcelona: doc. 61.
- SAURINA, habitant de Barcelona: doc. 253.
- SIBIL·LA, filla de Francesc Llusà i de Sibil·la, difunts, de Vilanova, de la parròquia de Santa Maria d'Igualada (Anoia): doc. 37.
- SIBIL·LA, filla de Jaume sa Garriga, difunt, habitant de Barcelona: doc. 92.
- SIBIL·LA, filla de Ponç Torner, difunt, i d'Agnès, d'Hostalric (la Selva), esposa de Guillem de Vilar, flassader, ciutadà de Barcelona: doc. 41.
- SIBIL·LA, esposa d'Antoni Martí, agricultor, ciutadà de Barcelona: doc. 241.
- SIBIL·LA, de 14 anys, esposa de Francesc Serra, de Sant Pere d'Abrera (el Baix Llobregat): doc. 72.
- SIBIL·LA, esposa de Guillem Dorpi, del castell de Tous, diòcesi de Vic (Anoia): doc. 123.
- SIBIL·LA, esposa de Guillem de Puig, de Golmes, diòcesi de Vic (Osona): doc. 95.
- SIBIL·LA, esposa de Miquel Dalmau, de Sant Eulàlia de Vallcarnera, diòcesi de Girona (la Selva): doc. 55 i 56.
- SIBIL·LA, àlies Caterina, esposa de Pere Cortal, agricultor, de Vilafranca del Penedès (l'Alt Penedès): doc. 152.
- SIBIL·LA, esposa de Pere Figuera, teixidor de draps de llana, ciutadà de Barcelona: doc. 8.
- SIBIL·LA, esposa de Pere Poal, hostaler, ciutadà de Barcelona: doc. 78.
- SIBIL·LETA, esposa de Bernat Domènec, de Cervera (la Segarra): doc. 94 i 97.
- SIMONA, esposa de Guillem Socarrana, de Santa Maria de Montcada (el Vallès Occidental): doc. 58.
- URRACA, esposa de Pedro Ferrándiz, de Calataiud, regne d'Aragó: doc. 49.

Índex de les exesclaves i esclaves dides

- ANNA, tàrtara, 20 anys, esclava de Gràcia, esposa de Pere Moliner, escrivà de la porció de la reina: doc. 201.
- ANTÒNIA, tàrtara, esclava de Jaume Solà, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 231.
- ASTÀSIA, tàrtara, neòfita, esclava de Ramon Oliver, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 156.
- CATERINA, albanesa, esclava de Luppo Sánchez Dahuero, cambrer del duc: doc. 133 i 143.
- CATERINA, circassiana, 22 anys, esclava de Ramon Aragonès, mercader, veí de Tortosa: doc. 211.
- CATERINA, tàrtara, 26 anys, esclava de Guillem Oliver, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 219 i 248.
- CATERINA, tàrtara, esclava de Joan de Turra[.], beneficiat a la Seu de Lleida, rector de Belsa, diòcesi de Lleida: doc. 109.
- CATERINA, tàrtara, esclava de Pere Vytubri, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 256.
- CATERINA, tàrtara, esclava de Ramon d'Horta, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 175.
- CATERINA, esclava de Blanca, esposa de Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona: doc. 106.
- CATERINA, esclava de Pere Banuç, rajoler, ciutadà de Barcelona: doc. 139.
- CONSTANÇA, sarraïna, esclava de Ponç Ferrer, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 96.
- CRISTIANA, tàrtara, neòfita, esclava de Francesca, vídua de Bernat Mata, barquer, ciutadà de Barcelona: doc. 254.
- CRISTINA, tàrtara, esclava de Pere Esquerd, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 34.
- ERINA, «*in statu libero*», en talla amb el seu propietari Jaume d'en Aulà, ciutadà de Barcelona; esposa de Miquel Coc, esclau del monestir de Santa Caterina: doc. 179.
- ESTEVA, tàrtara, neòfita, esclava de Pere Ferrer, ciutadà de Barcelona: doc. 169.
- FRANCESCA, tàrtara, lliure, esposa d'Antoni Grec, aventurer, ciutadà de Girona: doc. 135.
- FRANCESCA, «*in statu libero*», en talla amb el seu propietari Pere Gener, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 26.
- GOMICELLA, sarda, del lloc de Settimo, illa de Sardenya, esclava de Bernat Ubac, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 111.
- LLORENÇA, neòfita, esclava de Pere Llobet, ciutadà de Barcelona: doc. 188.
- LLÚCIA, tàrtara, neòfita, esclava de Gabriel Amigó, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 220.

- LLÚCIA, neòfita, lliure, que fou esclava de Joan de Puig, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 150.
- LLÚCIA, esclava d'Arnau Burgès, ciutadà de Barcelona: doc. 249 i 259.
- MARGARIDA, tàrtara, esclava d'Antònia, esposa de Bernat Corró, àlias Ninou, de Sant Julià de Palou (el Vallès Oriental): doc. 146 i 166.
- MARGARIDA, tàrtara, neòfita, lliure, que fou esclava de Francesc Agustí, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 182.
- MARGARIDA, tàrtara, esclava de Joan de Vallseca, llicenciat en lleis, ciutadà de Barcelona: doc. 112 i 120.
- MARGARIDA, tàrtara, batejada, esclava de Miquel de Font, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 112 i 120.
- MARGARIDA, batejada, esclava de Ramon de Llagostera, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona: doc. 90.
- MARIA, 20 anys, esclava de Llorença, esposa d'Arnau Guerau, patró de nau, ciutadà de Barcelona: doc. 262.
- MARIA, esclava de Pere de Torremalús, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 209.
- MARIA, esclava de Pere sa Calm, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona: doc. 149.
- TRIANA, lliure, que fou esclava de Bernat Bertran, ciutadà de Barcelona; esposa d'en Costa, grec: doc. 40.

Índex de les esclaves lactants venudes

- AGNÈS, tàrtara, 30 anys, esclava de Jaume Carbó, patró de nau, ciutadà de Barcelona: doc. 270.
- ANTONIA, circassiana, 20 anys, neòfita, esclava de Jaumeta, esposa de Miquel Rohís, mariner, ciutadà de Barcelona: doc. 177.
- ANTÒNIA, tàrtara, 25 anys, neòfita, i el seu fill, Joan, de 20 dies, esclaus de Julià Goday, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 242.
- CALI, albanesa, neòfita, esclava de Cília, vídua de Bernat de Puig-genestós, jurista, ciutadà de Barcelona: doc. 218.
- CATERINA, russa, 25 anys, neòfita, esclava de Bartomeu Mir, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 215.
- CATERINA, tàrtara, 30 anys, i la seva filla, Eulàlia, de 4 mesos, esclaus de Bernat Valor, mestre de coure o de campanes, ciutadà de Barcelona: doc. 255.
- CATERINA, tàrtara, 26 anys, esclava de Galcerà de Rosanes, donzell, domiciliat al Vallès: doc. 243.
- CATERINA, tàrtara, esclava de Guillem Martí, moler, ciutadà de Barcelona: doc. 208.
- CATERINA, tàrtara, 35 anys, cristiana, i el seu fill, Jordi, de 2 mesos, esclaus de Jaume des Vall, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 199.

- COLOMA, tàrtara, 18 anys, esclava de Francesca, esposa de Pere de Terrassa, apotecari, ciutadà de Barcelona: doc. 159.
- ELENA, tàrtara, 27 anys, i la seva filla, Margarida, espúria, d'un mes, esclaus de Guillem Martina, draper, ciutadà de Barcelona: doc. 235.
- ELENA, tàrtara, 27 anys, neòfita, esclava de Ramon Canet, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 257.
- JOANA, circassiana, 25 anys, esclava de Jaume Hospital, argenter, ciutadà de Barcelona: doc. 185.
- JOANA, tàrtara, 30 anys, neòfita, i el seu fill, Lluís, neòfit, d'11 dies, esclaus de Guillem Alamany, draper, ciutadà de Barcelona: doc. 251.
- LLÚCIA, búlgara, 22 anys, neòfita, esclava de Bernat Sabater, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 227.
- LLÚCIA, circassiana, 18 anys, esclava de Nicolau i Genís, fills i hereus de Francesc sa Sala, àlies Lleonich, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 247.
- LLÚCIA, tàrtara, 20 anys, esclava de Pere Aspert, ferrer, ciutadà de Barcelona: doc. 269.
- LLÚCIA, turca, 20 anys, neòfita, i el seu fill d'un dia, no batejat i sense nom, esclaus de Vicenç Pasqual, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 216.
- MAGDALENA, tàrtara, 30 anys, neòfita, esclava de Bernat de Perarnau, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 153.
- MAGDALENA, tàrtara, 33 anys, i la seva filla, Joaneta, nascuda fa poc, esclaves de Joana, vídua d'Arnau Oliver, ciutadà de Barcelona: doc. 118.
- MAGDALENA, tàrtara, 30 anys, esclava de Guillem Pere sa Rovira, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 222.
- MARGARIDA, russa, 30 anys, batejada, esclava de Caterina, esposa de Pere Torre, ciutadà de Barcelona: doc. 212.
- MARGARIDA, tàrtara, 28 anys, neòfita, esclava de Bernat de Boixadors, mercader, fill de Pere de Boixadors, de Benavarri, regne d'Aragó: doc. 245.
- MARGARIDA, tàrtara, 35 anys, neòfita, esclava de Parrot Plahença, sabater reial, ciutadà de Barcelona: doc. 190.
- MARGARIDA, tàrtara, 25 anys, neòfita, i la seva filla, Constança, d'un mes, esclaves de Perpinyà Esteve, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 207.
- MARGARIDA, tàrtara, 35 anys, esclava de Guillem Folch, de Martorell (el Baix Llobregat): doc. 186.
- MARGARIDA, 22 anys, batejada, i el seu fill, Joanet, de dos mesos, esclaus de Francesca, esposa de Simó de Puig, ciutadà de Barcelona: doc. 192.
- MARGARIDA, 30 anys, esclava d'Andreu Figuera, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 189.
- MARIA, albanesa, esclava de Joan sa Badia, ciutadà de Barcelona: doc. 206.
- MARIA, 35 anys, albanesa, esclava de Joan Oliver, mestre d'aixa, ciutadà de Barcelona: doc. 240.

- MARIA, búlgara, 25 anys, neòfita, esclava de Llorenç Luques, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 203.
- MARIA, tàrtara, 21 anys, neòfita, esclava de Berenguer de Sorrech, mercader, habitant de Ripoll: doc. 194.
- MARIA, tàrtara, 20 anys, neòfita, esclava de Girardo de Doni, patró de nau, ciutadà de Barcelona: doc. 198.
- MARIA, tàrtara, 35 anys, neòfita, i el seu fill, Pericó, neòfit, de 4 mesos, esclaus de Guillem Calvet, mercader, ciutadà de Manresa (el Bages): doc. 187.
- MARIA, tàrtara, 35 anys, esclava de Galcerà Llobet, de l'ofici del mestre racional del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 252.
- MARTA, tàrtara, 35 anys, neòfita, i la seva filla, Francesca, de 2 mesos, esclaves de Berenguer Martí, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 258.
- NICOLAUA, tàrtara, 22 anys, neòfita, esclava de Pere Serra, pintor, ciutadà de Barcelona: doc. 151.
- TUDORA, búlgara, 26 anys, i la seva filla, Margarida, de 2 mesos, esclaves de Guillem Bofill, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 176.
- TUDORA, 25 anys, esclava de Guillema, vídua de Ramon Rossell, ciutadà de Barcelona: doc. 138.
- VOYNA, paterina de Bòsnia, 35 anys, no batejada, i el seu fill, Arradiça, d'un any, no batejat, esclaus de Berenguer Sunyer, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 265.
- Una esclava de 28 anys, i el seu fill, Melxiach, de 7 anys, propietat de Guillem Bosch, forner, ciutadà de Barcelona: doc. 204.
- Una esclava de 22 anys, propietat de Bernat Cabirol, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 191.

Índex de les dides jueves

- ASTRUGA, esposa d'Abraham Salamó, jueu de Barcelona: doc. 136.
- ASTRUGA, esposa de David Phaym, jueu de Barcelona: doc. 160.
- BONADONA, esposa d'Abraham Figueroll, sabater, jueu de Barcelona: doc. 148.
- BONADONA, esposa d'Ahim Catzet, jueu oriünd de Balaguer, habitant de Barcelona: doc. 163.
- BONADONA, vídua de David Certon, jueu de Barcelona: doc. 147.
- BONAFILLA, esposa de Mossé Maimó Campfí, jueu de Barcelona: doc. 84.
- BONETA, esposa de Mardofay Calvó, jueu de Barcelona: doc. 141 i 145.
- CICI, esposa de Jucef Brunell, jueu de Barcelona: doc. 131.
- ESTER, esposa de Salamó Issach, sabater, jueu de Barcelona: doc. 144.
- JOIA, esposa de Centou Guebbay, dauer, jueu de Barcelona: doc. 144.
- MARIA, esposa d'Issach Andalí, jueu de Barcelona: doc. 140.
- SISANT, esposa de Merdufay Sucran, jueu de Barcelona: doc. 130.

Índex dels nadons, nodrissos i infants a alletar

- AGNESONA, filla de Ramon de B[.], ciutadà de Barcelona: doc. 38.
- AGNESONA, filla de Jaume Fous, ciutadà de Barcelona, i de Serena: doc. 137.
- AGNESONA, filla de Joan de Vallseca, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona: doc. 183.
- ANGELINA, filla de Bernat sa Pila, mercader, ciutadà de Barcelona, i d'Isabel: doc. 261.
- ANGELINA, 12 mesos, filla d'Arnau de Prats, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Margarida: doc. 154.
- ANGELINA, filla de Pere Mestre, barber de Barcelona, difunt; néta de Jaume Tonya, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona: doc. 244.
- ANTÍGONA, filla de Guillem de Santjoan i de Guillemona, difunts; néta de Guillem de Santjoan i de Suau, de Sant Joan Despí: doc. 10.
- ANTÍGONA, filla de Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona, i de Blanca: doc. 106.
- ANTONI, fill d'Antoni Bussot i d'Angelina: doc. 152.
- ANTONI, 2 mesos, fill d'Arnau Salavert, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona, difunt, i de Constança: doc. 157.
- ANTONI, fill de Bernat Ubac, mercader, ciutadà de Barcelona, i de la seva esclava Gomicel·la, sarda, del lloc de Settimo, illa de Sardenya: doc. 111.
- ANTONI JOAN, fill de Francesc Lena, jurista, ciutadà de Barcelona, i de Clara: doc. 124.
- ARNALDÓ, fill de Guillem de Vallseca, ciutadà de Barcelona, i de Margarida: doc. 25.
- BARTOMEU, fill de Bernat Coll, draper, ciutadà de Barcelona: doc. 91.
- BARTOMEU, fill de Pere sa Plana, llicenciat en lleis, ciutadà de Barcelona: doc. 31.
- BARTOMEU, fill de Bartomeu Sirvent, protonotari del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 178.
- BARTOMEUA, filla de Francesc de Boscarons, mercader, ciutadà de Barcelona, difunt, i d'Alamanda: doc. 76 i 93.
- BARTOMEUA, filla de Jaume de Vic, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Sança: doc. 220.
- BERENGARÓ, donzell, fill de Berenguer Bertran, cavaller, difunt: doc. 181.
- BERNARDÓ, difunt, fill de Joan de Castelló, ciutadà de Barcelona: doc. 32.
- BERNARDÓ, fill de Ramon de Llagostera, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona: doc. 107.
- BERNARDÓ, difunt, fill de Romeu Llull, nebot de Joan Llull, ciutadà de Barcelona: doc. 171.
- BERNARDÓ, fill de Bernat de Pratnarbonès, tresorer del rei, ciutadà Barcelona, i de Constança: doc. 134.

- BERNARDÓ, fill de Pericó de Santcliment, ciutadà de Barcelona: doc. 13.
- BERNARDÓ, fill de Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona, i de Blanca: doc. 72.
- BERTRAN, fill de Ponç de Vall, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 33.
- CATERINA, filla de Guillem de Bastida, ciutadà de Barcelona: doc. 7.
- CATERINA, filla de Bernat Carbó, ciutadà de Barcelona: doc. 115.
- CATERINA, filla de Jaume de Gualbes, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 59.
- CATERINA, filla de Pere Guerau, draper, ciutadà de Barcelona: doc. 21.
- CLARA, filla de Joan de Mitjavila, ciutadà de Barcelona, i d'Elionor: doc. 264.
- CLARA, filla de Gilabert de Santcliment, causídic, ciutadà de Barcelona, i d'Agnès: doc. 56.
- CLARETA, filla de Jaume Gil, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 87.
- CLARETA, filla de Bernat de Sòria, dispenser d'Alfons, comte de Dènia, i de Clara: doc. 51.
- CLIMENTONA, filla de Pere de Vallseca, ciutadà de Barcelona, i de Climenta: doc. 68.
- CONSTANÇA, filla d'Arnau de Bastida, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Sibilla: doc. 29.
- CONSTANÇA, filla de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, i de Serena: doc. 80.
- CONSTANÇA, filla de Guillem Ferran, ciutadà de Barcelona: doc. 3.
- CONSTANÇA, filla de Ramonet de Màrgens, ciutadà de Barcelona: doc. 201.
- CONSTANÇA, filla de Domènec Mateu, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 12.
- CONSTANÇA, filla de Bernat Oliver, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Margarida: doc. 70.
- CONSTANÇA, filla de Simó de Puig, ciutadà de Barcelona, i de Francesca: doc. 63 i 69.
- CONSTANÇA, néta de Bartomeu Terrós, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 20.
- CONSTANCIETA, filla de Guillem sa Bastida, ciutadà de Barcelona: doc. 95.
- ELIONOR, filla de Francesc Castelló, canviador, ciutadà de Barcelona: doc. 36.
- ELIONOR, filla de Lluca, habitant de Barcelona, lliure, que fou esclava de Berengarona de Ripoll, vídua de Ponç de Pont, ciutadà de València: doc. 246.
- ELIONOR, filla de Pere de Màrgens, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona, difunt: doc. 92.
- ELISENDA, filla de Ferrer Miró, de Sant Climent d'Amalfà, néta de Pere Miró: doc. 11.
- ESTEVA, filla de Nicolau de Pròixida, noble, i d'Elvira: doc. 67.
- EULALIONA, filla de Pere Fivaller i de Constança: doc. 55.
- FELIPA, filla Berenguer sa Coma, habitant de Barcelona; neboda de Pere sa Coma, ciutadà de Tarragona: doc. 241.

- FRANCISCÓ, fill de Berenguer Maresa, de la tresoreria del rei, ciutadà de Barcelona, difunt, i d'Eulàlia: doc. 210.
- FRANCISCÓ, fill d'Antoni Raboster, canviador, ciutadà de Barcelona: doc. 156.
- GABRIEL, fill de Joan d'Agrers, de la casa del rei: doc. 75.
- GALCERÀ, fill de Francesc de Gualbes, ciutadà de Barcelona: doc. 42.
- GALCERÀ, fill de Ramon de Llagostera, corredor d'orella, ciutadà de Barcelona: doc. 90.
- GALCERÀ, de 4 mesos, fill de Miquel Marquet, ciutadà de Barcelona: doc. 254.
- GALCERÀ, fill de Bernat de Pratnarbonès, ciutadà de Barcelona, difunt: doc. 249 i 259.
- GENÍS, fill de Guillem Almugàver, mercader, ciutadà de Barcelona, difunt: doc. 74.
- GASPAR, fill de Ramon Rodó, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Miqueleta: doc. 182.
- GUILLEM, fill de Joan de Turra[...], beneficiat a la Seu de Lleida, rector de Belsa, diòcesi de Lleida (el Cinca), i de la seva esclava Caterina, tàrtara: doc. 109.
- GUILLEMÓ, fill de Joanet de Bastida, ciutadà de Barcelona, difunt, i d'Isabel: doc. 15.
- GUILLEMÓ, fill de Guillem de Guixers, draper, ciutadà de Barcelona, difunt, i de Ramoneta: doc. 5.
- GUILLEMÓ, fill d'Humbert de Fonollar, cavaller, i de Sibil·la: doc. 16.
- HUGUET, fill de Ramon Fivaller, ciutadà de Barcelona: doc. 146 i 166.
- HUMBERT, fill de Francesc de Trilla, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Clareta: doc. 184.
- ISABEL, filla de Pere Bos, ciutadà de Barcelona: doc. 114.
- ISABEL, filla de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, i de Serena: doc. 78 i 82.
- ISABEL, filla de Guillem de Vilatorta, doctor en decrets, ciutadà de Barcelona, i d'Eulàlia: doc. 116.
- JAUME, 7 mesos, fill de Bernat Esquert, convers, sastre, ciutadà de Barcelona, i d'Isabel: doc. 263.
- JAUME, fill de Guerau de Llagostera, jurista, ciutadà de Barcelona, i d'Elisenda: doc. 14.
- JAUMET, fill de Guillem Ferrer, bataner de fulles d'or, ciutadà de Barcelona: doc. 209.
- JAUMET, fill de Bartomeu Pera, administrador de l'hospital de la ciutat de Barcelona, ciutadà de Barcelona, i de Gabriela: doc. 217.
- JAUMETA, filla de Francesc de Ladernosa, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 86.
- JAUMETA, filla de Berenguer Sesdeus, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 167.
- JOAN, fill de Joan de Casademunt, peller s. sastre, ciutadà de Barcelona, oriünd de Besalú: doc. 233 i 271.
- JOAN, fill de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, i de Serena: doc. 81.

- JOAN, fill de Jaume de Folquers, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 6.
- JOAN, fill de Joan de Puig, i de Joaneta, difunts: doc. 71.
- JOAN, fill de Pere de Torremalús, tintorer, ciutadà de Barcelona: doc. 58.
- JOAN, fill de Jaume Genovès, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 57.
- JOAN, fill de Pere Vytubri, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 256.
- JOANA, filla de Ramon de Santcliment, ciutadà de Barcelona, i d'Andreueta: doc. 46.
- JOANET, fill de Joan d'Agres, de la casa del rei, i de Valensona: doc. 61 i 62.
- JOANET, fill de Joan Climent, de la tresoreria del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 188.
- JOANET, fill de Guerau Julià, peller, ciutadà de Barcelona: doc. 101.
- JOANET, fill de Romeu Llull, ciutadà de Barcelona, i de Caterina: doc. 41.
- JOANET, 6 mesos, fill d'Hug de Montagut, mercader, ciutadà de Barcelona, difunt, i d'Isabel: 172.
- JOANET, fill de Guillem Mulet, ciutadà de Barcelona, i de Maria: doc. 262.
- JOANET, fill de Pere Ros, mercader, ciutadà de Barcelona, difunt: doc. 27.
- JOANET, fill d'Arnau Vallès, de la tresoreria de la reina, ciutadà de Barcelona: doc. 102.
- JOANETA, fillastra de Martí Cech, paroler, ciutadà de Vic: doc. 253.
- JOANETA, filla de Pere de Conamines, ciutadà de Barcelona, i de Serena: doc. 79.
- JOANETA, filla de Bernat de Jonqueró, secretari del rei: doc. 164.
- JOANETA, filla de Bernat de Montjuïc, ciutadà de Barcelona: doc. 169.
- JOANETA, filla de Joan Soler, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 83.
- JOANOT, fill de Guillem Oliver, de la casa del rei, i d'Eulàlia: doc. 104.
- JULIANA, 3 mesos, filla de Guillem Rabassa, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Caterina: doc. 266.
- LLEONART, fill de Bartomeu Bonany, expenser, ciutadà de Barcelona: doc. 94 i 97.
- LLORENÇ, fill de Bernat de Puigventós, ciutadà de Barcelona: doc. 4.
- MARGARIDA, filla de Pere de Bosc, escrivà de la porció del rei, i de Constança: doc. 50.
- MARGARIDA, filla de Ramon Feliu, seller, ciutadà de Barcelona: doc. 30.
- MARGARIDA, 10 mesos, filla de Berenguer des Lor, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Francesca: doc. 192.
- MARGARIDA, filla de Guillem Oliver, ciutadà de Barcelona, i de Guillemoneta: doc. 23.
- MARGARIDA, filla de Ferrer de Prats, ciutadà de Barcelona: doc. 48.
- MARGARIDA, filla de Guillem Santpol, carnisser, ciutadà de Barcelona: doc. 158.
- MARGARIDA, filla de Burguet de Sarrià, jurista, ciutadà de Barcelona: doc. 122 i 123.

- MARIA, 10 mesos, filla de Antoni Ponç, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 132.
- MARIA, filla d'Antoni Truy, brodador, ciutadà de Barcelona, difunt, i d'Antònia, ara esposa de Pascasi Peralta, fuster, ciutadà de Barcelona: doc. 202.
- MARIONA, filla de Guillem Pere Dusay, ciutadà de Barcelona: doc. 85.
- MATEU, fill d'Antoni Dalmau, abans de la casa del difunt bisbe de Barcelona Ramon, i d'una esclava; nét d'Arnau Dalmau i de Ramona: doc. 267.
- MATEUÓ, fill de Mateu Ferrandell, escrivà de la cort del rei, i de Margarida: doc. 126.
- MELCIOR, fill de Joan Terró, mercader, ciutadà de Barcelona, i d'Angelina; nét d'Andreu Figuera, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 200.
- MIQUEL, fill de Miquel d'Arters: doc. 127.
- MIQUEL, fill de Jaume Terrassa, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 123.
- MIQUELET, fill de Miquel Roure, de la tresoreria del rei, ciutadà de Barcelona, i d'Angelina: doc. 119.
- NICOLAU, fill d'Antoni de Puig, mercader, ciutadà de Barcelona, i de Violant: doc. 139.
- PERE s. PERICÓ, 16 mesos, fill de Constança, sarraïna, esclava de Ponç Ferrer, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 96.
- PERE GUILLEM, fill de Berenguer Ermengol, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 214.
- PERICÓ, fill de Guerau de Catllarí, ciutadà de Barcelona, i d'Elionor: doc. 89.
- PERICÓ s. PICOY, fill de Guillem Company, hostaler, de Montcada, difunt: doc. 221, 223, 224, 228, 229, 230, 232, 234 i 239.
- PERICÓ, fill de Guillem Lacera, donzell, i de Blanca: doc. 52.
- PERICÓ, fill de Joan Llull, ciutadà de Barcelona: doc. 170.
- PERICÓ, 2 anys i mig, fill de Pere Morral, mariner, ciutadà de Barcelona, i de Marina: doc. 197.
- RAMON, fill de Ramon Ribes, donzell, difunt, i de Sança: doc. 60.
- ROMEU, fill de Cristina, tàrtara, esclava de Pere Esquerd, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 34.
- SERENA, filla de Pere de Conomines, ciutadà de Barcelona, i de Serena: doc. 77.
- SERENETA, filla de Jaume de Gualbes, draper, ciutadà de Barcelona: doc. 8.
- SERENETA, filla de Pere Juliol, draper, ciutadà de Barcelona: doc. 47.
- SIBIL·LA, filla de Pere d'Hort, ciutadà de Barcelona, difunt, i de Joaneta: doc. 22.
- SUBIRANA, filla de Pere de Casavella, moler, ciutadà de Barcelona: doc. 43, 44 i 45.
- TOMÀS s. TOMASET, fill de Guillem Raedor, argenter, ciutadà de Barcelona, difunt; germà d'Antoniet i Franciscó: doc. 205.
- TOMÀS, fill de Tomàs Sala, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 150.
- VIOLANT, filla de Joan Forest, jurista, ciutadà de Barcelona, i de Constança: doc. 149.

Índex dels pares dels quals no consta el nom del fill

- Agrer, Pere d', doctor en lleis, ciutadà de Barcelona: doc. 135.
Bellveí, Guillem de, escrivà del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 24.
Clascània, Romeu de, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 105.
Dagrés, Joan, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 108.
Formós, Berenguer, porter del rei: doc. 2.
Joana, habitant de Barcelona: doc. 226.
Maria, esclava de Saurina, difunta, esposa de Pere Juliol: doc. 179.
Mitjavila, Guillem de, mercader, ciutadà de Barcelona, difunt; esposa, Guillem: doc. 35.
Perallada, Joan, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 219 i 248.
Pla, Pericó de, ciutadà de Barcelona: doc. 113.
Planes, Francesc, candeler de cera, ciutadà de Barcelona: doc. 211.
Rovira, Ramon sa, ciutadà de Barcelona: doc. 226.
Sagrera, Guillem, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 260.
Sanxo, Domènec, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 240.
Serra, Ramon sa, ciutadà de Barcelona: doc. 180.
Vall, Pere de, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 49.
Vallseca, Joan de, llicenciat en lleis, ciutadà de Barcelona: doc. 112 i 120.
Vic, Jaume, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 133 i 143.

Índex dels pares dels quals no consta el nom de les filles

- Busquets, Francesc de, ciutadà de Barcelona: doc. 213.
Conangle, Guillem, junior, ciutadà de Barcelona: doc. 1.
Corretger, Pere, ciutadà de Barcelona: doc. 98.
Gualbes, Pere de, ciutadà de Barcelona: doc. 18.
Julià, Guerau, peller, ciutadà de Barcelona: doc. 40.
Montells, [...] de, blanquer, ciutadà de Barcelona: doc. 103.
Montjuïc, Joan de: doc. 39.
Serra, Pere, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 65.
Vicenç, Pere; esposa, Blanca: doc. 66.

Índex dels pares dels quals no s'especifica res dels fills

- Bonany, Bartomeu, expenser, ciutadà de Barcelona: doc. 73, 94 i 97.
Conill, Bernat, de la casa del rei, ciutadà de Barcelona: doc. 37.
Corbera, Andreu de, saig de la cort de l'oficialat de Barcelona: doc. 28.
Dirgua, Francesc, ciutadà de Barcelona: doc. 53.

Duran, Pere, draper de Barcelona: doc. 19.
 Grau, Pere de, notari, ciutadà de Barcelona: doc. 26.
 Fonollet, Guillem de, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 231.
 Màrgens, Ramon de, ciutadà de Barcelona; esposa, Clareta: doc. 99 i 100.
 Quer, Guillem de, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 175.
 Rovira, Ramon sa, ciutadà de Barcelona: doc. 226.
 Vall, Ramon sa, ciutadà de Barcelona: doc. 174.
 Vallseca, Francesc de, jurista, ciutadà de Barcelona: doc. 17.
 Vic, Jaume de, mercader, ciutadà de Barcelona: doc. 155.
 Vilagaià, Bernat de, doctor en lleis, ciutadà de Barcelona: doc. 237.

Índex dels pares dels quals consta un «*nasciturus*»

Banyeres, Berenguer, batxiller en medicina, ciutadà de Barcelona; esposa, Violant: doc. 238.
 Ferrer, Pere, ciutadà de Barcelona; esposa, Angelina: doc. 161.
 Mercader, Bernat, paraire de draps de llana, ciutadà de Barcelona; esposa, Margarida: doc. 64.
 Munt, Pere des, draper, ciutadà de Barcelona: doc. 121.
 Pila, Bernat sa, mercader, ciutadà de Barcelona; esposa, Isabel: doc. 261.
 Sarrià, Burguet de, jurista, ciutadà de Barcelona; esposa, Anna: doc. 168.
 Tàrrega, Pere de, escrivà del rei; esposa, Sança: doc. 88.
 Terrats, Llorenç, ciutadà de Barcelona: doc. 250.

Índex dels nadons jueus

BONADONA, filla de Bertsalay Caracosa, jueu de Barcelona, difunt, i de Bonafilla: doc. 130 i 136.
 BONADONA, filla d'Asquia de Millan, jueu de Barcelona: doc. 143 i 144.
 BONOSA, filla de Vidal Ferrer, jueu de Barcelona: doc. 163.
 GOJO, filla de David Certon, jueu de Barcelona, difunt, i de Bonadona: doc. 147.
 JUCEF, fill d'Abraham Corayef i d'Astruga; néta de Bono Dapiera, jueu de Barcelona: doc. 148.
 MAYMÓ, fill de Mossé Maymó Campfí, jueu de Barcelona, i de Bonafilla: doc. 84.
 MAYMÓ, fill d'Abomari Issach Rossell, jueu de Barcelona: doc. 131.
 REGINA, 5 mesos, filla de Bonjuha Samuel Bolaix, jueu de Barcelona: doc. 140 i 145.
 SALOMÓ, fill d'Issach Vidal, jueu de Barcelona: doc. 129.
 SAMUEL BONJUHA BOLAIX, fill de Bonjuha Bolaix, mercader, jueu de Barcelona, i de Bonadona: doc. 160 i 162.

